Crna Gora
Državna revizorska institucija
Broj: 05-035/23-257/35
Podgorica, 30.06.2023. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
Godišnjeg finansijskog izvještaja „Luka Kotor“ AD Kotor za 2022. godinu

(KONAČAN IZVJEŠTAJ)

Podgorica, jun 2023. godine

SADRŽAJ:

Mišljenje i preporuke.....3

I OPŠTI DIO.....7

1.1. Pravni osnov za vršenje revizije.....7
1.2. Opšti podaci o subjektu revizije.....7
1.3. Vrsta, predmet, cilj i obuhvat revizije.....10
1.4. Metode vršenja revizije.....10
1.5. Kriterijumi revizije.....11

II. UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....12

2.1. Upravljanje i unutrašnje kontrole.....13
2.1.1. Planiranje prihoda i rashoda – finansijski plan i realizacija finansijskog plana.....12
2.1.2. Izvještavanje.....13
2.1.3. Unutrašnje kontrole.....14
2.1.4. Zaštita na radu.....17
2.1.5. Radni odnosi, organizacija i sistematizacija radnih mjesta.....19

2.2. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja).....22
2.2.1. Aktiva.....23
2.2.2. Pasiva.....29

2.3. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha).....36
2.3.1. Prihodi.....37
2.3.2. Rashodi.....41

2.4. Iskaz o tokovima gotovine – direktna metoda.....51

2.5. Iskaz o promjenama na kapitalu.....52

2.6. Javne nabavke.....53

MIŠLJENJE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije i izjašnjenja subjekta revizije br: 0302-2116 od 26.06.2023. godine na Preliminarni izvještaj o revizijie Godišnjeg finansijskog izvještaja „Luka Kotor“ – AD Kotor za 2022. godinu (Interno br:05-038/23-95), na osnovu člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i člana 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu senator **Zoran Jelić** (rukovodilac Kolegijuma) i senator **dr Branislav Radulović** (član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 30.06.2023. godine usvojio je:

Konačni izvještaj o reviziji
Godišnjeg finansijskog izvještaja „Luka Kotor“ – AD Kotor za 2022. godinu

Odgovornost subjekta revizije

Rukovodstvo subjekta revizije odgovorno je za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije (DRI) je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji za 2022. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su indentifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Revizija je sprovedena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI - nivo III). Državna revizorska institucija je poštovala etičke zahtjeve, planirala i izvršila reviziju na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da li su finansijski izvještaji „Luka Kotor“ – AD Kotor za 2022. godinu, sačinjeni i prezentovani, u svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da li je poslovanje subjekta revizije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Revizija je obuhvatila sprovođenje postupaka radi pribavljanja adekvatnih dokaza o iznosima objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Sprovedeni postupci uključili su procjenu sistema unutrašnjih kontrola, procjenu primijenjenih računovodstvenih politika, procjenu materijalno pogrešnog prikazivanja iznosa u finansijskim izvještajima i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

MIŠLJENJE

FINANSIJSKOM REVIZIJOM Godišnjih finansijskih izvještaja „Luka Kotor“ – AD Kotor za 2022. godinu utvrđeno je da su finansijski izvještaji za 2022. godinu sastavljeni u svim materijalnim aspektima, u skladu s važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da su prezentovani na fer i objektivan način. Utvrđena odstupanja nijesu materijalno značajna, te u skladu s tim nadležni Kolegijum izražava **POZITIVNO MIŠLJENJE** na finansijsku reviziju.

OSNOV ZA IZRAŽAVANJE POZITIVNOG MIŠLJENJA NA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ne izražavajući rezervu u odnosu na dato mišljenje **skrećemo pažnju** Društvu na dosljednu primjenu Međunarodnog računovodstvenog standarda 12.

Nalaz: Društvo je na 31.12.2021. godine izvršilo procjenu sredstava što je uslovilo uvećanje knjigovodstvene vrijednosti sredstava za 583.213,79 €. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti revalorizovanog sredstva i njegove poreske osnovice je privremena razlika i ona dovodi do odložene poreske obaveze/sredstva. Na iznos uvećane vrijednosti sredstava, Društvo je trebalo da obračuna iznos odloženih poreskih obaveza u iznosu od 52.489,24 €. Navedena greška nije uticala na iskazani finansijski rezultat.

Preporuka (F1): Društvo treba da primjenjuje Međunarodni računovodstveni standard 12, te da shodno tome u pasivi Iskaza o finansijskoj poziciji izvrši ispravku greške.

REVIZIJOM PRAVILNOSTI Godišnjih finansijskih izvještaja „Luka Kotor“ AD Kotor za 2022. godinu, utvrđeno je da Društvo nije u potpunosti uskladilo poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima. Revizijom su utvrđena odstupanja i neusklađenosti poslovanja Društva sa sljedećim propisima: Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Zakonom o radu, Zakonom o državnoj imovini, Zakonom o javnim nabavkama, Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini i Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini koja su materijalno značajna ali ne i prožimajuća u odnosu na postavljene kriterijume za reviziju pravilnosti, na osnovu čega nadležni Kolegijum DRI izražava **USLOVNO MIŠLJENJE NA REVIZIJU PRAVILNOSTI.**

OSNOV ZA IZRAŽAVANJE USLOVNOG MIŠLJENJA NA REVIZIJU PRAVILNOSTI

Nalaz: Uzimajući u obzir prikazane uporedne podatke o planiranim i ostvarenim prihodima i rashodima tokom 2022. godine, kao i nizak stepen realizacije planiranih investicionih ulaganja, evidentno je značajno odstupanje između planiranih i ostvarenih aktivnosti te planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda. Ovo ukazuje na potrebu formalnijeg pristupa u procesu planiranja.
Takođe, u periodu krize COVID-19, onemogućene su redovne aktivnosti Društva, što je negativno uticalo na poslovanje, te bi samim tim bilo opravdano da Društvo u budućem periodu pored redovnog plana izradi i plan za krizne situacije. Na ovaj način Društvo bi spremnije odgovorilo na buduće krize koje utiču na slobodan protok brodova i putnika i tako smanjilo negativan uticaj na poslovanje Društva.

Preporuka (P1): Društvo treba da, na osnovu stečenih iskustava tokom krize Covid-19, osmisli i učini operativnim planove za oporavak nakon krize koji bi poslužili kao valjana osnova za odgovor na krizu i obezbijedili stabilnost i kontinuitet poslovanja u budućim kriznim situacijama

Nalaz: Društvo nije, u skladu sa članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uspostavio unutrašnje kontrole utvrđivanjem internih pravila i procedura za sve procese koje se odvijaju u Društvu (obračun i isplatu zarada, blagajničko poslovanje, korišćenje sredstava reprezentacije, korišćenje službenih telefona i visine limita, evidentiranje i plaćanje ulaznih i izlaznih faktura). U postupku revizije Društvo je donijelo sljedeće procedure i akta:
Pravilnik o načinu i uslovima korišćenja službenih vozila u svojini „Luka Kotor“ AD Kotor br: 0202-804 od 28.03.2023. godine, Pravilnik o službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu broj: 0202-806 od 28.03.2023. godine i Pravilnik o blagajničkom poslovanju broj: 0202-807 od 28.03.2023. godine.

Preporuka (P2): Društvo treba da u skladu sa članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru nastavi sa uspostavljanjem unutrašnjih kontrola utvrđivanjem internih pravila i procedura za korišćenje sredstava reprezentacije, korišćenje službenih telefona i visine limita, evidentiranje i plaćanje ulaznih i izlaznih faktura.

Nalaz: Društvo nije, u skladu sa članom 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru kroz kontrolne aktivnosti izvršio razdvajanje odgovornosti kojom se sprječava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, ovlašćivanje, evidentiranje ili kontrolu i nije uspostavilo sistem dvojnog potpisa u kome finansijska obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca subjekta i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlašćenog lica.

Preporuka (P3): Društvo treba da, u skladu sa članom 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru izvrši razdvajanje odgovornosti kojom se sprječava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, ovlašćivanje, odnosno izvršenje, evidentiranje ili kontrolu i uspostavi sistem dvojnog potpisa u kome finansijska obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca subjekta i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlašćenog lica.

Nalaz: Unutrašnja revizija u Društvu nije uspostavljena u skladu sa članom 49 Zakona, organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju, niti je potpisan sporazum Društva sa unutrašnjom revizijom drugog subjekta, uz saglasnost Ministarstva. Društvo Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ima predviđeno radno mjesto Interni revizor-jedan izvršilac, koje nije popunjeno.

Preporuka (P4): Društvo treba da u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uspostavi unutrašnju reviziju.

Nalaz: U Društvu popis na kraju godine nije rađen na Obrascu PL, koji je predviđen Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini. Takođe, Društvo nije u skladu sa članom 50 Zakona o državnoj imovini, i članom 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini, podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini dostavilo nadležnom organu Opštine, do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu na propisanim obrascima (pokretnih stvari na obrascima PS-1 i PS-2 i nepokretnih stvari na obrascima NS-1 i NS-2).

Preporuka (P5): Društvo treba da vrši popis imovine na Obrascu PL, u skladu sa Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini, kao i da da podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini dostavlja nadležnom organu Opštine, na propisanim obrascima i u propisanim rokovima, u skladu sa Zakonom o državnoj imovini i Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini.

Nalaz: Zaposlenima koji obavljaju poslove lučkog pilota isplaćivan je poseban dodatak u iznosu od 150 € neto po brodu, odnosno jahti kojom je upravljano odnosno pilotirano, bez pravnog osnova sadržanog u opštem aktu poslodavca.
Posebni dio zarade u iznosu od 74,63 € bruto isplaćivan je od 01.01.2022. do 30.06.2022. godine, na osnovu Odluke o posebnom dijelu zarade broj: 0302-2673 od 27.11.2021. godine.

Preporuka (P6): Društvo treba sve dodatke i uvećanja zarada da obračunava i isplaćuje u skladu sa Zakonom o radu i opštim aktom poslodavca.

Nalaz: Realizacija nabavki (112.198,08 €) značajno je niža u odnosu na plan (1.144.613,91 €), što upućuje na slabosti u planiranju javnih nabavki (ispod 10% planiranih nabavki je realizovano).
Društvo nije planiralo postupak javne nabavke za nabavku usluga transfera putnika morskim putem sa brodova u statusu međunarodnog pomorskog saobrćaja.

Preporuka (P7): Preporučuje se Društvu da Plan javnih nabavki zasniva na procjeni stvarnih potreba i u skladu sa raspoloživim sredstvima planira postupke javnih nabavki.

Nalaz: Društvo je sprovelo otvoreni postupak za nabavku naftnih proizvoda i goriva i zaključilo Ugovor broj: 0306-515 od 01.03.2022. godine (Partija 1–6.050 € sa PDV-om) i Ugovor broj: 0306-516 od 01.03.2022. godine (Partija 1–18.950 € sa PDV-om). Sprovedena javna nabavka i zaključeni ugovori nijesu evidentirani u statističkom izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.
Društvo nije sprovelo postupak za jednostavnu nabavku betonskih sidrenih blokova i usluga revizije, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki.

Preporuka (P8): Društvo treba da sve nabavke realizuju kroz postupke javnih (ili jednostavnih) nabavki, i da sve javne nabavke evidentira u izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, u skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama.

Nalaz: Društvo je nepravilno evidentiralo prihode po projektu DANOVA u iznosu od 73.267,65 €, na računu 641 – Prihodi po osnovu uslovljenih donacija, umjesto na računu 6799 – Ostali nepomenuti prihodi.
Društvo je nepravilno evidentiralo prihode od prevoza putnika u iznosu od 290.650 €, na računu 6590 – Prihodi od prevoza putnika-Tenderi, ovu vrstu prihoda je trebalo evidentirati na računu 612 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu.
Društvo je nepravilno evidentiralo i prihode od otkupa tenderske dokumentacije u iznosu od 7.142,40 €, na računu 6699 – Ostali finansijski prihodi, ovu vrstu prihoda je trebalo evidentirati na računu 659 – Ostali poslovni prihodi.
Trošak naknada fizičkim licima po osnovu ugovora o dopunskom radu u iznosu od 10.383,84 € evidentiran je na računu 520 - Troškovi zarada i naknada zarada, umjesto na računu 525 – troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora.
Društvo je poslovne promjene koje se odnose na rashode nastale u tekućem izvještajnom periodu, a na osnovu vjerodostojne računovodstvene isprave iz tog perioda umjesto na računu 5912 (Aneks I sa „MV Konsalt“ d.o.o. Podgorica zaključen je 17.05.2022. godine, faktura broj: 35/2022 zaprimljena u Društvu 30.05.2022. godine) trebalo da knjiži na konto 550 – Troškovi neproizvodnih usluga.

Preporuka (P9): Društvo treba da evidentira poslovne promjene shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.

Na osnovu člana 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Odbor direktora kao organ upravljanja i rukovođenja Društva, radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti.

- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Opština Kotor kao većinski vlasnik Društva, radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti i unapređenja položaja Društva i jačanja odgovornosti u upravljanju javnim finansijama.

- Da se sa sadržajem Izvještaja DRI upozna Odbor za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore.

- Da Društvo do **31.07.2023**. godine dostavi DRI **Plan aktivnosti** za realizaciju izdatih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove. Društvo će do **31.12.2023.** godine dostaviti DRI **Izvještaj** o sprovedenim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.

- Društvo je odgovorno za implementaciju preporuka izdatih od strane Državne revizorske institucije. Državna revizorska institucija će radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i sprječavanja njihovog ponavljanja izvršiti **provjeru** Izvještaja Društva o sprovedenim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.

SENATOR DRI
Zoran Jelić

Rukovodilac Kolegijuma

I OPŠTI DIO

1.1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja „Luka Kotor“ AD Kotor za 2022. godinu sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Službeni list RCG“ broj: 28/04, 27/06, 78/06 i „Službeni list Crne Gore“ broj: 17/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2023. godinu broj: 06–038/22-277 od 26.12.2022. godine, donešenom od strane Senata Državne revizorske institucije (u daljem tekstu DRI), 22.12.2021. godine i Izmjeni Godišnjeg plana revizija Državne revizorske insitucije za 2023. godinu broj: 06–038/23-22/2 od 06.03.2023. godine;
- Odluci o vršenju revizije broj: 05-035/23-257/2, koju je 01.02.2023. godine donio nadležni Kolegijum.

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja „Luka Kotor“ AD Kotor za 2022. godinu izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom DRI („Službeni list RCG broj: 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Službeni list Crne Gore“ broj: 07/15);
- Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS);
- Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI – nivo III).

1.2. Opšti podaci o subjektu revizije

Djelatnost i organizacija subjekta revizije:

Opšti akti kojima je uređen unutrašnji rad Društva su:

- Odluka o organizovanju Javnog preduzeća „Luka“ Kotor („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“ broj: 3/92 od 10.02.1992. godine);
- Rješenje Agencije za prestruktuiranje privrede i strana ulaganja o davanju saglasnosti na transformaciju JP „Luka“ Kotor broj: 02-1282/4-95 od 01.02.1996. godine, kojim je osnovano Javno preduzeće za usluge u međunarodnom pomorskom saobraćaju „Luka Kotor“ DD sa p.o.
- Odluka Upravnog odbora Fonda za razvoj RCG i saglasnost Savjeta za privatizaciju od 13.09.2006. godine o ustupanju 32.200 akcija „Luka Kotor“ AD Opštini Kotor;
- Statut „Luka Kotor“ AD Kotor, broj: 0101-727/1 od 07.04.2021. godine („Službeni list Crne Gore–opštinski propisi“ broj: 45/21 od 29.12.2021. godine);
- Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama „Luka Kotor“ AD Kotor, broj: 0202-1476 od 04.07.2019. godine;
- Odluka o izmjenama Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikama broj: 0202-1476, od 04.07.2019. godine, broj: 0202-342, od 26.02.2020. godine;
- Odluka o dopuni Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikam broj: 0202-1476 od 04.07.2019. godine, izmijenjenog Odlukom broj: 0202-342, od 26.02.2020. godine, broj: 0202-2510, od 06.12.2021. godine;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „Luka Kotor“ AD Kotor, broj: 0202-1883, od 12.11.2020. godine;

„Luka Kotor“ AD Kotor (u daljem tekstu: Društvo), osnovana je Odlukom o organizovanju Javnog preduzeća „Luka“ Kotor. Društvo je pravni sljedbenik RO „Luka“ Kotor (osnovane Odlukom Skupštine opštine Kotor 12.07.1988. godine). Javno preduzeće „Luka“ Kotor je transformisano u Javno preduzeće za usluge u međunarodnom pomorskom saobraćaju „Luka Kotor“ DD sa p.o. Kotor, kao rezultat sprovedenog postupka svojinske transformacije, osnivači akcionarskog društva „Luka Kotor“ su: Zaposleni u društvu i građani; Opština Kotor i Republički fondovi (Fond za razvoj, Fond PIO i ZZZ CG). Na osnovu Odluke Upravnog odbora Fonda za razvoj RCG i davanja saglasnosti od strane Savjeta za privatizaciju na ustupanje 32.200 akcija u „Luku Kotor“ AD Opštini Kotor, Opština je postala većinski vlasnik „Luka Kotor“ AD Kotor, i na osnovu promjena sprovedenih u Centralnoj depozitarnoj agenciji

(sada „Centralno klirinško depozitarno društvo“ AD Podgorica) sa procentom učešća od 56,9739%, što čini 52.400 akcija.

Društvo je osnovano na neodređeno vrijeme, radi obavljanja djelatnosti u skladu sa Statutom Društva.

Vlasnička struktura Društva je data u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Vlasnik akcija	Broj akcija	Učešće %	Ukupna nominalna vrijednost €
1	*Opština Kotot*	785,246	56.97376%	1,887,181.71
2	*Fond PIO*	241,268	17.50527%	579,839.38
3	*Zbirni kastodi račun CKB*	157,905	11.45685%	379,493.09
4	*Zaposleni i građani*	112,718	8.17829%	270,895.17
5	*Zavod za zapošljavanje*	80,922	5.87132%	194,479.84
6	*VIP Broker Montenegro*	200	0.01451%	480.66
		1,378,259	**100.00%**	**3,312,369.85**

Članom 5 Statuta propisano je da je Osnovni kapital Društva 3.312.369,85 € i da je podijeljen na 1.378.259 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti od 2,4033 €.

Društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom. Akcionari društva odgovaraju do visine uloženih sredstava u skladu sa Zakonom.

Društvo obavlja uslužnu djelatnost u vodenom saobraćaju. Društvo može, bez upisa u sudski registar, da vrši druge djelatnosti koje služe djelatnostima upisanim u sudski registar, a koje se uobičajeno obavljaju uz te djelatnosti u manjem obimu ili povremeno.

Upravljanje Društvom je organizovano kao jednodomno.

Organi Društva su: Skupština, Odbor direktora i Izvršni direktor.

Društvo zastupa Predsjednik Odbora direktora i Izvršni direktor, svaki u granicama svojih ovlašćenja.

Skupština Društva: Skupština akcionara je najviši organ Društva. Skupština donosi Statut društva, vrši izmjene i dopune statuta društva, bira članove Odbora direktora i imenuje revizora, razrješava članove Odbora direktora i revizora, imenuje i razrješava likvidatora, odlučuje o politici naknada, kao i o visini naknada članovima odbora direktora, na svakoj redovnoj godišnjoj sjednici, usvaja godišnje finansijske iskaze, konsolidovane finansijske iskaze, izvještaj o poslovanju društva sa izvještajem o radu Odora direktora, izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta, izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza i izvještaj o izvršenoj reviziji konsolidovanih finansijskih iskaza, donosi odluku o raspolaganju imovinom Društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganja) čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), donosi odluku o raspodjeli dobiti, povećava ili smanjuje osnovni kapital društva utvrđen statutom, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge, donosi odluke o dobrovoljnoj likvidaciji društva, restruktuiranju ili podnošenju prijedloga za pokretanje stečajnog postupka, odobrava procjenu nenovčanih uloga, razmatra pitanja iz nadležnosti Odbora direktora koja se odnose na poslovanje Društva, odobrava zaključivanje ugovora o kupovini imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva, kada isplata prevazilazi jednu desetinu osnovnog kapitala društva utvrđenog Statutom i kada ugovor treba zaključiti u roku od dvije godine od registracije društva, donosi odluke o emisiji obveznica, odnosno zamjenjivih obveznica ili drugih zamjenjivih hartija od vrijednosti, ograničava ili ukida prioritetno pravo akcionara da upišu akcije ili steknu zamjenjive obveznice, uz saglasnost dvotrećinske većine glasova akcionara na koje se ta odluka odnosi, donosi odluke o samostalnom ili zajedničkom osnivanju drugog društva ili odluku kojom ovlašćuje organe upravljanja u društvu da donesu odluke o samostalnom ili zajedničkom osnivanju jednog, više ili neodređenog broja društava, donosi poslovnik o radu i donosi druge odluke u skladu sa zakonom.

Društvo je dužno da održi Redovnu skupštinu jednom godišnje (u roku od šest mjeseci od dana završetka svake poslovne godine).

Vanredna Skupština saziva se na zahtjev Odbora direktora ili akcionara koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava.

Kvorum Skupštine akcionara čine akcionari koji posjeduju više od polovine ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili zastupani putem punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.

Svaki akcionar ima pravo na jedan glas za svaku akciju sa pravom glasa, koju posjeduje. U slučaju izbora članova Odbora direktora glasa se po kumulativnom sistemu i tada svaka akcija daje broj glasova jednak broju članova Odbora direktora utvrđenog Statutom.

Odbor direktora: je organ upravljanja i rukovođenja Društvom, Odbor direktora Društva ima 5 članova, od kojih su najmanje dva nezavisna člana. Pravo predlaganja kandidata za članove Odbora direktora imaju akcionar, odnosno akcionari koji zajedno imaju najmanje 5% osnovnog kapitala. Mandat članova Odbora direktora ističe na prvoj redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara.
Odbor direktora: Upravlja Društvom i daje smjernice izvršnom direktoru u pogledu vođenja poslova Društva, donosi odluku o unutrašnjoj organizaciji Društva i akt o sistematizaciji, imenuje i razrješava izvršnog direktora i sekretara društva, utvrđuje poslovnu strategiju u skladu sa smjernicama skupštine, vrši nadzor nad poslovanjem društva, donosi opšta akta društva i utvrđuje računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima, imenuje lica zadužena za sprovođenje interne revizije u društvu, na predlog revizorskog odbora, saziva sjednice skupštine i utvrđuje prijedlog dnevnog reda sa prijedlozima odluka, utvrđuje iznose dividende koji u skladu sa zakonom, statutom i odlukom skupštine pripadaju akcionarima, kao i način i postupak njihove isplate, izvršava odluke skupštine, predlaže politiku naknada članovima organa upravljanja, daje i opoziva prokuru, usvaja tromjesečne izvještaje izvršnog direktora o poslovanju društva, usvaja godišnje planove, prati njihovu realizaciju i odlučuje o njihovoj izmjeni, utvrđuje na prijedlog izvršnog direktora finansijske iskaze i konsolidovane finansijske iskaze koje dostavlja redovnoj Skupštini akcionara na usvajanje, utvrđuje Izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta, koje podnosi Skupštini akcionara na usvajanje, utvrđuje prijedlog izvještaja o poslovanju društva sa izvještajem o radu Odbora direktora koji dostavlja Skupštini akcionara na usvajanje, donosi investicione odluke i odobrava zaključenje ugovora čija vrijednost prelazi 5.000 €, odlučuje o kreditnim zaduženjima Društva, opterećenju imovine, do granica visine iznosa za koji je ovlašćen, donosi Poslovnik o svom radu, imenuje komisije i radna tijela za izvršenje određenih poslova iz nadležnosti odbora direktora u skladu sa zakonom, imenuje i razrješava revizorski odbor, odlučuje o drugim pitanjima koja zakonom ili ovim Statutom nisu stavljena u nadležnost Skupštini ili izvršnom direktoru.
Članovi Odbora direktora tokom 2022. godine su: Lj. P. M. (Predsjednica Odbora direktora). M. J. (član), R. R. (član), D. I. (članica) i M. R. (član).
Izvršni direktor je organ rukovođenja Društvom: Imenuje se na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog izbora. Prava, obaveze i odgovornosti Izvršnog direktora utvrđuju se ugovorom koji se zaključuje sa predsjednikom Odbora direktora u skladu sa zakonom i Statutom Društva. Izvršni direktor predstavlja i zastupa Društvo, sprovodi i izvršava odluke Odbora direktora i rukovodi tekućim poslovanjima Društva. Pored nadležnosti propisanih zakonom, Izvršni direktor je ovlašćen naročito da: Organizuje proces rada Društva, stara se i odgovara za zakonitost rada Društva, u granicama svojih ovlašćenja, upravlja imovinom i raspolaže fondovima Društva, u skladu sa zakonom i odlukama Odbora direktora, priprema i predlaže biznis planove i odobrava tekuće (operativne) planove, programe finansijske i poslovne aktivnosti i mjere za njihovu implementaciju, predlaže strukturu menadžmenta i administracije Društva, te unutrašnju organizaciju Društva, donosi investicione odluke, koje ne spadaju u nadležnosti Odbora direktora, odlučuje o zapošljavanju lica u Društvu, u skladu sa planovima i potrebama Društva, zaključuje ugovore o radu, odlučuje o disciplinskoj odgovornosti zaposlenih i vrši druge poslove iz oblasti radnih odnosa u skladu sa zakonom, zaključuje ugovore u skladu sa svojim ovlašćenjima, odobrava službena putovanja radnika u zemlji i inostranstvu (7 dana), angažuje po potrebi stručne (spoljne) saradnike za izvršenje određenih poslova iz svoje nadležnosti i vrši druge poslove utvrđene zakonom, Statutom i odlukama Odbora direktora.
Statutom je propisano da Društvo ima Revizorski odbor i sekretara Društva.
Zakonom o lukama propisana je podjela luka prema: vrsti pomorskog saobraćaja, prema namjeni i prema značaju. Odlukom o određivanju luka prema vrsti pomorskog saobraćaja („Sl. list CG“, broj: 70/2017, 50/2018 i 46/2019) „Luka Kotor“ je luka za međunarodni i unutrašnji pomorski saobraćaj; Odlukom o određivanju luka prema namjeni („Sl. list CG“, broj: 70/2017, 50/2018, i 46/2019) „Luka Kotor“ je trgovačka luka i Odlukom o određivanju luka prema značaju („Sl. list CG“, broj: 20/11 41/12 i 14/14) „Luka Kotor“ je luka od nacionalnog značaja.
Vršilac dužnosti izvršnog direktora Društva tokom 2022. godine bio je M. K.
Sjedište Društva je u Kotoru, Park slobode broj: 1.
Kontakt telefon: +382 32 325 573; email: portofkotor@t-com.me;
Matični broj (PIB) je: 02044188.

Prema podacima Društva, na dan 31. decembar 2022. godine u Društvu je bilo prosječno zaposlenih 67 izvršilaca.

Finansije i raspodjela dobiti:
Shodno Odluci o tarifama lučkih naknada i drugih usluga, Odluci o izmjeni i dopuni Odluke o tarifama lučkih naknada i drugih usluga i Odluci o izmjeni i dopuni Odluke o tarifama lučkih naknada i drugih usluga obračunavaju se usluge i naknade obavljene domaćim i stranim brodovima i drugim stranim i domaćim korisnicima lučkih usluga u međunarodnom prometu. Ukoliko neki radovi i operacije nijesu predviđeni ovom Tarifom naplaćuju se po posebnom Ugovoru.
U skladu sa zakonom i Statutom Društva, finansijska godina je kalendarska godina. Iznos namijenjen za raspodjelu akcionarima ne može da prelazi iznos dobiti ostvaren na kraju finansijske godine, uvećan za dobitke iz prethodnih godina i raspoloživi iznos rezervi, umanjen za gubitke koji su prenijeti iz prethodnih godina i za iznose određene za rezerve, u skladu sa zakonom i Statutom Društva.
Lice ovlašćeno za raspolaganje finansijskim sredstvima Preduzeća za 2022. godinu, shodno dostavljenim kartonima deponovanih potpisa bio je VD izvršnog direktora Milko Krvavac.

1.3. Vrsta, predmet, cilj i obuhvat revizije

U skladu sa Godišnjim planom revizije i Odlukom o vršenju revizije, DRI je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti poslovanja Društva za 2022. godinu.
Predmet revizije je bio Godišnji finansijski izvještaj „Luka Kotor“ AD Kotor za 2022. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskim propisima.
Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izvještaja je M. S. Rukovodilac Službe računovodstva, dok je ovlašćeno lice M. K. VD Izvršnog direktora.
Predmet revizije su bili sljedeći Godišnji finansijski izvještaji za 2022. godinu:

- Iskaz o finansijskoj poziciji - Bilans stanja;
- Iskaz o ukupnom rezultatu - Bilans uspjeha;
- Iskaz o novčanim tokovima;
- Iskaz o promjenama na kapitalu i
- Napomene uz finansijske iskaze.

Predmet revizije bili su i pravna uređenost i organizaciono ustrojstvo Društva kao i sistem javnih nabavki.
„Luka Kotor“ AD Kotor je u prethodnom periodu samostalno osnovala pravno lice „Kotor Mar“ DOO Kotor (Društvo je osnivač i 100% vlasnik udjela) i zajedničkim ulaganjem pravno lice „Montenegro Shorex“ DOO Kotor (Osnivači Društva su Društvo za proizvodnju, promet i usluge export-import „Kotor open tour“ DOO Kotor, sa udjelom od 60%, „Luka Kotor“ AD za usluge u međunarodnom pomorskom saobraćaju Kotor, sa udjelom od 30% i Carrocerias Ayats SA sa udjelom od 10%).
Shodno članu 7 Zakona o računovodstvu matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta. Kako „Kotor Mar“ DOO Kotor po broju prosječno zaposlenih izvršioca, ukupnom prihodu na godišnjem nivou i ukupnom aktivom značajnije ne utiče na Godišnji finansijski izvještaj matičnog pravnog lice, u toku revizije konsolidovani finansijski izvještaji i konsolidovani izvještaj menadžmenta nije bio predmet revizije.

1.4. Metode vršenja revizije

Revizija je izvršena kombinovanjem metoda dokumentarne i terenske revizije. Kroz različite postupke u odnosu na poziciju finansijskog izvještaja koji se ispituje, revizija je obuhvatila ispitivanje i pribavljanje dokaza, na bazi provjere uzoraka, kojima se potkrepljuju iznosi i informacije objelodanjene u finansijskim izvještajima.
Za navedenu reviziju, utvrđena je materijalnost od 1,61% u odnosu na ukupne rashode.
S obzirom da su rashodi za 2022. godine iznosili 2.716.263,16€, materijalnost za reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja “Luka Kotor” AD Kotor iznosi 43.731,84 €.

Za kvalitativni aspekt materijalnosti, u navedenoj reviziji, bilo je potrebno ispitati poštovanje propisa koje se odnose na sljedeće oblasti: klasifikacija transakcija u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i druge oblasti, za koje se u reviziji utvrdi da mogu biti značajne; naplaćivanje usluga u skladu sa naknadama za lučke usluge kao i plaćanje koncesione naknade; poštovanje osnovnih načela postupaka javnih nabavki; ostale obaveze i zaduživanje; zarade, naknade zarada i ostale lične rashode.

1.5. Kriterijumi revizije

Kriterijumi na osnovu kojih se prosuđuje objektivnost i istinitost finansijskih izvještaja su:

- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", broj: 011/20);
- Pravilnik o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu („Službeni list Crne Gore“, broj: 12/08 i 35/10);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", broj: 011/20; 13/2021; 13/2022 – ispravka i 139/2022);
- Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama „Luka Kotor“ AD Kotor, kao i Odluku o izmjenama Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i Odluku o dopuni Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikam;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor.

Kriterijumi za reviziju pravilnosti su ocjena saglasnosti poslovanja Društva sa zakonskim i podzakonskim propisima relevantnim za poslovanje Društva:

- Zakon o računovodstvu („Službeni list Crne Gore“ broj: 145/2021 i 152/2022);
- Zakon o reviziji („Službeni list Crne Gore“ broj: 01/17);
- Zakon o privrednim društvima („Službeni list Crne Gore“, broj: 65/20 i 146/2021);
- Zakon o radu („Službeni list Crne Gore“, broj: 74/19, 08/21, 59/21 i 68/21 i 145/2021);
- Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Službeni list Crne Gore“, broj: 75/2018);
- Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja („Sl. list CG“, broj: 29/2013 i 16/2016 i 152/2022);
- Zakon o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“, broj: 74/2019, 3/2023 i 11/2023);
- Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list CG ", broj: 16/07, 40/11, 29/13, 09/15, 53/16, 01/17, 50/17, 46/19, 73/19, 80/20 i 08/21, 59/21, 146/21, 49/22, 65/22, 140/22, 3/23 i 3/23);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica („Službeni list Crne Gore“, broj: 65/01, 12/02 i 80/04 i Službeni list Crne Gore“ broj: 40/08, 86/09, 73/10, 40/11, 14/12, 61/13, 55/16, 146/21, 152/22);
- Zakon o svojinsko pravnim odnosima („Službeni list Crne Gore“, broj: 19/2009);
- Zakon o državnoj imovini („Službeni list Crne Gore“, broj: 21/2009, 40/2011);
- Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini („Službeni list Crne Gore“ broj: 13/2010);
- Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije („Službeni list Crne Gore“ broj: 28/2002 i 130/2021);
- Pravilnik o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica („Sl. list CG“, br: 126/2022);
- Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini („Službeni list Crne Gore“, broj: 47/2011);
- Zakon o lukama („Službeni list Crne Gore“, broj: 51/20, 40/2011, 27/2013 i 18/2019);
- Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe („Sl. list CG“, br: 62/13, 06/14, 47/15 i 71/17, 34/19 i 77/20);
- Zakon o lokalnoj samoupravi („Sl. list CGe“, broj: 2/2018, 34/2019, 38/2020, 50/2022, 84/2022);
- Statut Opštine Kotor („Službeni list Crne Gore-opštinski propisi“, broj: 037/19);
- Statut „Luka Kotor“ AD Kotor, broj 0101-727/1 od 07.04.2021. godine („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“ broj: 45/21 od 29.12.2021.godine);
- Procedure, pravilnici i odluke, doneseni od strane organa Društva.

II. UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

2.1. Upravljanje i unutrašnje kontrole

2.1.1. Planiranje prihoda i rashoda – finansijski plan i realizacija finansijskog plana

Društvo posjeduje proceduru koja se odnosi na Planiranje poslovanja, analize i izvještvanje, koja je evidentirana u Spisku dokumentovanih procedura pod rednim brojem 54 (oznaka Lkp. 10). Procedurom je obuhvaćeno sljedeće: predmet, područje primjene, odgovornost za primjenu procedure, objašnjenje termina, definicija i skraćenica, veza sa drugim dokumentima, opis aktivnosti (izrada plana poslovanja za narednu godinu, praćenje realizacije plana poslovanja i analiza rezultata poslovanja i izvještavanje), uputstva i zapisi, kao i opis priloga.

Društvo je donijelo Poslovnim plan za 2022. godinu broj: 0302-489, 25.02.2022. godine. Odbor direktora „Luka Kotor“ AD Kotor, je usvojio Poslovni plan Društva za 2022. godinu. Poslovnim planom je obuhvaćeno sljedeće: ciljevi poslovanja; obim planiranih usluga; plan prihoda i rashoda; plan poslovnog rezultata; planirana sredstva, obaveze i kapital na 31.12.2022. godine; bezbjednost; planiranje investicionih aktivnosti, tokova gotovine, radni odnosi, sistem kvaliteta i aktivnosti Društva u 2022. godini.

Planirani prihodi shodno Poslovnom planu Društva za 2022. godinu, kao i uporedni podaci sa ostvarenim prihodima u toj godini prikazani su u narednom pregledu:

Prihodi	Planirano	Ostvareno	Razlika	uvećanje /umanjenje
Prihod od brodova	1.315.525,00	3.186.165,20	1.870.640,20	2,42
Prihod od jahti	686.171,00	363.484,45	-322.686,55	0,53
Drugi poslovni prihodi	320.200,00	474.139,88	153.939,88	1,48
Prihodi od refundacije bolovanja	800,00	7.864,87	7.064,87	9,83
Finansijski prihodi	7.700,00	15.604,77	7.904,77	2,03
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	0,00	73.267,65	73.267,65	1,00
Drugi nepomenuti prihodi od smanjenja obaveza	0,00	750,00	750,00	1,00
Prihodi od neiskorišćenih ostalig dug.rezervisanja	0,00	13.101,43	13.101,43	1,00
Prihodi od usklađivanja vrijednosti potraživanja	0,00	28.698,87	28.698,87	1,00
Prihodi iz prethodnog perioda	0,00	2.852,49	2.852,49	1,00
	2.330.396,00	4.165.929,61	1.835.533,61	1,79

U Poslovnom planu za 2022. godinu je naznačeno da planirane prihode za tu godinu determiniše procjena broja uplovljavanja plovila u luku, kao i broj putnika.

Društvo je planiralo prihode u manjem iznosu od ostvarenih u 2022. godinu za 1.835.533,61 € ili za 78,76%. Veće ostvarenje se odnosi na sve prikazane vrste prihoda, osim prihoda od jahti (uključujući pilotažu za jahte), gdje su ostvareni prihodi u odnosu na planirane na nižem nivou za 322.686,55 € ili 53%.

Društvo nije prilikom planiranja obuhvatilo sljedeće kategorije prihoda ostvarenih u 2022. godini: prihodi po osnovu uslovljenih donacija (3.267,65 €); prihode od neostvarenih dugoročnih rezervisanja (13.101,43 €); prihode od usklađivanja vrijednosti potraživanja (28.698,87 €); Prihode iz prethodnog perioda (2.852,49 €).

Planirani rashodi, shodno Poslovnom planu Društva za 2022. godinu, kao i uporedni podaci sa rashodima u toj godini prikazani su u narednom pregledu:

Troškovi	Planirani troškovi u 2022	Nastali troškovi u 2022	Razlika	uvećanje/ smanjenje
Režijski troškovi	61.880,00	92.029,30	30.149,30	1,49
troškovi bruto zarada	750.000,00	983.772,33	233.772,33	1,31
Trošk. Soc.pom. I pom.teže bolesti	5.000,00	900,00	-4.100,00	0,18
Troškovi otpremnina	200.000,00	15.399,60	-184.600,40	0,08
Troškovi naknada povr. Poslovi	20.000,00	37.460,60	17.460,60	1,87
Troškovi piloti	82.000,00	116.655,95	34.655,95	1,42
Trošk.naknada rev.odbora	1.200,00	1.359,00	159,00	1,13
Troš.nakn.čl.Odborsa direkt i nad.odb.	45.000,00	45.694,08	694,08	1,02
Trošak jubilarnih nagr.	0,00	6.000,00	6.000,00	1,00
Trošak na sl.putu	2.500,00	3.996,70	1.496,70	1,60
Ostalo grupa 52 (Troškovi naknada roniocima; r	0	177.899,87	177.899,87	1,00
Troškovi proizv.usluga	94.600,00	448.087,28	353.487,28	4,74
Trošak amortizacije nematerija.imovine	506.615,00	499.959,79	-6.655,21	0,99
Trošak amort.materijalne imovine	107.000,00	90.246,90	-16.753,10	0,84
Troškovi rezervisanja	0,00	56.915,20	56.915,20	1,00
Nematerijalni troškovi	86.082,00	90.936,20	4.854,20	1,06
Finansijski rashodi	13.824,00	15.860,37	2.036,37	1,15
Ostali rashodi	0,00	3.459,00	3.459,00	1,00
Rashodi po osnovu uskl. Vrijed. Potraživ.	0,00	5.468,01	5.468,01	1,00
Rashodi iz ranijih godina	2.000,00	24.162,98	22.162,98	12,08
Ukupno	1.977.701,00	2.716.263,16	738.562,16	1,37

Ukupno nastali rashodi u 2022. godini u odnosu na planirane su veći za 738.562,16 € ili za 37,34%. Nastali rashodi u 2022. godini u odnosu na planirane su veći po svim kategorijama osim troškova za pomoć usljed nastanka bolesti, troškovi otpremnina i troškova amortizacije, koji su manji u odnosu na planirane, što je prikazano u prethodnom tabelarnom pregledu.
Društvo je planiralo poslovni rezultat u iznosu od 352.695 €, prema Iskazu o ukupnom rezultatu za period 01.01.-31.12.2022. godine ostvaren je poslovni rezultat od 1.426.690 €.
Društvo je Poslovnim planom za 2022. godinu, predviđelo da se sprovedu aktivnosti u cilju izrade Plana bezbjednosti, čija je izrada otpočela aprila 2020. godine. U vezi s tim, Društvo je 23.01.2023. godine, nakon korekcija, predalo na pregled Plan bezbjednosti, nadležnoj Komisiji Ministarstva kapitalnih investicija, radi dobijanja Potvrde o usklađenosti Luke sa bezbjedonosnim zahtjevima.
Ministarstvo kapitalnih investicija je 24.03.2023. godine, „Luka Kotor“ AD Kotor, izdalo Sertifikat o usklađenosti Luke sa bezbjedonosnim zahtjevima.
Društvo je Poslovnim planom predviđelo i investicione aktivnosti, koje se odnose na obavezna ulaganja definisana koncesionim ugovorom (Ugovor o prvenstvenoj koncesiji), zaključenim sa koncedentom – Vladom Crne Gore. Poslovnim planom za 2022. godinu su predviđene sljedeće investicione aktivnosti:

- Nabavka i ugradnja pontona u marinskom dijelu – II faza, u vrijednosti od 875.000 € (sa PDV-om);
- Nabavka i ugradnja trafoa 1.1 MW za potrebe marinskog dijela, vrijednosti cca. 100.000 € (sa PDV-om).

Uvidom u dokumentaciju Društva, evidentan je **nizak stepen** realizacije planiranih investicionih aktivnosti za 2022. godinu. Realizovane aktivnosti u vezi sa planiranim investiranjem se odnose na sljedeće:

- Sproveden postupak javne nabavke za usluge izrade Idejnog rješenja i Glavnog projekta za dvije partije: marinski dio Luke i za dio akvatorijuma Park Slobode. Potpisani su ugovori sa pružaocem usluga. Izrađena je projektna dokumentacija i izvršena revizija iste.
- Sproveden je postupak nabavke, izabran najpovoljniji ponuđač za nabavku i ugradnju pontonskih gatova, I potpisan ugovor sa dobavljačem broj: 0306-3901 od 15.01.2023. godine.

***Utvrđene nepravilnosti**: Uzimajući u obzir prikazane uporedne podatke o planiranim i ostvarenim prihodima i rashodima tokom 2022. godine, kao i nizak stepen realizacije planiranih investicionih ulaganja, evidentno je značajno odstupanje između planiranih i ostvarenih aktivnosti te planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda. Ovo ukazuje na potrebu formalnijeg pristupa u procesu planiranja.*
Takođe, u periodu COVID-19 krize, onemogućene su redovne aktivnosti Društva, što je negativno uticalo na poslovanje, te bi samim tim bilo opravdano da Društvo u budućem periodu pored redovnog plana izradi i plan za krizne situacije. Na ovaj način Društvo bi spremnije odgovorilo na eventualne krize sa restriktivnim djelovanjem na slobodan protok brodova i putnika i tako smanjilo negativan uticaj na poslovanje Društva.

Preporuka (P): Preporučuje se Društvu, da na osnovu stečenih iskustava osmisli i učini operativnim planove za oporavak nakon krize koji bi poslužili kao valjana osnova za odgovor na krizu i obezbijedili stabilnost i kontinuitet poslovanja u eventualnim budućim kriznim situacijama.

2.1.2. Izvještavanje

Statutom „Luka Kotor“ AD Kotor propisano je da Društvo ima obavezu izvještavanja putem: Tromjesečnih izvještaja izvršnog direktora o poslovanju društva (tromjesečni, polugodišni, devetomjesečni i završni, koje usvaja Odbor direktora); Finansijskih iskaza; Konsolidovanih finansijskih iskaza; Izvještaja menadžmenta; Konsolidovanog izvještaja menadžmenta; Izvještaja o poslovanju društva sa izvještajem o radu Odbora dirktora.
Revizijom je utvrđeno da je Društvo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Statutom društva sačinilo sljedeće iskaze za 2022. godinu i dostavilo u propisanom roku Upravi prihoda i carina: Iskaz o finansijskoj poziciji; Iskaz o ukupnom rezultatu; Iskaz o promjenama na kapitalu; Iskaz o novčanim tokovima; Statistički aneks; Napomene uz finansijske iskaze i Izvještaj menadžmenta.

U skladu sa članom 11 Zakona o računovodstvu Društvo je u obavezi da sačini i dostavi nadležnom organu uprave, konsolidovane finansijske izvještaje do 31.05. tekuće godine za prethodnu godinu.
Društvo je takođe sačinilo Izvještaje direktora o poslovanju društva na kvartalnom nivou, koji su usvojeni od strane Odbora direktora Društva.

Izvještaj o poslovanju društva sa Izvještajem o radu Odbora direktora za 2022. godinu, nije sačinjen do kraja prvog kvartala tekuće godine, već ga je Društvo izradilo 26.05.2023. godine.

2.1.3. Unutrašnje kontrole

Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uređuje se upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru i druga pitanja od značaja za upravljanje, uspostavljanje, sprovođenje i razvoj unutrašnjih kontrola u javnom sektoru. Pod javnim sektorom se, u skladu sa članom 2 Zakona, pored ostalih subjekata, smatraju i akcionarska društva i druga pravna lica u kojima država ili jedinica lokalne samouprave ima većinski vlasnički udio.
Upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru obuhvataju postupke upravljanja sredstvima subjekta, finansijske i druge kontrole i unutrašnju reviziju radi upješnog upravljanja i ostvarivanja poslovnih ciljeva subjekta, na transparentan, pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Zasnivanje upravljanja i kontrola vrši se primjenom elemenata uparavljanja i kontrola (kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, sistem informacija i komunikacija i praćenje i procjena sistema).
Za ostvarivanje poslovnih ciljeva subjekta, uspostavljanje i razvoj unutrašnje kontrole u subjektu, u skladu sa ovim zakonom odgovoran je rukovodilac subjekta, čije su obaveze u vezi sa tim definisane članom 7 Zakona.
Rukovodilac subjekta dužan je da shodno odredbi člana 18 Zakona i u skladu sa Pravilnikom o sadržaju godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola i načinu izvještavanja, osnivaču dostavi Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola uz godišnji izvještaj o radu. U skladu sa Pravilnikom o načinu uspostavljanja sistema za otkrivanje i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare u javnom sektoru rukovodilac subjekta treba da odredi lice za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare, odnosno nepravilnosti u subjektu (službenik za nepravilnosti).
U skladu sa članom 19 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, radi davanja nezavisnog i objektivnog uvjeravanja i pružanja savjetodavnih usluga u cilju doprinosa unaprijeđenju poslovanja subjekta, u subjektu se organizuje i obavlja unutrašnja revizija, kao dio sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola. U skladu sa član 49 Zakona Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama i shodno Uredbi o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru, Društvo je bilo u obavezi da uspostavi unutrašnju reviziju organizovanjem posebne organizacione jedinice za unutrašnju reviziju ili obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta na osnovu sporazuma, uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija.
Prema dokumentaciji koja je dostavljena u postupku revizije, u Društvu su u proteklom periodu donesene sljedeće procedure i akta:

- Etički kodeks zaposlenih u „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0202-1487/5 od 18.09.2015. godine,
- Odluka o osnivanju Etičke komisije broj: 0202-2208 od 05.11.2021. godine,
- Poslovnik o radu Etičke komisije „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0306-2396/1 od 24.11.2021. godine,
- Poslovnik o radu Odbora direktora „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0203-335 od 07.08.2008. godine,
- Poslovnik o radu Skupštine akcionara „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0103-273 od 24.06.2008. godine,
- Kolektivni ugovor za zaposlene u „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0302-1135 od 09.06.2021. godine,
- Pravilnik o oglašavanju za popunu slobodnih radnih mjesta u „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0202-70/1 od 24.01.2019. godine,
- Pravilnik o načinu i postupku provjere sposobnosti kandidata za vršenje poslova u „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0202-2348/3 od 25.12.2017. godine,
- Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju broj: 0202-131 od 25.01.2018. godine,

- Pravilnik o zaštitu i zdravlju na radu broj: 0202-756/1 od 13.05.2016. godine,
- Pravilnik o uniformi zaposlenih lica koja vrše poslove zaštite,
- Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama broj,
- Interna procedura plaćenja naplate potraživanja broj: 0202-2774/1 od 12.09.2022. godine,
- Odluka o tarifama lučkih naknada i drugih usluga (Službeni list Crne Gore broj: 02622 od 11.03.2022, 047/22 od 28.04.2022, 091/22 od 19.08.2022),
- Pravilnik o sistematizaciji poslova „Luka Kotor“ AD Kotor broj: 0202-1883 od 12.11.2020. godine,
- Pravilnik o rješavanju stambenih pitanja zaposlenih broj: 0203-714/3 od 26.12.2007. godine,
- Pravilnik o stipendiranju djece zaposlenih i preminulih radnika broj: 0202-69 od 24.01.2019. godine,
- Pravilnik za dodjelu sponzorstava i donacija broj: 0202-1452 od 15.06.2018. godine,
- Pravilnik za postupanje prilikom sprovođenja javnih nabavki broj: 0306-935 od 15.05.2021. godine.

Sistem kvaliteta

Društvo implementira sistem kvaliteta menadžmenta prema zahtjevima ISO (90011:2015 i 140012:2015) sa ciljem funkcionisanje IMS-a i obezbjeđenjem uslova da za uspostavanje politika kvaliteta i ciljeva kvaliteta. Resertifikaciju implementiranog integrisanog sistema uradila je međunarodna sertifikaciona kuća “Bureau Veritas” Ltd. (05.10.2022. godine). Sertifikat je produžen do 07.05.2025. godine.

Kroz integrisani sistem menadžmenta kvalitetom donijet je Poslovnik IMS (QMS+EMS), kao i preko 30 sertifikovanih procedura. Navedene procedure odnose se na: nabavke, bavljenje rizicima, održavanje infrastrukture, obuku i usavršavanje zaposlenih, internu i eksternu komunikaciju, planiranje poslovanja, analize i izvještavanje, pružanje lučkih usluga, analiza podataka, kontrola nad radnim postupcima, zaštita i zdravlje na radu itd.

U postupku revizije je utvrđeno da rukovodilac subjekta**:**

- je u Poslovnom planu AD "Luke Kotor" - Kotor utvrdio poslovne ciljeve subjekta kojim rukovodi, a koji doprinose ostvarivanju misije subjekta, u skladu sa članom 7 Zakona,
- je, u skladu sa članom 7 Zakona donio Odluku o određivanju lica zaduženog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola i uspostavljanja procesa upravljanja rizicima broj: 0302-361 od 11.02.2022. godine i uspostavio Registar rizika broj: 0302-377/1 od 14.02.2022. godine, u skladu sa članom 14 Zakona. Takođe donijet je i Izvještaj – upravljanje rizicima za 2022. godinu broj: 0302-486/1 od 01.03.2023. godine. Društvo je donijelo i intenu proceduru za bavljenje rizicima i prilikama[3] koja proizilazi iz Poslovnika IMS,
- je u skladu sa članom 18 Zakona sačinio Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2022. godinu broj: 0302-658 od 16.03.2023. godine, koji je usvojen Odlukom broj: 0202-809 od 28.03.2023. godine,
- nije uspostavio sistem za otkrivanje i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare u subjektu. Društvo je u postupku revizije donijelo Rješenje o određivanju lica odgovornog za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare broj: 0302-651, od 16.03.2023. godine i Pravilnik o uspostavljanju sistema za otkrivanje i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare broj: 0202-805, od 28.03.2023. godine,
- nije utvrdio plan unaprijeđenja upravljanja i kontrola. Društvo je u postupku revizije donijelo Plan za unapređenje upravljanja i kontrola za 2023. godinu broj: 0202-808 od 28.03.2023. godine,
- u 2022. godini nijesu bile uspostavljene unutrašnje kontrole, utvrđivanjem internih pravila i procedura za sve procese koje se odvijaju u Društvu, u skladu sa članom 7 Zakona.

---

[1] međunarodni standard koji sadrži zahtjeve za sistem upravljanja kvalitetom u organizaciji koji dovodi do ostvarenja poslovnih ciljeva u pogledu kvaliteta poslovanja i pružanja usluga. Svrha ovog standarda je povećanje efikasnosti organizacije kroz primjenu procesnog pristupa, na način da se uspostave veze između pojedinačnih procesa, sektora i njihove interakcije. Čine ga organizaciona struktura akcionarskog društva, odgovornost rukovodilaca, procesi i resursi potrebni za uspostavljanje Sistema;

[2] definiše zahjeve za upravljanje zaštitom životne sredine na način da se identifikuju i kontrolišu aktivnosti AD koje mogu uticati na životnu sredinu, poboljša odnos prema njoj i implementira sistemski pristup;

[3] Lkp.03, 12.05.2021. godine;

Tokom 2022. godine Društvo nije imalo sljedeća interna pravila i procedure: Internu proceduru za obračun i isplatu zarada, Pravilnik o službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu, Pravilnik o korišćenju sredstava reprezentacije, Internu proceduru za korišćenje službenih mobilnih i fiksnih telefona sa Odlukom o limitima, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o evidentiranju i plaćanju ulaznih i izlaznih faktura (kojom će se bliže urediti način evidentiranja, dostavljanja, čuvanja i plaćanja ulaznih faktura itd.).

Utvrđene nepravilnosti: *Rukovodilac subjekta nije, u skladu sa članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uspostavio unutrašnje kontrole utvrđivanjem internih pravila i procedura za sve procese koje se odvijaju u Društvu (obračun i isplatu zarada, blagajničko poslovanje, korišćenje sredstava reprezentacije, korišćenje službenih telefona i visine limita, evidentiranje i plaćanje ulaznih i izlaznih faktura).* U postupku revizije Društvo je donijelo sljedeće procedure i akta:
Pravilnik o načinu i uslovima korišćenja službenih vozila u svojini „Luka Kotor“ AD Kotor br: 0202-804 od 28.03.2023. godine,
Pravilnik o službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu broj: 0202-806 od 28.03.2023. godine,
Pravilnik o blagajničkom poslovanju broj: 0202-807 od 28.03.2023. godine,

Preporuka (P): Društvo treba da u skladu sa članom 7 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru nastavi sa uspostavljanjem unutrašnjih kontrola utvrđivanjem internih pravila i procedura za korišćenje sredstava reprezentacije, korišćenje službenih telefona i visine limita, evidentiranje i plaćanje ulaznih i izlaznih faktura.

Utvrđene nepravilnosti: *Rukovodilac subjekta nije, u skladu sa članom 15 Zakona, kroz kontrolne aktivnosti izvršio razdvajanje odgovornosti kojom se sprječava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, ovlašćivanje, odnosno izvršenje, evidentiranje ili kontrolu i nije uspostavio sistem dvojnog potpisa u kome finansijska obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca subjekta i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlašćenog lica (utvrđeno od strane revizora uvidom u ulazne račune i ostalu dokumentaciju).*

Preporuka (P): Rukovodilac subjekta treba da, u skladu sa članom 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru izvrši razdvajanje odgovornosti kojom se sprječava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, ovlašćivanje, odnosno izvršenje, evidentiranje ili kontrolu i uspostavi sistem dvojnog potpisa u kome finansijska obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca subjekta i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlašćenog lica.

Utvrđene nepravilnosti: *Unutrašnja revizija u društvu nije uspostavljena u skladu sa članom 49 Zakona, organizovanjem organizacione jedinice za unutrašnju reviziju, niti je potpisan sporazum Društva sa unutrašnjom revizijom drugog subjekta, uz saglasnost Ministarstva. Društvo Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ima predviđeno radno mjesto Interni revizor-jedan izvršilac, koje nije popunjeno.*

Preporuka (P): Društvo treba da u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru uspostavi unutrašnju reviziju.

Kancelarijsko poslovanje
Pravilnikom o kancelarijskom i arhivskom poslovanju Društva[4] uređen je način kancelarijskog i arhivskog poslovanja u Društvu (primanje, pregledanje, evidentiranje i raspoređivanje predmeta (akata) u rad, administrativno-tehničko obrađivanje akata, otpremanje pošte, razvođenje predmeta i akata, klasifikacija i arhiviranje, smještaj, čuvanje i održavanje, evidentiranje u arhivskoj knjizi, izlučivanje bezvrijedne registraturske građe i predaju arhivske građe nadležnom arhivu).

[4] *Broj 0202-131 od 25.01.2018. godine;*

Utvrđene nepravilnosti:

- *Društvo nije donijelo poseban akt kojim se reguliše zaduživanje sa pečatima, broj pečata, bliži način upotrebe, čuvanja i uništavanja pečata, kao ni i poseban akt kojim se propisuje način upotrebe, čuvanja i uništavanja štambilja, što nije u skladu sa članovima 8 i 9 Statuta Društva. Navedena nepravilnost ispravljena je u postupku revizije[5].*
- *U djelovodniku za 2022. godinu Društva unos podataka se vršio i običnom olovkom, takođe su vršena rezervisanja rednih brojeva u djelovodniku (koja nijesu iskorišćena), a ispravka pogrešno upisanog teksta je vršena brisanjem korektorom. Društvo u Praviliku o kancelarijskom i arhivskom poslovanju nije predvidjelo kako se vrši ispravka pogrešno unijetog teksta, odnosno da se u evidencijama ne smije vršiti brisanje pogrešno unijetog teksta ili lijepljenje papira preko pogrešno upisanih rubrika, unošenje podataka grafitnom olovkom i ostavljanje praznih rednih brojeva.*
- *Prilikom evidetiranja akata u djelovodnik dodjeljivani su osnovni brojevi, međutim, svi naknadno primljeni akti koji se odnose na isti predmet nijesu dobijali podbroj osnovnog broja (kako bi se povezali akati koji se odnose na isti predmet), već su evidentirani pod novim brojem. Navedeno nije u skladu sa članom 12 Pravilnika o kancelarijskom i arhivskom poslovanju Društva kojim je propisano da se djelovodnik vodi po sistemu osnovnih brojeva i podbrojeva, da se osnovnim brojem označava predmet svakog primljenog ili sopstvenog akta koji se prvi put zavodi u djelovodnik, a da se podbrojem označavaju svi naknadno primljeni akti u vezi sa jednim predmetom označenim osnovnim brojem.*
- *Društvo nije zaključilo djelovodnik na kraju godine, što nije u skladu sa članom 13 Pravilnika o kancelarijskom i arhivskom poslovanju Društva kojim je propisano da se zaključivanje djelovodnika vrši na način što se unosi službena zabilješka napisana ispod poslednjeg broja sa konstatacijom koliko je predmeta zavedeno u toj godini. Ova zabilješka se datira i ovjerava službenim pečatom, a potpisuje je radnik koji vodi djelovodnik i izvršni direktor društva.*
- *Društvo nije donijelo Plan klasifikacionih oznaka organizacionih jedinica, što nije u skladu sa članom 9 Pravilnika Društva, kojim je predviđeno da Plan klasifikacionih oznaka organizacionih jedinica za narednu godinu utvrđuje direktor na kraju prethodne kalendarske godine. Navedena nepravilnost ispravljena je u postupku revizije.[6]*

Preporuka (P): Društvo treba da Pravilikom o kancelarijskom i arhivskom poslovanju predvidi način ispravke pogrešno unijetog teksta u djelovodnik, i da obezbjedi primjenu istog u pogledu: evidentiranja osnovnih brojeva i podbojeva, prenošenja i povezivanja istih i zaključivanja djelovodnika na kraju godine.

2.1.4. Zaštita na radu

Društvo je, shodno članu 16 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu[7], donijelo Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radu[8] kojim su utvrđene: mjere zaštite i zdravlja na radu i način njihovog sprovođenja, prava, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih, način obavljanja stručnih poslova i zaštite i zdravlja na radu, način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih, način osposobljavanja i provjere osposobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad, korišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu i druga pitanja od značaja za zaštitu na radu. Sastavni dio Pravilnika čini i normativ sredstava i opreme lične zaštite na radu koja pripada zaposlenom.

Društvo posjeduje, shodno članu 17 Zakona, Akt o procjeni rizika[9] izrađen od strane pravnog lica „MMK CONTROL“ DOO za usluge i promet. Navedenim aktom utvrđeno je da je u Društvu 10 radnih mjesta sa povećanim rizikom.

---

[5] Odluka o pečatima i štambiljima “Luka Kotor” AD Kotor broj: 0202-1104 od 14.04.2023. godine i Odluka kojom se zadužuju lica za upotrebu i čuvanje pečata i štambilja broj: 0202-1103 od 14.04.2023. godine;

[6] Odluka o klasifikacionim arhivskim znacima za 2023. godinu broj: 0202-1102 od 14.04.2023. godine;

[7] "Službeni list Crne Gore", broj: 034/14, 044/18;

[8] Broj 0202-756/1 od 13.05.2016. godine;

[9] Broj 0202-1529 od 17.08.2020. godine;

Društvo je, shodno članu 20 Zakona, donijelo Program o osposobljavanju zaposlenih[10]. Društvo je izvršilo osposobljavanje i provjeru osposobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad angažovanjem DOO „MMK Control“ Bar[11].
Društvo je, shodno članu 30 Zakona, osiguralo zaposlene od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.
Društvo je, shodno članu 38 Zakona, donijelo Odluku[12] kojom se imenuje R. S. za stručno lice za poslove zaštite i zdravlja na radu. Lice vodi i stara se o evidencijama iz zaštite i zdravlja na radu.
U skladu sa članom 50 Zakona, Društvo vodi evidencije o:

- radnim mjestima, a posebno o radnim mjestima sa povećanim rizikom;[13]
- zaposlenim, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radnim mjestima sa povećanim rizikom;[14]
- povredama na radu i bolestima u vezi sa radom;
- zaposlenima osposobljenim za bezbjedan rad;[15]
- opasnim materijama koje se koriste u toku rada;[16]
- izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite na radu;[17]
- izvještajima o zaštiti na radu zaposlenih, izvještajima inspektoru rada o sprovedenim mjerama u ovoj oblastu, prijavama inspektoru rada o smrtnoj, kolektivnoj i težoj povredi na radu, kao i opasnoj pojavi koja bi mogla da ugrozi bezbjednost i zdravlje zaposlenih;[18]
- prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima;[19]
- profesionalnim oboljenjima;[20]
- dokumentaciji iz zaštite i zdravlja na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava za rad i sl.).[21]

Društvo treba da u skladu sa čl. 51 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, najmanje jednom godišnje, sačini izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih, koji se razmatra na organima koji vrše poslove upravljanja zajedno sa izvještajima o poslovanju.

Zaštita imovine i lica

Shodno Zakonu o zaštiti lica i imovine[22] djelatnost zaštite obuhvata sprječavanje ugrožavanja bezbjednosti lica i imovine i sprječavanje protivpravnih radnji usmjerenih prema licima i imovini koji se štite. Djelatnost zaštite obavlja se kao fizička i tehnička zaštita.
Shodno članu 14 Zakona zaštita obavezno štićenog objekta vrši se na osnovu plana zaštite koji sadrži procjenu bezbjednosti, ugroženosti i rizika, elaborat fizičkog obezbjeđenja i projekat tehničke zaštite.
Pravilnikom o unutrašnoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva, u okviru Sektora lučkih usluga predviđena je Unutrašnja služba zaštite. Pored rukovodioca službe predviđena su i radna mjesta Radnik unutrašnje službe zaštite imovine, lica i dobara (8 izvršilaca) i Portir (jedan izvršilac). Za službenike obezbjeđenja je kao poseban uslov predviđeno posjedovanje dozvole za vršenje poslova zaštite. Na spisku zaposlenih Unutrašnje službe zaštite vodi se 8 lica.
Shodno odredbama Zakona o zaštiti lica i imovine donesena su sljedeća akta:

- Rješenje o odobravanju organizovanja unutrašnje službe zaštite izdato od strane Ministarstva unutrašnjih poslova[23] (član 18 Zakona),

[10] 20.05.2016. godine;
[11] Uvjerenje o osposobljenosti za bezbjedan rad „Luka Kotor“ AD Kotor, Zapisnik o izvršenom osposobljavanju i provjeri osposobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad broj: 184/16 od 07.06.2016. godine;
[12] Odluka broj: 0302-2199/1 od 30.12.2020. godine;
[13] Broj 0307-1538 od 18.08.2020. godine;
[14] Broj 0307-1324 od 16.05.2022. godine;
[15] Broj 0307-597 od 29.03.2018. godine;
[16] Broj 0307- 3079 od 12.10.2022. godine;
[17] Broj 0302-1253/1 od 22.06.2020. godine;
[18] Broj 0307-2420 od 26.11.2021. godine;
[19] Broj 0307-765 od 16.04.2021. godine;
[20] Broj 0307-597/7 od 29.03.2018. godine;
[21] Broj 0307-1835 od 08.09.2021. godine;
[22] "Službeni list Crne Gore", broj: 043/18 od 03.07.2018. godine;
[23] Broj 48/4-850/19-UPI-292/2 od 18.03.2019. godine;

- Odluka kojom se rukovodilac službe bezbjednosti i unutrašnje zaštite G.S. određuje za lice odgovorno za poslove zaštite u „Luka Kotor“ AD Kotor[24] (član 19 Zakona),
- Pravilnik o uniformi zaposlenih lica koja vrše poslove zaštite u Službi bezbjednosti i unutrašnjoj službi zaštite „Luka Kotor“ AD Kotor[25] (član 19 Zakona),
- Pravilnik o zaštitnom znaku Službe zaštite bezbjednosti i unutrašnjoj službi zaštite „Luka Kotor“ AD Kotor[26] (član 19 Zakona),
- Elaborat o tehničkoj opremljenosti za prostorne i tehničke uslove za bezbjedan smještaj oružja i municije (član 19 Zakona)[27],
- Plan zaštite obavezno štićenog objekta (član 14 Zakona).

U skladu sa članom 71 Zakona, u Društvu se vode evidencija o zaposlenim licima koja vrše poslove zaštite i evidencija o dozvolama za vršenje poslova zaštite koje posjeduju zaposlena lica.
Članom 25 Zakona o bezbjedonosnoj zaštiti brodova i luka[28], koji se odnosi na sigurnost i bezbjednost propisana je obaveza da luka koja je otvorena za međunarodni saobraćaj mora imati: izrađenu i odobrenu procjenu i plan bezbjednosti i imenovano lice odgovorno za bezbjednost u skladu sa međunarodnim i domaćim propisima kojima se reguliše bezbjednost brodova i lučkih postojenja. Ministarstvo kapitalnih investicija je donijelo Izjavu o usklađenosti luke sa bezbjednosnim zahtjevima.[29] Lice odgovorno za bezbjednost u društvu je B.D. raspoređeno je na radno mjesto Oficir za bezbjednost.

Službeni telefoni
Društvo nije donijelo Internu proceduru za korišćenje službenih mobilnih i fiksnih telefona, odnosno naknadu troškova za korišćenje službenih telefona (kao ni Odluku o limitima) kojom bi se predvidjelo koji zaposleni imaju pravo na naknadu troškova mobilne telefonije i u kojim limitima. Za usluge mobilne i fiksne telefonije Društvo je zaključilo ugovor sa „Crnogorski Telekom“ AD[30], a za pružanje usluga mobilne telefonije sa „Telenor“ DOO[31]. Uvidom u račune za dva mjeseca, utvrđeno je da Društvo snosi troškove korišćenja mobilnih telefona za 18 zaposlenih, u limitiranom iznosu od 7,98 €[32]. Zaposleni su zaključili pojedinačne ugovore sa operaterom i sami snose troškove u slučaju prekoračenja računa.
Uvidom u Glavnu knjigu utvrđeno je da je na računu 5314 – troškovi telefona i PTT usluga evidentiran rashod u iznosu od 4.792,60 €. Iznos od 3.735,64 € se odnosi na fakture dobavljača „Telenor“ DOO (2.437,39 €) i „T-com“ (1.298,25 €).

Službena vozila
Društvo je u 2023. godini donijelo Pravilnik o načinu i uslovima korišćenja službenih vozila u svojini „Luka Kotor“ AD Kotor.[33] Pravilnikom je utvrđeno da pravo na korišćenje službenog vozila imaju izvršni direktor i zaposleni u Luci, koji su ovlašćeni punomoćjem izvršnog direktora, dok je za putovanje u inostranstvo neophodna saglasnost Odbora direktora Luke. Društvo raspolaže sa jednim putničkim motornim vozilom, koje je kupljeno u decembru 2022. godine.

2.1.5. Radni odnosi, organizacija i sistematizacija radnih mjesta

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta "Luka Kotor" AD Kotor sistematizovano je 51 radno mjesto sa 82 izvršioca. U Društvu je na dan 31.12.2022. godine bilo zaposleno 67 lica (četiri na određeno), kao što je prikazano u narednoj tabeli:

[24] *Broj 0302-86/1 od 28.01.2019. godine;*
[25] *Broj 0202-77 od 25.01.2019. godine;*
[26] *Broj 0202-81 od 27.01.2019. godine;*
[27] *Izrađen od strane DOO MMK Control, broj: 323-01/19, 21.01.2019. godine;*
[28] *"Službeni list Crne Gore", broj: 053/16 od 11.08.2016;*
[29] *Broj: 0302-967 od 07.04.2023.godine;*
[30] *Broj 0302-254 od 26.01.2022. godine;*
[31] *Broj 0306-1055 od 22.06.2017. godine;*
[32] *“T-com” fakture ispostavljene su za usluge fiksne telefonije i jednog mobilnog broja;*
[33] *Broj 0202-804, 28.03.2023.godine;*

Organizaciona jedinica	Na dan 31.12.2022. godine		
	Sistematizovano radnih mjesta	Sistematizovano izvršilaca	Zaposleno
Kabinet Izvršnog direktora	**7**	**7**	**5**
Sektor lučkih usluga	**27**	**55**	**47**
Direktor i sam. referenti	3	3	3
Lučka služba	5	14	14
Marinska služba	4	8	8
Pilotska služba	4	11	10
Služba tehničkog održavanja	8	9	4
Unutrašnja služba zaštite	3	10	8
Administrativni sektor	**17**	**20**	**15**
Direktor	1	1	1
Služba računovodstva	5	5	4
Služba komercijale, marketinga i razvoja	5	6	4
Služba pravnih i opštih poslova	6	8	6
Ukupno:	**51**	**82**	**67**

Poslovi se sistematiziju prema vrsti, složenosti i drugim uslovima potrebnim za njihovo obavljanje u okviru organizacionih jedinica. Sistematizacijom poslova utvđeni su nazivi radnih mjesta, opisi poslova i potreban broj izvršilaca za svaku vrsta posla, kao i uslovi za obavljanje poslova i koeficijent složenosti.
Kolektivnim ugovorom (prečišćeni tekst) kod Poslodavca uređuju se prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih iz radnog odnosa, kao i međusobni odnosi učesnika Kolektivnog ugovora. Kolektivni ugovor zaključili su Sindikalna organizacija „Luka Kotor“ AD Kotor i VD Izvršnog direktora „Luka Kotor“ AD, iako je članom 184 Zakona o radu predviđeno da Kolektivni ugovor kod poslodavca u privrednom društvu, ustanovi ili drugoj javnoj službi, čiji je osnivač država, odnosno lokalna samouprava zaključuju reprezentativne organizacije sindikata, direktor i nadležni organ upravljanja. Kolektivni ugovor je donijet na osnovu Granskog kolektivnog ugovora za pomorski saobraćaj i lučko-pretovarne usluge koji je prestao da važi Odlukom Ustavnog suda iz 2018. Godine, kojom se ukida Granski kolektivni ugovor za pomorski saobraćaj i lučko-pretovarne usluge („Službeni list RCG“, broj: 40/04).
Na osnovu Odluke[34] Odbora direktora, uz pismeno najavljenje sindikalnoj organizaciji od 14.06.2022. godine, navedeni Kolektivni ugovor kod Poslodavca je otkazan u cjelosti, iako je članom 187 Zakona o radu predviđeno da Kolektivni ugovor zaključen na neodređeno vrijeme prestaje sporazumom svih učesnika ili otkazom, na način utvrđen tim ugovorom, a članom 174 Kolektivnog ugovora da Ugovor može prestati sporazumom ugovornih strana ili otkazom Kolektivnog ugovora, u cjelosti ili djelimično.
Sindikalna organizacija je podnijela tužbu protiv Društva radi poništaja Odluke Odbora direktora o otkazu Kolektivnog ugovora, rasprava pred prvostepenim sudom je zaključena i čeka se prvostepena presuda.
Shodno članovima 33, 34 i 45 Kolektivnog ugovora donijeta je Odluka o radnom vremenu za zaposlene u „Luka Kotor“ AD Kotor[35] kojom je utvrđeno radno vrijeme i radno vrijeme u smjenama (u službama: lučka, marinska služba, služba privezivanja, unutrašnja služba zaštite) za zaposlene. Shodno tački 4 Odluke, dolazak i odlazak zaposlenih sa posla evidentira se identifikacionom karticom, preko identifikacionog uređaja.
Društvo je donijelo Pravilnik o oglašavanju za popunu slobodnih radnih mjesta u „Luka Kotor“ AD Kotor kojim se uređuje način i postupak oglašavanja radnog mjesta, sadržina oglasa, način ispravke i povlačenja oglasa u postupku zapošljavanja, kao i Pravilnik o načinu i postupku provjere sposobnosti kandidata za vršenje poslova u „Luka Kotor“ AD Kotor kojim je uređen način i postupak provjere sposobnosti za vršenje poslova radnog mjesta za koja se sprovodi postupak javnog oglasa.
Provjerom izvršenom na uzorku, utvrđeno je da su zaposleni ispunjavali opšte uslove za zasnivanje radnog odnosa predviđene zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisom i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (izuzev u par slučajeva gdje u personalnom dosijeu nije postojao dokaz o poznavanju engleskog jezika, rada na računaru, odnosno potvrde o radnom iskustvu na poslovima rukovođenja).
- U Društvu su tokom 2022. godine četiri lica zasnovala radni odnos (tri na neodređeno i jedno na određeno) u skladu sa procedurom predviđenom Pravilnikom o oglašavanju za popunu slobodnih radnih mjesta (donošenje odluke o pokretanju postupka o popuni radnog mjesta, objavljivanja i sadržine oglasa), i Pravilnikom o načinu i postupku provjere sposobnosti kandidata (u pogledu sačinjavanja liste kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa, postupka provjere sposobnosti, obrazovanja Komisije za provjeru sposobnosti kandidata, utvrđivanja plana provjere sposobnosti itd.).

[34] Broj: 0202-1737 od 13.06.2022. godine;
[35] Boj: 0302-26 od 11.01.2022. godine;

Na osnovu Izvještaja Komisije o ocjenjivanju kandidata na pisanom testu i posebno struktuiranom intervjuu, izvršni direktor donosi obrazloženu Odluku o izboru kandidata, nakon čega se zaključuje Ugovor o radu.
- Ugovori o radu sadrže sve elemente predviđene članom 31 Zakona o radu.
- Na osnovu Odluke[36] Odbora direktora o imenovanju vršioca dužnosti Izvršnog direktora, za vršioca dužnosti imenovan je M.K. sa kojim je zaključen Ugovor o radu vršioca dužnosti Izvršnog direktora[37] kojim su definisana prava, obaveze i odgovornosti.
- Dokumentacija vezana za zasnivanje radnog odnosa, prava i obaveze iz radnog odnosa čuva se u personalnim dosijeima predviđenim za te namjene.
Društvo vodi evidenciju o zaposlenim licima (matična knjiga) u skladu s članom 2 Zakona o evidencijama u oblasti rada i zapošljavanja.

Računovodstveni sistem
Odbor direktora Društva donio je Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama „Luka Kotor“ AD Kotor, kao i Odluku o izmjenama Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i Odluku o dopuni Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikama, kojim je uređena organizacija računovodstva, interni računovodstveni kontrolni postupci, računovodstvene politike za priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, utvrđena uputstva za usvajanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja, određena lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promjene, određeni uslovi za lice koje vodi poslovne knjige, i sastavlja finansijske izvještaje, uređeno kretanje računovodstvenih isprava, rokovi za njihovo dostavljanje na dalju obradu, obavljanje popisa imovine i obaveza i druga pitanja vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja za koje je propisano da se uređuje opštim aktom u skladu sa Zakonom o računovovodstvu i reviziji, drugim podzakonskim propisima i zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

[36] Broj: 0202-2068 od 16.10.2021. godine;
[37] Broj: 0306-2143 od 27.10.2021. godine, Aneks I i II broj: 0306-2214 i 0306-2422/2 od 08.11.2021. i 01.12.2021. godine;

2.2. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)

Ukupna aktiva Društva na dan 31.12.2022. godine iznosila je 9.952.300,92 € i sastoji se od stalne imovine i obrtnih sredstava. Pasivu Društva čini: Kapital, dugoročna rezervisanja i obaveze, odložene poreske obaveze, kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja.

	AKTIVA		***2022***	***2021***
00	***A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL***	***001***		
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	***002***	***6.564.081,69***	***7.037.867***
01	*I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)*	*003*	*2.729.869,98*	*3.229.830*
010	1. Ulaganje u razvoj	*004*		
011 i 014	2.Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	*005*	2.729.869,98	3.229.830
012	3. Goodwil	*006*		
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	*007*		
	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	*008*	*3.464.689,74*	*3.520.516*
020 i 022	1. Zemljište i objekti	*009*	3.113.391,15	3.146.698
023	2. Postrojenja i oprema	*010*	345.048,59	373.818
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	*011*	*0,00*	*0*
024	3.1. Investicione nekretnine	*012*		
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	*013*		
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	*014*		
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	*015*	6.250,00	
	III. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	*016*	*369.521,97*	*287.521*
030, 039 (dio)	1. Učešće u kapitali zavisnih pravnih lica	*017*	31,00	31
033(dio), 039(dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	*018*		
031(dio), 032(dio), 039(dio)	3. Učešće u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	*019*		
033(dio), 039(dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	*020*		
031(dio), 032(dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	*021*		
032(dio), 034, 035,036, 039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	*022*	369.490,97	287.490
038, 039(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	*023*		
283	***C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA***	***024***		
	D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	***025***	***2.688.219,23***	***1.006.247***
	I. ZALIHE (027 do 030)	*026*	*1.453,00*	*201.779*
10	1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni djelovi, sitan inventar i auto gume)	*027*		
11	2. Nedovršena proizvodnja	*028*		
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	*029*		
15	4. Dati avansi	*030*	**1.453,00**	201.779
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	*031*	*562.733,98*	*92.852*
202, 203, 209(dio)	1. Potraživanja od kupaca	*032*	491.440,98	65.876
202, 209(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	*033*		745
201, 202(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	*034*		
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	*035*	71.293,00	26.231
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	*036*		
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	*037*		860
21, 22 osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	*038*	**71.293,00**	25.371
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	*039*	*0,00*	*161.684*
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	*040*		
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	*041*		
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	*042*		161.684
24	*IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA U BLAGAJNI*	*043*	*2.124.032,25*	*549.932*
04	*V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO*	*044*		
28 osim 288	***E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA***	***045***		***1.386***
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	***046***	***9.252.300,92***	***8.045.500***

	PASIVA			
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101	**5.309.939,38**	**4.024.997**
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	**3.312.369,85**	**3.312.370**
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103		
320	III. EMISIONA PREMIJA	104		
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105	**2.101.674,06**	**2.119.995**
321	1. Zakonske rezerve	106		
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107	320.680,00	320.680
322(dio)	3. Druge rezerve	108		
330 i potražni saldo računa 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstva i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnogf rezultata	109	1.780.994,06	1.799.315
dugovni saldo računa 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstva i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnogf rezultata	110		
	V. NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111	**-104.104,53**	**-1.407.368**
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112	1.705.748,97	1.705.749
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113	**1.303.263,87**	
350	3. Gubitak ranijih godina	114	3.113.117,37	2.145.120
351	4. Gubitak tekuće godine	115		967.997
	VI. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116		
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117	**2.372.639,95**	**3.190.630**
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118	156.886,48	111.863
404(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119	132.983,59	89.170
400(dio)	2. Rezervisanje za troškove u garantnom roku	120		
40 sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121	23.902,89	22.693
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122	2.215.753,47	3.078.767
414, 415	1. Dugoročni kredit	123		
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124	2.215.753,47	3.078.767
498	**C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**	125	**346.168,38**	**159.267**
495(dio)	**D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE**	126		
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRAKTOROČNE OBAVEZE (128+129)	127	**1.142.923,13**	**614.360**
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	128		
	II. KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129	1.142.923,13	614.360
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio) i 429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130	911.643,84	500.000
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio) i 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditne institucije	131		
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132	265,04	590
433, 434, 440-449	4. Obaveze prema dobavljačima	133	**176.198,00**	61.974
439(dio)	5. Obaveze po mjenicama	134		
420 i 431	6. Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	135		
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136		
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137	54.816,25	51.796
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138	47.871,81	47.872
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139	1.476,43	3.924
47, 48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatnu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140	5.468,01	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141		
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142		
490, 491, 494, 495(dio), 496, 497 i 499	**F PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**	143	**80.630,03**	**56.246**
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144	**9.252.300,87**	**8.045.500**

2.2.1. Aktiva:

Društvo je u Iskazu o finansijskoj poziciji na dan 31.12.2022. godine, prikazalo ukupnu vrijednost aktive u iznosu od 9.252.300 € prema sljedećoj strukturi:

AKTIVA	2022
B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	**6.564.081,69**
I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	2.729.869,98
II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	3.464.689,74
III. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	369.521,97
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	
D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	**2.688.219,23**
I. ZALIHE (027 do 030)	1.453,00
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	562.733,98
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	
IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA U BLAGAJNI	2.124.032,25
V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	**9.252.300,92**

Stalna imovina

Prema strukturi aktive Iskaza o finansijskoj poziciji, stalna imovina iznosi 6.564.082 € i procentualno je zastupljena u aktivi sa 70,95%.

Poziciju Stalna imovina, prema strukturi čine:

- Nematerijalna ulaganja u iznosu od 2.729.870 €, a odnosi se na poziciju Koncesije, patente, licence i slična prava i ostala nematerijalna imovina,
- Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u iznosu od 3.464.690 €,
- Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja u iznosu od 369.522 €.

Nematerijalna ulaganja

Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim-politikama, definisana su nematerijalna ulaganja kao sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna ili bez materijalnih obilježja, sa dužim vijekom trajanja od godine i da je pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od 300 €.

Početno mjerenje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po troškovnom modelu shodno MRS 38–Nematerijalna ulaganja, odnosno po nabavnoj cijeni ili cijeni koštanja, umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvrjeđenja. Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji se vrši primjenom proporcionalnog metoda u roku od pet godina osim ulaganja čije vrijeme je utvrđeno ugovorom kada se otpisivanje vrši u rokovima koji potiču iz ugovora.

Prema podacima iz Glavne knjige Društva, ukupna vrijednost nematerijalnih ulaganja na poziciji „Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja“ u ukupnom iznosu od 2.729.870 € odnosi se na:

- Koncesije–nematerijalna imovina, iskazane na računu 01120 u iznosu od 2.729.166,68 €;
- Licence, softveri i druga nematerijalna ulaganja iskazana na računu 0112 u vrijednosti od 703,30 €.

Vrijednost nematerijalne imovine u iznosu od 2.729.166,68 € odnosi se na vrijednost koncesija po osnovu dva koncesiona ugovora:

- Ugovor o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje Luke Kotor, zaključen između „Luka Kotor“ AD Kotor i Vlade Crne Gore od 25.03.2019. godine. Ugovor je zaključen na vremenski period od 12 godina, uz koncesionu naknadu od 250.000 € na godišnjem nivou, što ukupno iznosi 3.000.000 €.
- Ugovor o koncesiji koji se odnosi na obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području Luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu, zaključen između „Luka Kotor“ AD Kotor i Vlade Crne Gore, broj: 012/20-05/3-1868/1 od 21.08.2020. godine. Ugovor je zaključen na vremenski period od 5 godina, a fiksna naknada na godišnjem nivou iznosi 250.000 €, što ukupno iznosi 1.250.000 €. Prethodno je Vlada Crne Gore 18.06.2020. godine, donijela Odluku, broj: 07–3242, o dodjeli koncesije za pružanje lučke usluge–lučke pilotaže u Luci Kotor i pilotaže u Bokokotorskom zalivu.

Ukupna vrijednost po koncesionim ugovorima iznosi 4.250.000 €, što predstavlja početnu vrijednost nematerijalne imovine–koncesije.

Prema evidenciji iz glavne knjige, nematerijalna ulaganja su u posmatranom periodu evidentirana na jednom računu 01120 „koncesije-nematerijalna ulaganja“, u ukupnom iznosu po osnovu dva koncesiona ugovora. Kako se radi o dva odvojena koncesiona ugovora, u cilju preglednosti i potpunijih knjigovodstvenih informacija, u postupku revizije je sugerisano da se izvrši odvajanje i formiraju odvojena analitička konta kako za nematerijalna ulaganja tako i ispravku vrijednosti nematerijalnih ulaganja. U skladu sa sugestijama u knjigovodstvu Društva izvršena su sljedeća knjiženja: nalogom za knjiženje broj 00115 izvršen je prenos sa računa 01120 iznosa od 3.000.000 € na račun 0110, koji se odnosi na ugovor o prvenstvenoj koncesiji i iznosa od 1.250.000 € na račun 01101, što se odnosi na Ugovor o koncesiji za lučku pilotažu.

U vezi sa Ugovorom, koji se odnosi na pružanje lučke pilotaže Upravni sud Crne Gore donio je Presudu U. broj: 2981/20 od 15.04.2022. godine, kojom se usvaja tužba tužioca „Boka Pilot & tug boat services“ DOO Herceg Novi i poništava Odluka Vlade Crne Gore broj 07-3242 od 18.06.2020. godine, koja se odnosi na dodjelu koncesije za pružanje lučke pilotaže u luci Kotor i pilotaže u Bokokotorskom zalivu, privrednim društvima „Luka Kotor“ AD Kotor i „Sea pioner Montenegro“ DOO Herceg Novi, koja je dodijeljena na period od 5 godina.

Shodno Presudi, Vlada je na sjednici održanoj 28. decembra 2022. godine, razmotrila Informaciju o poništenju Odluke Vlade broj: 07-3242 od 18.06.2020. godine, dostavljenu od strane Ministarstva kapitalnih investicija. S tim u vezi, Vlada je donijela zaključke broj: 07–8365/2 od 28.12.2022. godine, kojim je usvojena informacija o poništenju Odluke Vlade broj: 07–3242 od 18.06.2020. godine, a na osnovu Presude Upravnog suda. Takođe se Zaključkom Vlade zadužuje Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama da, bez odlaganja, pripremi predloge koncesionog akta i ugovore o koncesiji za pružanje lučke usluge–lučke pilotaže u Luci Kotor i pilotaže u Bokokotorskom zalivu, te da preduzme dalje aktivnosti na vršenju lučke usluge–lučke pilotaže, u skladu sa Zakonom.
U međuvremenu, prema podacima odgovornih lica iz „Luka Kotor“ AD Kotor, Društvu od strane Vlade ili resornog Ministarstva nije dostavljen nikakav akt ili instrukcije koje bi se odnosile na raskid koncesionog ugovora i dalje postupanje u vezi sa tim.
Uprava pomorske sigurnosti i upravljanje lukama 30.12.2022. godine, donosi Rješenje broj: 012/21–05/3-238/5 koje se odnosi na plaćanje fiksne koncesione naknade od strane koncesionara „Luke Kotor“ AD Kotor za 2020. i 2021. godinu i Rješenje o plaćanju fiksne koncesione naknade za 2022. godinu, broj: 012/22-05/3-1059/2 od 27.10.2022. godine.
Nakon toga Vlada, 09.02.2023. godine, donosi zaključak broj 07–011/23–627, kojim stavlja van snage prethodno opisani Zaključak broj: 07–8365/2 od 28.12.2022. godine.
Vlada je ponovo 13.04.2023. godine, donijela Zaključke broj: 07–345/23–868/2, kojim usvaja informaciju o poništenju Odluke broj: 07–3242, od 18.06.2020. godine i stavlja van snage Ugovor o koncesiji za pružanje lučke usluge-lučke pilotaže u Luci Kotor i pilotaže u Bokokotorskom zalivu, zaljučene između Vlade kao Koncedenta i koncesionara „Luke Kotor“ AD Kotor i „See Pioneer Montenegro“ DOO, Herceg Novi. U Zaključcima je naznačeno da se Ugovori stavljaju van pravne snage na osnovu presude Upravnog suda U. broj: 2981/20, od 15.04.2022. godine. Istim zaključcima se zadužuje Ministarstvo kapitalnih investicija da, na osnovu člana 36 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, izda odobrenje „Luka Kotor“ AD Kotor, da može pružati lučku uslugu-lučku pilotažu u Trgovačkoj luci Kotor kroz Bokokotorski zaliv, do okončanja postupka dodjele koncesije.
Ostala nematerijalna imovina iskazana je na računu 0112, a vrijednost na dan 31.12.2022. godine iznosi 703,30 €. Prema knjigovodstvenim podacima Društva, radi se o računovodstvenim softverima, koja su vrednovana prilikom nabavke na iznos od 4.367,62 €. Shodno Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama Društva, za obračun amortizacije se primjenjuje stopa od 20%. Ukupno akumulirana amortizacija za naznačena sredstva iznosi 3.664,32 €.

Nekretnine, postrojenja i oprema
Ukupna vrijednost pozicije „Nekretnina, postrojenja, oprema i biološka sredstva“ prema Iskazu o finansijskoj poziciji Društva na dan 31.12.2022. godine, iznosi 3.464.690 €. Prema podacima iz knjigovodstvene evidencije (glavna knjiga i knjiga osnovnih sredstava), struktura pozicije „Nekretnina, postrojenja, oprema i biološka sredstva“, se odnosi na sljedeće:

-	Zemljište u vrijednosti od	127.680,00 €
-	Građevinski objekti u vrijednosti od	2.985.711,15 €
-	Postrojenja i oprema u vrijednosti od	345.048,59 €
-	Objekati u pripremi u vrijednosti od	6.250,00 €
-	Ukupno:	3.464.689,74 €

Shodno Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama, početno priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po modelu revalorizacije. Pravilnikom je definisano da učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme. Procjenu vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme vrši nezavisni ovlašćeni procjenjivač.
Društvo je izvršilo procjenu vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme na referentni datum 31.12.2021. godine i u knjigovodstvu iskazalo pozitivne efekte revalorizacije.
Vrijednost nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, povećanje vrijednosti tokom posmatranog perioda, kao i ispravka vrijednosti, data je u sljedećem tabelarnom pregledu.

Opis	Nematerijalna imovina	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostala osnovna sredstva	Nekr. postr. i opr. u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje na dan 01.01.2022.	**4.268.386,08**	**127.680,00**	**3.179.540,24**	**543.076,08**			**8.118.682,40**
Povećanje			11.100,00	17.070,74		6.250,00	**34.420,74**
Smanjenje: Rashodovanje i otpis							
Stanje na dan 31.12.2022.	**4.268.386,08**	**127.680,00**	**3.190.640,24**	**560.146,82**	**0,00**	**6.250,00**	**8.153.103,14**
Ispravka vrijednosti							
Stanje na dan 01.01.2022.	1.038.556,31		160.522,49	169.257,93			**1.368.336,73**
Amortizacija za 2022.	499.959,82		44.406,60	45.840,30			**590.206,72**
Smanjenja							
Stanje na dan 31.12.2022.	**1.538.516,13**	**0,00**	**204.929,09**	**215.098,23**	**0,00**	**0,00**	**1.958.543,45**
Sadašnja vrijednost							
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2022.	**2.729.869,95**	**127.680,00**	**2.985.711,15**	**345.048,59**	**0,00**	**6.250,00**	**6.194.559,69**

U vezi sa pozicijom koja se odnosi na zemljište i građevinske objekte, Društvo je dostavilo listove nepokretnosti od Uprave za nekretnine-Područne jedinice Kotor, čija vrijednost je procijenjena od strane nezavisnog procjenjivača na referentni datum 31.12.2021. godine.

Društvo je osiguralo imovinu (objekte) i plovila kod osiguravajućih društava „Uniqa osiguranje“ AD Podgorica i „Lovćen“ osiguranje AD Podgorica, a shodno zaključenim ugovorima nakon sprovedenih postupaka jednostavnih nabavki.

Društvo posjeduje softver za evidenciju imovine u kojem je prikazana nabavna vrijednost nekretnina postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, ulaganja (uvećanje tokom perioda), rezidualna vrijednost, datum aktiviranja sredstva, osnovica za obračun amortizacije, vijek trajanja, godišnja amortizacija i amortizacija na mjesečnom nivou. Osnovica za obračun amortizacije isključuje rezidualnu vrijednost imovine. Uvidom u dizajn i funkcije softvera, utvrđeno je da softver ne prikazuje podatke koji se odnose na sadašnju vrijednost. Izvođenjem sadašnje vrijednosti iz podataka evidencije nepokretnosti, postrojenja i opreme, iz podataka iz softvera za obračun amortizacije, konstatuje se slaganje sa podacima o vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme iskazanih u glavnoj knjizi Društva.

U postupku revizije je sugerisano da se softver dopuni sa nedostajućim podacima u cilju preglednosti, te je od strane lica odgovornog za finansijsko-računovodstvene poslove upućena inicijativa prema pružaocu usluga održavanja softvera u cilju dopune softvera. U vezi sa naznačenim su izvršene potrebne dopune softvera.

Amortizacija

Način obračuna amortizacije nematerijalnih sredstava, postrojenja i opreme, kao i amortizacione stope, Društvo je predviđelo Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama. Amortizacija se obračunava, pomoću posebnog softvera za obračun amortizacije i evidentiranje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme.

Prema podacima iz finansijskih iskaza i glavne knjige Društva, troškovi amortizacije iskazani u okviru grupe 54 u toku 2022. godine iznose 590.260,72 €.

Prema podacima iz softvera za obračun amortizacije, kao i podacima iz glavne knjige, Društvo je prema strukturi prikazalo sljedeće iznose troškova amortizacije:

- Nematerijalna imovina u iznosu od 499.959,82 €
- Građevinski objekti u iznosu od 44.406,60 €
- Postrojenja i oprema u iznosu od 45.840,30 €

Ukupno: 590.260,72 €

Dugoročni finansijski plasmani

Pozicija „Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja“ u ukupnom iznosu od 369.522 €, se odnosi na sljedeće:

- Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica u iznosu od 31 € i
- Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti) u iznosu od 369.491 €, koja se odnose na sljedeće:
  - Dugoročne hartije od vrijednosti (obveznice) koje su kupljene od Države u iznosu od 196.000 €. Odbor direktora Društva je donio odluku broj: 0202-736 od 22.04.2019. godine, koja se odnosi na investiranje iznosa od 200.000 € u državne obveznice Vlade Crne Gore. Odluka se donosi u cilju ostvarivanja dodatnih prihoda sa rokom dospjeća od 5 godina i kamatnom

stopom od 3%. Društvo je otvorilo kastodi račun radi kastodi poslova sa hartijama od vrijednosti, o čemu 23.04.2019. godine zaključuje sa Crnogorskom komercijalnom bankom (CKB), Ugovor o kastodi poslovima. Na osnovu izvještaja CKB banke o portfoliju klijenta na datum 31.12.2022. godine, tržišna vrijednost hartija iznosi 196.000 €, te je Društvo po tom osnovu knjigovodstveno izvršilo vrjednosno usklađivanje HOV, umanjenjem vrijednosti dugoročnih hartija od vrijednosti i iskazivanjem Rashoda po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i HOV raspoloživih za prodaju u iznosu obezvrjeđenja od 4.000 €.

- Iznos na poziciji Dugoročni krediti i zajmovi matičnim pravnim licima u iznosu od 99.577,19 € se odnose na Ugovor o zajmu zaključen između “Luka Kotor” AD Kotor-zajmodavac (osnivač zajmoprimca), i Pomorsko turističke agencije “Kotor Mar” DOO iz Kotora (zajmoprimac), zaključen dana 09.02.2022. godine. Ugovorom je određeno da se reprogramira preostali iznos duga nastao prethodnim zaduženjima u iznosu od 161.684,26 €, u vezi sa čim je utvrđena nova dinamika izmirenja obaveza po osnovu zajma. U knjigovodstvu Društva, tokom 2022. godine je evidentirano zatvaranje obaveze od strane zajmoprimca u ukupnom iznosu od 62.107,07 €, tako da preostali iznos potraživanja Društva “Luka Kotor” AD Kotor, po osnovu zajma iznosi 99.577,19 €;
- Iznos pozicije od 71.913,78 €, se odnosi na potraživanja po osnovu datih stambenih kredita zaposlenim u vezi sa čim su korisnici sredstava potpisali ugovore sa Društvom. Prema knjigovodstvenoj evidenciji radi se o 8 kredita datih od strane Društva zaposlenima u cilju rješavanja stambenih potreba. Iz knjigovodstva Društva je prezentirano 7 ugovora zaključenih u periodu 2008–2015. godine. Za jedno lice, koje je po izjavi odgovornog lica iz Društva, preminulo, ugovor nije pronađen. Potraživanje po tom osnovu iznosi 3.481,59 € i u vezi sa tim je Odbor direktora donio Zaključak broj: 0202–397 od 20.02.2023. godine, kojim se zadužuje VD izvršni direktor Društva da pripremi predlog Odluke o otpisu duga po osnovu stambenog kredita, a nakon sprovedene analize naplativosti.
- Preostali iznos pozicije od 2.000 € se odnosi na nedospjele kamate.

Obrtna sredstva

Obrtna sredstva Društva na dan 31.12.2022. godine iznose 2.688.219 € i obuhvata 29,05% aktive Društva, prema sljedećoj strukturi:

- Dati avansi u iznosu od 1.453 €;
- Potraživanja od kupaca u iznosu 491.441 €;
- Ostala potraživanja u iznosu od 71.293 €
- Gotovina na računima Društva u iznosu od 2.124.032 €.

Dati avansi: u iznosu od 1.453 €, se odnose na date avanse prema kupcima na dan 31.12.2022. godine.
Potraživanja od kupaca: iznose 491.441 €. Potraživanja u prethodnoj godini (2021), su iznosila 65.876 €, što znači da su uvećana za 425.565 €. Porast potraživanja je posljedica porasta obima poslovanja što se manifestuje porastom prihoda od prodaje u 2022. godini u odnosu na prethodnu za 3.230.063 € (prihodi od prodaje u 2022 godini iznose 3.711.052 € dok su prethodne godine iznosili 480.989 €).
Tokom poslovne 2022. godine, u knjigovodstvu Društva je ukupno evidentirano 110 kupaca. Potraživanja od kupaca se odnose na potraživanja od 11 poslovnih partnera (kupaca). Od ukupnog iznosa potraživanja u iznosu od 491.441 €, na dva kupca se odnosi potraživanje u iznosu 460.784,04 € ili 93.76%.
Društvo je 19.09.2022. godine, donijelo Internu proceduru povećanja naplate potraživanja. Procedurom su obuhvaćeni postupci izrade faktura, rokovi za izradu i slanje faktura, rokovi za plaćanje faktura, praćenje naplate potraživanja i odgovornost za sprovođenje procedura. Iz Komercijalne službe Društva su pružene na uvid opomene poslovnim partnerima koji ne vrše plaćanje u predviđenom roku. Društvo vrši usklađivanje potraživanja sa kupcima na kraju godine, dostavljanjem izvoda otvorenih stavki kupcima.
Ostala potraživanja: su prikazana u iznosu od 71.292,71 € i odnose se na:

- Potraživanja po osnovu partnerskog sporazuma za implementaciju projekta „Danova“, u svojstvu partnera IPA projekta, u iznosu od 57.916,88 €;

- Potraživanja po osnovu kamata u iznosu od 10.054 €;
- Potraživanja po osnovu refundacije za bolovanje, u iznosu od 1.321,83 € i
- Potraživanja po osnovu Ugovora o zajmu sa Sindikalnom organizacijom „Luka Kotor“ AD Kotor, u iznosu od 2.000 €

Gotovina na računima na 31.12.2022. godine, iskazana je u ukupnom iznosu od 2.124.032 €.
Stanje novčanih sredstava na pojedinim računima Društva kod poslovnih banaka prikazano je u sljedećem tabelarnom pregledu:

konto	Banka	iznos
24100	Hipotekarna banka	1.827.710,15
24101	Ckb	155.397,84
24104	Prva banka	13.804,53
24105	NLB banka	7.461,83
24110	Hipotekarna bankaE-Biznis kartica	5,00
24401	HB-devizni	28.446,52
24402	Ckb- devizni	91.068,35
24403	Prva banka-devizni	138,03
Ukupno		2.124.032,25

Banke su Društvu dostavile izvode otvorenih stavki sa 31.12.2022. godine i na taj način je izvršena konfirmacija stanja na računima sa Društvom.
Uvidom u račune Glavne knjige, utvrđen je promet preko dva prelazna računa sa sljedećim opisom:

- Prelazni računi-uplata pazara Jahte u iznosu od 89.605,69 €
- Prelazni račun -uplata pazara izletnički u iznosu od 4.845,01 €
- Ukupno: 94.450,70 €

Iznosi registrovani na prelaznim računima se odnosi na naplatu sredstava od pruženih usluga za vez plovila u marini. Naplata se vrši od strane službenika za naplatu koji organizaciono pripada Marinskoj službi, na naplatnom mjestu (kućica u marinskom dijelu), po osnovu tarife usluga u marini. Naplata se vrši uz korišćenje fiskalne kase. Na kraju radnog dana službenik štampa dnevni izvještaj iz kase, a narednog dana naplaćena sredstva uplaćuje na prelazni račun kod banike. Marinska služba takođe izdaje račune korisnicima usluga, a primjerak računa i dnevne izvještaje dostavlja Službi komercijale, marketinga i razvoja koja po tom osnovu vodi registar i elektronsku evidenciju jahti –korisnika usluga.

Tokom 2022. godine, blagajna u Društvu nije bila uspostavljena, a u postupku revizije Društvo je donijelo Pravilnik o blagajničkom poslovanju i počelo sa njegovom primjenom u 2023. godini.

Društvu se preporučuje da u daljem radu, kod blagajničkog poslovanja, sprovodi adekvatno upravljanje gotovinom.

Popis imovine, potraživanja i obaveza

U skladu sa Zakonom o računovodstvu (član 21) i Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica[38], Društvo je izvršilo popis imovine, potraživanja i obaveza sa 31.12.2022. godine. Način vršenja popisa je definisan Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama (član 14-18. Pravilnika).
VD izvršnog direktora Društva, 05.12.2022. godine, donosi Odluku o imenovanju komisija za popis imovine, obaveza i potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2022. godine. Odlukom su imenovane sljedeće komisije:

- Centralna popisna komisija;
- Komisija za popis nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava;
- Komisija za popis gotovine i gotovinskih ekvivalenata (sredstava na tekućim računima, na deviznim računima, oročenih depozita kod banaka i blagajne) i
- Komisija za popis obaveza i potraživanja.

Komisije za vršenje popisa su sačinile planove rada, a nakon izvršenog popisa su sačinjeni odgovarajući izvještaji, na osnovu kojih Centralna popisna komisija izrađuje Elaborat o popisu na dan 31.12.2022. godine, broj: 0306-319 od 13.02.2022. godine. Odbor direktora Društva je na VIII sjednici održanoj 20.02.2023. godine, donio odluku o usvajanju Elaborata o popisu, broj. 0202-396 od 20.02.2023. godine.

[38] *„Službeni list Crne Gore“, broj: 126/22 od 18.11.2022. godine;*

Komisija za popis nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava je izvršila popis na popisnim listama koje sadrže podatke o: nazivu sredstva, oznaci kartona sredstva, inventarskom broju, godini nabavke i lokaciji, sa potpisima predsjednika i članova Komisije.

Utvrđene nepravilnosti: *U Društvu popis na kraju godine nije rađen na Obrascu PL, koji je predviđen Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini[39]. Obrazac PL, pored podataka sadržanih u popisnim listama Društva, pruža uporedne podatke iz knjigovodstvene evidencije i stanja po popisu (količina i vrijednost), te konstatovane razlike i potrebne napomene.*
Društvo takođe nije u skladu sa članom 50 Zakona o državnoj imovini, i članom 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini[40], podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini dostavilo nadležnom organu Opštine, do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu na propisanim obrascima (pokretnih stvari na obrascima PS-1 i PS-2 i nepokretnih stvari na obrascima NS-1 i NS-2).

Preporuka (P): Društvo treba da vrši popis imovine na Obrascu PL, u skladu sa Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini, kao i da da podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini dostavlja nadležnom organu Opštine, na propisanim obrascima i u propisanim rokovima, u skladu sa Zakonom o državnoj imovini i Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini.

2.2.2. Pasiva

Kapital: Na dan 31.12.2022. godine kapital Društva je iznosio 5.309.855 €. Struktura je data u narednoj tabeli:

	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		**5,309,855**	**4,024,997**	**0**
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		3,312,370	3,312,370	
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105		2,101,674	2,119,995	0
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107		320,680	320,680	
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335 , 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109		1,780,994	1,799,315	
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		-104,189	-1,407,368	0
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		1,705,749	1,705,749	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113		1,303,179		
350	3. Gubitak ranijih godina	114		3,113,117	2,145,120	
351	4. Gubitak tekuće godine	115			967,997	
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				

Kapital Društva predstavlja imovinu (9.252.300 €) umanjenu za ukupne obaveze (3.515.563 €), odložene poreske obaveze (346.252 €) i pasivna vremenska ograničenja (80.630 €). U odnosu na prethodnu godinu, kapital Društva je veći za 1.284.858 € ili 31,92%.
Promjene kapitala u 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu, nastale su po osnovu smanjenja pozicije Rezerve u iznosu od 18.321 €, i smanjenja pozicije neraspoređenog gubitka za 1.303.179 € (kao rezultat ostvarenog dobitka tekuće godine).

Osnovni kapital Društva
Na računu grupe 30 – Osnovni kapital, obuhvataju se različiti vidovi kapitala, u zavisnosti od pravne forme privrednih društava.
U kontnom okviru postoji samo jedan račun akcijskog kapitala, u okviru računa 300 – Akcijski kapital, Društvo je otvorilo i druge analitičke račune na kojima je iskazalo akcije (3001 – Obične akcije–građani; 3002 – Kapital zavoda za zapošljavnje; 3003 – Kapital većinskog vlasnika Opštine Kotor; 3005 – Kapital Fonda PIO; 3006 - Kapital CKB kastodi i 3008 - Kapital VIP broker).

[39] *„Službeni list Crne Gore“ broj: 047/11 od 23.09.2011. godine;*
[40] *"Službeni list Crne Gore", broj: 013/10 od 12.03.2010. godine;*

Osnovni kapital Društva, prema podacima iz Iskaza o finansijskoj poziciji i knjigovodstva Društva, iskazan je na računu 300 – Akcijski kapital u iznosu od 3.312.370 €.
U narednoj tabeli je data vlasnička struktura:

Konto	Vlasnik akcija	Broj akcija	Učešće %	Ukupna nominalna vrijednost €
3003	*Opština Kotor*	785.246	56,97376%	1.887.181,71
3005	*Fond PIO*	241.268	17,50527%	579.839,38
3006	*Zbirni kastodi račun CKB*	157.905	11,45685%	379.493,09
3001	*Zaposleni i građani*	112.718	8,17829%	270.895,17
3002	*Zavod za zapošljavanje*	80.922	5,87132%	194.479,84
3008	*VIP Broker Montenegro*	200	0,01451%	480,66
		1.378.259	**100,00%**	**3.312.369,85**

Članom 5 Statuta propisano je da osnovni kapital Društva iznosi 3.312.369,85 € i podijeljen je na 1.378.259 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti od 2,4033 €. Statutom Društva je propisano i povećanje osnovnog kapitala, na način da Skupština akcionara većinom od 2/3 akcinara donese odluku o novoj emisiji akcija. Statutom je propisano i smanjenje osnovnog kapitala povlačenjem, poništavanjem akcija ili smanjivanjem nominalne vrijednosti akcija na osnovu odluke Skupštine akcionara za koju glasaju akcionari koji posjeduju 2/3 akcija.
Uvidom u Centralni registar privrednih subjekata utvrđeno je da iznos upisanog kapitala odgovara iznosu osnovnog kapitala iz knjigovodstva Društva.
Tržišna vrijednost akcija „Luka Kotor“ AD Kotor na 31.12.2022. godine, prema podacima sa „Montenegroberze“ AD iznosi 7,50 €.
U toku 2022. godine u Društvu nije bilo promjena na osnovnom kapitalu.

Rezerve
Društvo je na računu 322 – Statutarne i druge rezerve iskazalo iznos od 320.680 €, na ovom računu se iskazuju rezerve koje se formiraju u skladu sa opštim i drugim aktima pravnog lica. Društvo je u članu 57 Statuta propisalo da može da formira fondove i rezerve u skladu sa zakonom i potrebama poslovanja i razvoja Društva, takođe je propisano da Skupština akcionara odlučuje o obrazovanju ovih fondova i rezervi.
Ukupan iznos formiranih Statutarnih rezervi je na nivou od 9,68% osnovnog kapitala Društva.
Na računu 330 – Revalorizacione rezerve, pravno lice obezbjeđuje analitiku revalorizacionih rezervi po konkretnim sredstvima za koja je revalorizaciona rezerva formirana.
Društvo je na kraju 2022. godine iskazalo iznos od 1.780.994 € koji se odnosi na Revalorizacione rezerve, i ovaj iznos je za 18.321 € manji u odnosu na iznos Revalorizacionih rezervi iskazanih na kraju 2021. godine kada je iznosio 1.799.315 €.
Revalorizacione rezerve se formiraju usljed povećanja vrijednosti sredstva u odnosu na njihovu dotadašnju knjigovodstvenu vrijednost.
Odbor direktora Društva je Odlukom[41] usvojio Izvještaj o procjeni nekretnina na dan 31.12.2021. godine[42]. Ukupno vrijednost zemljišta i građevinskih objekata Društva, prema Izvještaju je 3.150.544€.
Odbor direktora Društva je Odlukom[43] usvojio Izvještaj o procjeni vrijednosti opreme na dan 31.12.2021. godine[44]. Prema Izvještaju tržišna vrijednost opreme, plovila i nematerijalnih ulaganja je 374.710,93 €.
Revalorizacione rezerve, formirane po osnovu primjene modela revalorizacije, prenešene su na neraspoređenu dobit tokom perioda obračunavanja amortizacije u iznosu od 18.321 €, gdje je iznos dijela revalorizacione rezerve koji se godišnje prenosi na neraspoređenu dobit dobija kao količnik revalorizacione rezerve i preostalog vijeka korišćenja sredstva.

Neraspoređeni dobitak ili gubitak
Na računima grupe 34 – Neraspoređeni dobitak, obuhvata se neraspoređeni dobitak ranijih godina i neraspoređeni dobitak tekuće godine.

[41] Broj: 0202-349 od 09.02.2022. godine;
[42] Broj: 0302-169 od 18.01.2022. godine;
[43] Broj: 0202-561 od 04.03.2022. godine;
[44] Broj: 0302-511 od 28.02.2022. godine;

U Iskazu o ukupnom rezultatu za 2022. godinu, Društvo je na računu Neraspoređeni dobitak ranijih godina iskazalo iznos od 1.705.749 €, što predstavlja iznos akumuliranog dobitka ranijih godina. U toku 2022. godine nije vršena raspodjela neraspoređene dobiti.
Na računu 341 - Neraspoređeni dobitak tekuće godine, Društvo je za 2022. godinu iskazalo dobitak u iznosu od 1.303.179 €. Društvo je u Iskazu o rezultatu u periodu 01.01.2022. do 31.12.2022. godine iskazalo dobitak nakon oporezivanju u iznosu od 1.284.859 €.
Raspodjela dobiti shodno odredbama Statuta se vrši odlukom Skupštine akcionara.
U Iskaza o ukupnom rezultatu za 2022. godinu, Društvo je na računu 350 - Gubitak ranijih godina iskazalo iznos od 3,113,117 €, što predstavlja iznos akumuliranog gubitka ranijih godina, i iskazan je u većem iznosu nego što je iskazan na 31.12.2021. godine, za iznos od 967.997 €, koliko je iznosio gubitak iskazan na 31.12.2021. godine.

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 2.372.640 €, i manje su za 817.990 € ili za 25,64% u odnosu na prethodni uporedni period kada su prikazane u iznosu od 3.190.630 €.

Dugoročna rezervisanja
Društvo je na osnovu „Izvještaj o obračunu po Međunarodnom računovodstvenom standardu broj 19 Rezervacije za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade na 31.12.2022. godine“[45], izvršilo obračun rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade na 31.12.2022. godine. Obračun je izvršen za 67 zaposlenih u Društvu.
Na računu 4040 – Rezervisanja za MRS 19 otpremnine i jubilarne nagrade Društvo je iskazalo iznos rezervisanja od 132.984 €, od toga iznos od 86.123,45 € odnosi se na rezervisanje za otpremnine prilikom odlaska u penziju, a iznos od 46.860,14 € odnosi se na rezervisanja za jubilarne nagrade.
Jubilarne nagrade su tokom 2022. godine isplaćene shodno članu 85 Kolektivnog ugovora za zaposlene u „Luka Kotor“ AD Kotor i članu 49 Statuta, a na osnovu odluka VD Izvršnog direktora. Društvo je isplatilo ukupan iznos od 6.000 € po osnovu jubilarnih nagrada za 10 zaposlenih iznos od po 500 € (za navršenih deset godina radnog staža u Društvu) i 1.000 € za jednog zaposlenog (za navršenih 20 godina radnog staža u Društvu).
Društvo je u toku 2022. godine isplatilo naknade zbog odlaska u penziju za dva zaposlena i to B.B. iznos od 7.121,82 € i Z.M. iznos od 8.277,78 €. Za oba zaposlena je nastupio zakonski uslov, propisan članom 164 stav 1 tačka 1 Zakona o radu[46] koji se odnosi na prestanak radnog odnosa po sili zakona, pa im je pripala naknada u visini od šest neto zarada za posljednji mjesec, kako je predviđeno članom 86 Kolektivnog ugovora za zaposlene u „Luka Kotor“ AD Kotor.
U okviru Ostalih dugoročnih rezervisanja iskazan je i iznos od 23.903 €, koji se odnosi na rezervisanje za sudske sporove u postupku sa fizičkim licem S.D.

Dugoročne obaveze
Na računu 419 – Ostale dugoročne obaveze iskazuju se ostale dugoročne obaveze, koje dospijevaju u roku dužem od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.
Društvo je u svom Iskazu o finansijskoj poziciji na 31.12.2022. godine, u okviru Ostalih dugoročnih obaveza iskazalo iznos od 2.215.753 €, od toga iznos od 1.806.849,32 € na ime Ostalih dugoročnih obaveza po osnovu Ugovora o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor, zaključenog dana 25.03.2019. godine i iznos od 408.904,11 € po osnovu Ugovora o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu od spoljne ili unutrašnje pilotske stanice na ulazu u Bokokotorski zaliv do luke

[45] „Izvještaj o obračunu po Međunarodnom računovodstvenom standardu broj 19 Rezervacije za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade na 31.12.2022. godine“, broj 0305-193 od 31.01.2023. godine;
[46] „Službeni list Crne Gore“, broj: 074/19, 008/21, 068/21, 145/21;

Kotor ili do akvatorijuma koji luka Kotor koristi za potrebe sidrišta, a preporučen je od Lučke kapetanije Kotor[47], zaključenog 21.08.2020. godine.

Društvo je sa Vladom (Koncedent) zaključilo Ugovor o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor. Ugovor je zaključen na period od dvanaest godina. Koncesiona naknada je ugovorena kao Godišnja fiksna naknada za korišćenje lučkog područja i određena je u iznosu od 250.000 €, na godišnjem nivou. Pregled dugoročnih obaveza Društva po osnovu ugovora o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor prikazan je u sljedećoj tabeli:

R.B.	PERIOD		IZNOS OBAVEZE
	OD	DO	
1	25.03.2019.	31.12.2019.	193.150,68
2	01.01.2020.	31.12.2020.	250.000,00
3	01.01.2021.	31.12.2021.	250.000,00
4	01.01.2022.	31.12.2022.	250.000,00
5	01.01.2023.	31.12.2023.	250.000,00
6	01.01.2024.	31.12.2024.	250.000,00
7	01.01.2025.	31.12.2025.	250.000,00
8	01.01.2026.	31.12.2026.	250.000,00
9	01.01.2027.	31.12.2027.	250.000,00
10	01.01.2028.	31.12.2028.	250.000,00
11	01.01.2029.	31.12.2029.	250.000,00
12	01.01.2030.	31.12.2030.	250.000,00
13	01.01.2031.	24.03.2031.	56.849,32
Dugoročne obaveze (6+7+8+9+10+11+12+13)			**1.806.849,32**

Plaćanje fiksnih koncesionih naknada se vrši unaprijed, na osnovu rješenja organa uprave nadležnog za upravljanje lukama i to u roku od 15 dana, od dana dostavljanja rješenja. Shodno navedenom, Godišnja fiksna naknada za korišćenje lučkog područja iznosi 250.000 €, odnosno za 12 godina ukupna obaveza je 3.000.000 €. Dugoročna obaveza Društva po ovom osnovu je iskazana u iznosu od 1.806.849,32 € i odnosi se na obavezu Društva po osnovu ovog Ugovora za period od 2024. godine do kraja važenja Ugovora o koncesiji, odnosno do 24.03.2031. godine.

Društvo je sa Vladom (Koncedent) zaključilo Ugovor o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu. Ugovor je zaključen na period od pet godina. Društvo je dužno da plaća Godišnju koncesionu naknadu, koja se sastoji iz fiksne i varijabilne naknade. Godišnja fiksna naknada iznosi 250.000 € i vezuje se za indeks potrošačkih cijena, koji se primjenjuje na dan zaključenja Ugovora i usklađuje se svake godine prema novom indeksu. Pregled dugoročnih obaveza Društva po osnovu ugovora o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu prikazan je u sljedećoj tabeli:

R.B.	PERIOD		IZNOS OBAVEZE
	OD	DO	
1	21.08.2020.	31.12.2020.	91.095,89
2	01.01.2021.	31.12.2021.	250.000,00
3	01.01.2022.	31.12.2022.	250.000,00
4	01.01.2023.	31.12.2023.	250.000,00
5	01.01.2024.	31.12.2024.	250.000,00
6	01.01.2025.	20.08.2025.	158.904,11
Dugoročne obaveze (5+6) =			**408.904,11**

Koncesiona naknada se plaća jednom godišnje, unaprijed, najkasnije do 31. marta tekuće godine, na osnovu rješenja koje donosi organ uprave nadležan za pomorsku sigurnost i upravljanje lukama.
Godišnja fiksna naknada za lučku pilotažu iznosi 250.000 €, odnosno za pet godina ukupna obaveza je 1.250.000 €. Dugoročna obaveza Društva po ovom osnovu je iskazana u iznosu od 408.904,11 € i odnosi se na obavezu Društva po osnovu ovog Ugovora za period od 2024. godine do kraja važenja Ugovora o koncesiji, odnosno do 20.08.2025. godine.

[47] *Broj: 012/20-05/3-1268/1;*

Odložene poreske obaveze

Na računu 498 – Odložene poreske obaveze, iskazuju se u skladu sa MRS 12 iznosi poreza na dobitak koji se plaćaju u narednim izvještajnim periodima po osnovu oporezovanih privremenih razlika. Društvo je u svom Iskazu o finansijskoj poziciji na 31.12.2022. godine iskazalo iznos od 346.168 € na ime odloženih poreskih obaveza. U Iskazu o finansijskoj poziciji na dan 31.12.2022. godine Odložene poreske obaveze su u odnosu na prethodnu godinu uvećane za 164.807 €.
Društvo je u Iskazu o finansijskoj poziciji na 31.12.2021. godine iskazalo odložene poreske obaveze u iznosu od 159.267 €. Međutim, naknadno je utvrđeno da je došlo do pogrešnog obračuna početnog stanja na pojedinim grupama sredstava, i korekcijom je pozicija odloženih poreskih obaveza uvećana za 22.177,62 €, pa je stvarno stanje Odloženih poreskih obaveza na kraju 2021. godine, nakon korekcije utvrđeno u iznosu od 181.444,62 €.

***Utvrđene nepravilnosti**: Društvo je na 31.12.2021. godine izvršilo procjenu sredstava što je uslovilo uvećanje knjigovodstvene vrijednosti sredstava za 583.213,79 €. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti revalorizovanog sredstva i njegove poreske osnovice je privremena razlika i ona dovodi do odložene poreske obaveze/sredstva. Na iznos uvećane vrijednosti sredstava, Društvo je trebalo da obračuna iznos odloženih poreskih obaveza u iznosu od 52.489,24 €. Navedena greška nije prožimajuća i nije uticala na iskazani finansijski rezultat.*

Preporuka (F): Društvo treba da primjenjuje Međunarodni računovodstveni standard 12, te da shodno tome u Iskazu o finansijskoj poziciji na 31.12.2021. godine izvrši korekciju na pozicijama revalorizacionih rezervi i odloženih poreskih obaveza.

Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze

Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze su iskazane u ukupnom iznosu od 1.142.923 €, prema sljedećoj strukturi:

	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		**1.142.923**	**614.360**
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128			
	II KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129		1.142.923	614.360
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio), 426 i 429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130		911.644	500.000
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio) i 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131			
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132		265	590
433, 434, 440 - 449	4. Obaveze prema dobavljačima	133		176.198	61.974
439(dio)	5. Obaveze po menicama	134			
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135			
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136			
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		54.816	51.796
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138		47.872	47.872
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139		1.476	3.924
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140		5.468	
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141			
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142			

Kratkoročne obaveze
Kratkoročne obaveze iskazana u bilansu na 31.12.2022. godine su 1.142.923 € i za 528.563 € su veća od iskazanih na dan 31.12.2021. godine kada su bila iskazana u iznosu od 614.360 €, odnosno veće su u odnosu na uporedni period za 86,03%.
Na računu 429 – Ostale kratkoročne finansijske obaveze, Društvo je na 31.12.2022. godine iskazalo 911.644 € koja se odnosi na obaveze po osnovu koncesija.
Uvidom u analitičku karticu konta 4290 i poslovne knjige Društva utvrđeno je da je Društvo na ovoj poziciji evidentiralo sljedeće obaveze:

- Po osnovu Ugovora o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor, shodno Rješenju o plaćanju godišnje fiksne naknade za 2021. i 2022. godinu[48], na iznos od 230.821,41 €, koje je donijela Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama–Sektor za upravljanje lukama-PJ Kotor i kao i fiksne naknade koja dospijeva u roku od godinu dana od bilansa, u iznosu od 250.000

[48] *Broj: 012/22-05/3-340/3 od 30.12.2022. godine,*

€, što je ukupno kratkoročna finansijska obaveza u iznosu od 480.821,41 €. Društvo je po ovom osnovu obračunalo i iskazalo iznos od 480.136,99 €.

- Po osnovu Ugovora o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu, shodno Rješenju o plaćanju fiksne koncesione naknade za 2020. i 2021. godinu[49], na iznos od 180.962,33 €, koje je donijela Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama–Sektor za upravljanje lukama PJ Kotor, kao i fiksne naknade koja dospijeva u roku od godinu dana od bilansa, u iznosu od 250.000,00 €, što je ukupno kratkoročna finansijska obaveza u iznosu od 430.962,33 €. Društvo je po ovom osnovu obračunalo i iskazalo iznos od 431.506,85 €.

Na računu 430 - Primljeni avansi, depoziti i kaucije, Društvo je u Iskazu o finansijskoj poziciji na 31.12.2022. godine iskazalo iznos od 265 €.

Na računu 433 – Dobavljači u zemlji, Društvo je obavezu iskazalo u iznosu od 176.198 €, dok su obaveze prema dobavljačima iskazane na 31.12.2021. godine iznosile su 61.974 € i bile su manje u odnosu na sadašnje stanje za 114.224 €, ili za 184,31%.

U strukturi obaveza prema dobavljačima:

Na kontu 4330 iskazan je ukupan iznos od 30.237 € koji se odnosi na obaveze prema dobavljačima u zemlji. Najznačajnije obaveze Društva su za kupljeno putničko motorno vozilo u iznosu od 17.490,01 € prema „Alliance“ d.o.o.; 2.904,63 € prema „Uniqa“ osiguranju AD Podgorica; 2.583,94 € prema „Elektroprivredi Crne Gore“ AD; 1.956,32 € prema „Komunalno Kotor“ d.o.o. dok je prema svim ostalim dobavljačima ukupna obaveza u iznosu od 5.302 €. Izvršen je uvid u poslate konfirmacije na dan 31.12.2022. godine koje je poslalo Društvo shodno propisanom u Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica[50], pravno lice je dužno da poslovne knjige usaglasi sa izvršenim popisom imovine i obaveza i zaključi na dan 31. decembar poslovne godine, i da izvrši godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. decembar godine za koju vrši popis. U skladu sa Pravilnikom, popisu prethodi usaglašavanje potraživanja i obaveza između dužnika i povjerilaca. Društvo je izvršilo Popis obaveza i potraživanja[51] o čemu je dostavljen Izvještaj. Prema Izvještaju o popisu, stanje obaveza prema dobavljačima iznosi 24.705,19 € i razlikuje se od stanja dobavljača sa računa 4330 iz poslovnih knjiga.

Utvrđene nepravilnosti: *Utvrđeno je neslaganje podataka o obavezama prema dobavljačima iz Glavne knjige sa podatkom o stanju obaveza prema dobavljačima na 31.12.2022. godine iz Izvještaja komisije za popis obaveza i potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2022. godine, za iznos od 5.531,81 €.*

Preporuka (F): Preporučuje se Društvu da usaglasi stanje obaveza iz knjigovodstva sa popisnim stanjem obaveza prema dobavljačima.

Na kontu 4338 iskazan je iznos od 145.961 € i odnosi na Obaveze za varijabilni trošak koncesione naknade. Shodno ugovorenim koncesionim obavezama Društvo ima obavezu plaćanja varijabilne naknade Državi i to: Po osnovu Ugovora o Prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke Luke Kotor, varijabilni dio Koncesione naknade koji se obračunava nakon revidovanog bilansa uspjeha bez troškova kamata, poreza i amortizacije u vrijednosti 5% EBITDA. Varijabilna Koncesiona naknada plaća se na osnovu Godišnjeg izvještaja koji Društvo dostavlja Koncedentu, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Društvo je u toku 2022. godine ostvarilo poslovne prihode u iznosu od 4.104.922 €; Poslovne rashode 2.521.352 € i Amortizaciju 590.207 €, pa je obračunati EBITDA 2.173.777 €, odnosno varijabilni dio koncesione naknade po ovom Ugovoru 108.688,85 €;

Po osnovu Ugovora o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu, Godišnja varijabilna naknada naplaćuje se na osnovu dostavljenog revidovanog izvještaja (Bilansa uspjeha) od strane Koncesionara, plaća se 15 dana po dobijanju rješenja od strane Koncedenta najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu. Društvo je po osnovu obavljanja lučke pilotaže u toku 2022. godine prihodovalo ukupan iznos od

[49] *Broj: 012/21-05/3-238/5 od 30.12.2022. godine;*
[50] *"Službenom listu Crne Gore", broj: 126/2022*
[51] *Izvještaj komisije za popis obaveza i potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2022. godiner;roj: 0305-194 od 31.01.2023. godine;*

745.436,75 €, od toga 731.183,25 € po osnovu prihoda od lučke pilotaže brodova i 14.253,50 € po osnovu prihoda od lučke pilotaže jahti. Odredba iz Ugovora nije dovoljno precizna u pogledu ostvarenog prihoda u iznosu preko 601.000 €, pa je Društvo obračunalo godišnja varijabilna naknada u iznosu od 37.272 € (5% ostvarenog prihoda). U toku revizije Koncedent nije dostavio rješenje za godišnju varijabilnu naknadu.
Na računu 4391 – Ostale obaveze iz poslovanja iskazan je iznos od 47.871,81 € i odnosi se na obaveze po osnovu korišćenja obale za III kvartal 2021. godine, po Rješenju[52]na iznos od 44.149 €, i rezervisanja obaveza po osnovu upotrebe obale za IV kvartal 2021. godine po obračunu komercijalne službe u iznosu od 3.722,51 €.
Ostale kratkoročne obaveze su iskazane u iznosu od 1.476 €, i odnose se na Obaveze za neto naknade zarada u iznosu od 1.279,43 €, na Obaveze za porez na zarade i naknade zarada u iznosu od 174,36 € i na Prirez na porez u iznosu od 22,64 €.
Na računu 4790 – Obaveze za porez na dodatu vrijednost iskazan je u iznosu od 5.468 €, predstavlja ukupnu razliku između prethodnog poreza, i iznosa poreza na dodatu vrijednost iskazanu u izlaznim računima Društva.
Na računu 4961 – Razgraničenje prihoda po osnovu potraživanja iskazan je iznos od 80.630 € i iskazani iznos je veći u iznosu od 24.384 € u odnosu na iznos iskazan na kraju 2021. godine kada je iskazano 56.246 €. Društvo je na ovom računu iskazalo unaprijed naplaćene prihode korisnicima lučkih usluga i razgraničenje kamata po osnovu oročenih depozita za četiri kvartala 2022. godine.

***Utvrđene nepravilnosti**: Društvo je na računu 496 – Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja, evidentiralo unaprijed naplaćene prihode korisnicima lučkih usluga, a iste je trebalo evidentirati na računu 491 – Obračunati prihodi budućeg perioda.*
Društvo je u toku revizije izvršilo preknjižavanje iznosa od 72.630,08 € sa računa 4961 – Razgraničenje prihoda po osnovu potraživanja, na račun 491.

Potencijalne obaveze
Društvo je zaključilo Ugovor o kreditu sa Investiciono razvojnim fondom Crne Gore AD Podgorica[53], Odbor direktora je na sjednici održanoj 24. maja 2022. godine donio Odluku[54] kojim se odobrava kreditno zaduženje za izgradnju II faze marine u luci Kotor, dao saglasnost na upis hipoteke kao sredstva obezbjeđenja po kreditu, kao i osiguranja sredstava na kojima se upisuje hipoteka, Odlukom je dato ovlašćenje VD Izvršnog direktora da zaključi ugovor o kreditu i da potpiše i ovjeri mjenice i mjenična ovlašćenja kao sredstava obezbjeđenja kredita.
Članom 41 Statuta „Luka Kotor“ AD Kotor su propisana ovlašćenja i obaveze Odbora direktora, između ostalog i da odlučuje o kreditnim zaduženjima Društva, opterećenju imovine, do granica visine iznosa za koji je ovlašćen (stav 1 tačka 18), dok je članom 23 stav 2 tačka 8 Statuta propisano da Skupština akcionara donosi odluku o raspolaganju imovinom Društva, čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine Društva.
Uvidom u Iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31.03.2022. godine utvrđeno je da je donijeta odluka Odbora direktora o raspolaganju imovinom u granicama njihovih ovlašćenja.

[52] UPSUL-a broj: 012/21-05/3-624/2 od 21.10.2021. godine;
[53] Broj: 0306-1599 od 03.06.2022. godine;
[54] Broj: 0202-1399 od 24.05.2022. godine;

2.3. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)

Društvo je tokom 2022. godine ostvarilo ukupne prihode u uznosu od 4.165.929,62 €, i ukupne rashode od 2.716.263,16 €. Bilans uspjeha Društva za 2022. godinu prikazan je u sljedećoj tabeli:

Grupa	Pozicija	R.B.	2022	2021
60 i 61	***1.** Prihod od prodaje - neto prihod*	*201*	3.711.052,27	480.989
630 i 631	***2.** Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje*	*202*		
62	***3.** Prihod od aktiviranja učinaka i roba*	*203*		
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	***204***	***410.573,70***	***459.181***
64 i 65	*a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja*	*205*	393.869,78	17.033
67,691 i 692	*b) Ostali prihodi iz poslovanja*	*206*	16.703,92	12.696
68, sem 683 i 685	*c) Prihodi po osnovu vrijedonosnog usklađivanja imovine*	*207*		429.452
	5. Troškovi poslovanja (209+210)	***208***	***1.278.174,69***	***814.829***
50 i 51	*a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala*	*209*	**92.029,00**	46.410
53, 54 i 55	*b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)*	*210*	**595.939,00**	177.086
	Amortizacija	*210 a*	590.206,69	591.333
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	***211***	***1.389.138,43***	***1.080.635***
52 (dio)	*a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi*	*212*	1.123.404,00	711.175
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	*213*	*265.734,43*	*369.460*
52 (dio)	*1/ Troškovi poreza*	*214*	54.592,43	80.091
52 (dio)	*2/ Troškovi doprinosa za penzije*	*215*	**189.255,00**	132.221
52 (dio)	*3/ Troškovi doprinosa*	*216*	**21.887,00**	157.148
	7. Rashodi po osnovu vrijedonosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	***217***	***0,00***	***0***
580, 581, 582 589 (dio)	*a) Rashodi po osnovu vrijedonosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)*	*218*		
584, 589 (dio)	*b) Rashodi po osnovu vrijedonosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)*	*219*		
57, 591 i 592	***8.** Ostali rashodi iz poslovanja*	*220*	27.621,98	146.937
	I. Poslovni retultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	***221***	**1.426.690,87**	**-1.102.231**
	9. Prihod po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	***222***	***0,00***	***0***
660 (dio)	*a) Prihod po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica*	*223*		
661 (dio)	*b) Prihod po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica*	*224*		
669 (dio)	*c) Prihod po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica*	*225*		
	10. Prihod od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamata, kursnih razlika i efekti ugovorene zaštite) (227 do 229)	***226***	***0,00***	***0***
660 (dio)	*a) Prihod od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica*	*227*		
661 (dio)	*b)Prihod od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica*	*228*		
662 (dio), 663 (dio), 664 (dio), 669 (dio)	*c. Prihod od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica*	*229*	**0,00**	
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kurnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	***230***	***15.605,00***	***7.433***
660 (dio)	*a. Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica*	*231*		
661 (dio)	*b. Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica*	*232*		

662 (dio), 663 (dio), 664 (dio, 669 (dio)	*c. Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica*	233	15.605,00	7.433
	12. Vrijedonosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	***234***	***23.230,86***	***143.473***
683, 685	*a. Prihod po osnovu vrijedonosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine*	235	28.698,87	153.047
583,585	*b. Rashodi po osnovu vrijedonosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine*	236	5.468,01	9.574
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	***237***	***15.860,37***	***1.280***
560	*a. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licem*	238		
561	*b. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa povezanim licima*	239		
562, 563, 564, 569	*c. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima*	240	15.860,37	1.280
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	***241***	***22.975,49***	***149.626***
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	***242***	***1.449.666,36***	***-952.605***
690-590	***IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno***	***243***		
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	***244***	***1.449.666,36***	***-952.605***
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	***245***	***164.723,49***	***15.392***
721	***1.** Tekući porez na dobit*	246	0,00	
722	***2.** Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda*	247	164.723,49	15.392
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	***248***	***1.284.942,87***	***-967.997***
	VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom/ (250 do 257)	***249***	***0,00***	***0***
330	***1.** Promjena revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava*	250		
331	***2.** Promjena nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja*	251		
332	***3.** Promjena nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala*	252		
333	***4.** Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada*	253		
334	***5.** Promjena učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva*	254		
335	***6.** Promjena nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje*	255		
336	***7.** Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžonga tokova gotovine*	256		
337	***8.** Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka*	257		
	VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata / povezanim sa kapitalom/	***258***		
	VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata povezanih sa kapitalom (249-258)	***259***	***0,00***	***0***
	IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)	***260***	***1.284.942,87***	***-967.997***
	X. Zarada po akciji	***261***		
	***1.** Osnovna zarada po akciji*	262		
	***2.** Umnjena (razdvojena) zarada po akciji*	263		
	XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	***264***	***0,00***	
	XII. Neto rezultat koji pripada učešćima koji ne obezbjeđuju kontrolu	***265***		

2.3.1. Prihodi

Društvo je u toku 2022. godine ostvarilo prihode u iznosu od 4.165.929,62 €, struktura ostvarenih prihoda je data u narednom tabelarnom prikazu:

KONTO	OPIS	PRIHODI	%
60	*Prihod od prodaje robe*		
61	*Prihod od prodaje proizvoda i usluga*	*3.711.052,27*	*89,08%*
62	*Prihod od aktiviranja učinaka i roba*		
63	*Promjena vrijednosti zaliha učinaka*		
64	*Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.*	*81.132,52*	*1,95%*
65	*Drugi poslovni prihodi*	*312.737,26*	*7,51%*
66	*Finansijski prihodi*	*15.604,77*	*0,37%*
67	*Ostali prihodi*	*13.851,43*	*0,33%*
68	*Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine*	*28.698,87*	*0,69%*
69	*Dobitak poslovanja koje je obustavljeno, prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos prihoda*	*2.852,49*	*0,07%*
		4.165.929,61	***100,00%***

U strukturi ostvarenih prihoda najznačajniji je prihod od prodaje proizvoda i usluga sa učešćem od 89,08%, potom drugi poslovni prihodi sa učešćem od 7,51% i prihod od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. sa učešćem od 1,95%, dok ostali prihodi (finansijski prihodi, ostali prihodi, prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine i dobitak poslovanja koje je obustavljeno, prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos prihoda) ukupno učestvuju sa 1,46%.

Shodno Odluci o tarifama lučkih naknada i drugih usluga obračunavaju se usluge i naknade obavljene domaćim i stranim brodovima i drugim stranim i domaćim korisnicima lučkih usluga u međunarodnom prometu. Ukoliko neki radovi i operacije nijesu predviđeni ovom Tarifom naplaćuju se po posebnom Ugovoru. Tarife važe za period od 08.00 do 18.00 časova radnim danima, dok za rad preko redovnog radnog vremena pojedini stavovi (pilotaža, vez, odvez) tarife se povećavaju. Za rad i usluge koje se obavljaju u dužem vremenskom periodu Luka svoje naknade obračunava mjesečno. Luka može zahtijevati prilikom prijema dispozicije da se usluge djelimično ili potpuno unaprijed uplate.
Shodno Odluci o tarifama lučkih naknada i drugih usluga korisnici plaćaju: Naknadu za Pilotažu i Dodatak na pilotažu; Ostale naknade (Privezivački čamac, Upotreba remorkera, Angažovanje čamaca za ukrcaj/iskrcaj pilota sa sidrišta, Angažovanje plovnog objekta za transfer putnika); Naknade za privez i odvez; Ostale naknade (Naknade vezane za putnike, Voda, Naknada za odvoz smeća, Ulaz autobusa, malih kombija, malih vozila, Ulazak kamiona i usluge sidrenja); Naknadu za otkaz rezervacije; Naknade za privez brodova na duži vremenski period; Naknade za jahte-Jahte koje uplovljavaju posredstvom agenta (Vez, Odvez, Smeće, Voda, Struja, Naknada po putniku, Usluga sidrenja); Za ostala plovila u marinskom dijelu luke Kotor-komercijalni vez u moru; Naknade za plovne objekte koji obavljaju turističke izlete; Naknada za arestiranje brodova; Naknade za usluge fizičke zaštite
Shodno Zakonu o lukama, korisnici usluga u lukama plaćaju: Naknadu za lučke usluge i Naknadu za upotrebu operativne obale, komercijalnih vezova, sidrišta i ležarinu plovnih objektata.
Zakonom je definisano da su naknade za lučke usluge prihod koncesionara ili privrednog društva koje ima zaključen ugovor o korišćenju luke. Maksimalni iznos naknade za lučke usluge u trgovačkim lukama i za komunalne vezove u lukama od nacionalnog značaja utvrđuje Organ uprave.
Koncesinar ili privredno društvo dužno je da Organu uprave odnosno pravnom licu dostavi na odobravanje iznos naknade za lučke usluge u trgovačkim lukama i iznos naknade za komunalne vezove i da javno objavi visinu naknade za svaku vrstu lučkih usluga.
Naknadu za upotrebu operativne obale, komercijalnih vezova, sidrišta i ležarinu plovnih objektata, za luke od nacionalnog značaja su prihod budžeta Crne Gore.
Shodno članu 20a Zakona o lukama Koncesionar je dužan da vodi odvojeno računovodstvo za svaku lučku uslugu za koju mu je data koncesija.

Utvrđene nepravilnosti: *Društvo nije primjenjivalo član 20a Zakona o lukama koji propisuje da je Koncesionar dužan da vodi odvojeno računovodstvo za svaku lučku uslugu koja mu je data na koncesiju.*

61 - Prihod od prodaje proizvoda i usluga

Prihodi evidentirani na ovom računu u toku 2022. godine iznosili su 3.711.052,27 €, a struktura ostvarenih prihoda data je u narednom tabelarnom pregledu:

KONTO	OPIS	IZNOS	%
6122	Prihodi od vozila u carinskom terminalu	156,642.23	4.22%
6124	Prihodi od izletničkih brodova	51,398.36	1.39%
6125	Prihodi od prodaje usluga - gliseri	27,327.87	0.74%
6132	Prihodi od jahti	349,230.95	9.41%
61321	Prihodi od pilotaže jahtama	14,253.50	0.38%
6133	Prihodi od prodaje na stranom tržištu	2,376,255.72	64.03%
61331	Prihodi od pilotaže brodova	731,183.25	19.70%
61333	Prihodi od taksi za ulaz u granični prelaz	4,760.39	0.13%
	UKUPNO:	**3,711,052.27**	**100.00%**

612 – Prihod od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu, Društvo je evidentiralo iznos od 235.368,46 € a, odnosi se na: prihod od vozila u carinskom terminalu; prihod od izletničkih brodova i prihod od prodaje usluga–gliseri;
613 - Prihod od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu, Društvo je evidentiralo ukupan iznos od 3.475.683,81 €, a isti je ostvaren od pružanja usluga u međunarodnom pomorskom saobraćaju kruzer brodovima i pilotaže za potrebe brodova i jahti i od taksi za ulazak u granični prelaz.
Najznačajni ostvareni prihodi su od prodaje na stranom tržištu (prihod po osnovu naknade za lučke usluge) i isti je ostvaren u iznosu od 2.376.255,72 €, odnosi se na prijem brodova–kruzera, bliže aktivnosti u vezi prijema ovih brodova su opisane u dokumentu „Prihvat i otpust plovila“[55], rezervacije veza se vrše tokom cijele godine uz određivanje pozicije veza/sidra, opisan je i način na koji se dostavlja

[55] *Broj: 0301-3424 od 04.11.2022. godine;*

Zahtjev za rezervaciju broda, kao i šta je neophodno da zahtjev sadrži, način provjere i usaglašavanja rezervacije sa odgovornim licem u Društvu, definisan je i princip određivanja pozicije i to „prvi na upit– prvi na vez“, po obradi zahtjeva agent se obavještava o izvršenoj rezervaciji sa dodijeljenom pozicijom, takođe je opisana i procedura pomjeranja pozicija brodova (u slučaju da dođe do otkazivanja od strane agenta za neki od brodova koji je prethodno izvršio rezervisanje pozicije u luci), a o promjeni pozicije Društvo obavezno obavještava agenta.
Prihod ostvaren od pružanja usluga pilotaže je ostvaren u iznosu od 745.436,75 €, Ugovorom o koncesiji za pružanje lučke usluge–lučke pilotaže utvrđeno je da maksimalan iznos naknade za obavljanje lučke pilotaže bude u skladu sa Zakona o lukama, a taj iznos utvrđuje Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama. Odluka o tarifama lučkih naknada i drugih usluga objavljena je u „Službenom listu Crne Gore“. Takođe, Ugovorom je propisano i da Koncesionar pružene usluge komitentima fakturiše, kao svoj direktni prihod, isključivo u skladu sa odobrenim i javno objavljenim Tarifama.

64 - Prihod od premija, subvencija, dotacija i donacija

Društvo je na na ovom računu evidentiralo iznos od 81.132,52 €. Struktura ovih prihoda je data u narednoj tabeli:

KONTO	OPIS	IZNOS	%
6408	Prihodi od refundacije bolovanja od Fonda	7,864.87	9.69%
6410	Prihodi od uslovljenih donacija	73,267.65	90.31%
	UKUPNO:	**81,132.52**	**100.00%**

Prihodi od refundacije bolovanja od Fonda Iznosili su 7.864,87 €.
Društvo je učesnik u “DANOVA” projektu transnacionalne saradnje koju sufinansira Dunavski transnacionalni program, glavni cilj projekta je unaprjeđenje dostupnosti aerodroma, luka, željezničkih i autobuskih stanica slijepim i slabovidim osobama, posredstvom uvođenja niza novih usluga i mogućnosti kojima bi im se omogućio potpuni pristup svim informacijama, sadržajima i uslugama prevoza. „Luka Kotor“ AD Kotor je u tom cilju izvršila ugradnju taktilnih staza za lakše kretanje slijepih i slabovidih osoba. Društvo je evidenciju vršilo na računu 6410 – Prihod od uslovljenih donacija, i u toku 2022. godine na ovom računu je evidentiralo 73.267,65 €.

65 - Drugi poslovni prihodi

Društva je evidentiralo ovu vrstu prihoda u iznosu od 312.737,26€. Struktura drugih poslovnih prihoda prikazana je u sljedećoj tabeli:

KONTO	OPIS	IZNOS	%
6505	Prihod od zakupa prostora u MPGP	9,424.76	3.01%
6506	Prihod od zakupa reklama	6,300.00	2.01%
6507	Prihod od zakupa kancelarija u Terminalu	2,602.64	0.83%
6508	Prihod od zakupa kancelarija - Muzeji	3,759.86	1.20%
6590	Prihodi od prevoza putnika - TENDERI	290,650.00	92.94%
	UKUPNO:	**312,737.26**	**100.00%**

650 – Prihodi od zakupa, Društvo je evidentiralo u okviru ovog računa iznos od 22.087,26 € i to po osnovu prihoda od zakupa prostora, zakupa reklama, zakupa kancelarija.
6505 – Prihod od zakupa prostora na graničnom prelazu, Društvo ima zaključen Ugovor o zakupu dijela poslovnog prostora sa „Prva banka Crne Gore“ AD Podgorica[56] za instalaciju bankomata na period od 11 mjeseci. Izvršen je i uvid i u fakture sa „Euronet Services“ DOO i „Pyten“ DOO za zakup ATM lokacija.
6506 – Prihod od zakupa reklama, izvršen je uvid i u ugovore o reklamiranju sa „Leandro“ DOO Podgorica[57]; „Dagami 8“ DOO Kotor[58]; „The Seagull“ DOO Kotor[59]; „Golden Wave“ DOO Kotor[60] za javno oglašavanje predmeta djelatnosti korisnika usluga, odnosno isticanja reklamnih panoa dimenzija 1,50 x 0,94 na jednom segmentu ograde Davaoca usluga.
6507 – Prihod od zakupa kancelarija u Terminalu, Društvo je stavilo na uvid Ugovor o korišćenju poslovnog prostora Lučkog terminala u luci Kotor za potrebe graničnih službi na graničnom prelazu Luka Kotor[61] zaključen na period od 10 godina, a predmet Ugovora su poslovne prostorije ukupne

[56] Broj: 0302-3488 od 10.11.2022. godine;
[57] Broj: 0306-2091 od 07.07.2022. godine;
[58] Broj: 0306-2196 od 19.07.2022. godine;
[59] Broj: 0306-2472 od 15.08-.2022. godine;
[60] Broj: 0306-1749 od 15.06.2022. godine;
[61] Broj: 0306-233 od 27.02.20215. godine;

površine 122,62 m2, Ugovorom je definisano i da Društvo zakupcu dostavlja mjesečne fakture u visini pojedinačnih troškova uz fotokopiju računa izdatog od nadležnog preduzeća koje pruža odgovarajuće usluge (potrošnja vode i električne energije).
6508 – Prihod od zakupa kancelarija–Muzeji, izvršen je uvid i u Ugovor o zakupu poslovnog prostora[62] sa OJU „Muzeji“ Kotor za poslovni prostor površine 37 m2 na period od jedne godine.
Društvo je donijelo Odluku o postupku izdavanja u zakup poslovnih prostora u svojini „Luke Kotor“ AD Kotor[63] kojom se utvrđuje postupak, način i uslovi davanja u zakup poslovnog prostora u svojini Društva, kriterijumi i način utvrđivanja zakupa, način korišćenja poslovnog prostora i druga pitanja u vezi sa davanjem u zakup poslovnog prostora u kome se može obavljati poslovna djelatnost.
6590 – Prihod od prevoza putnika–Tenderi, na ovom računu se evidentiraju Ostali poslovni prihodi, gdje se iskazuju ostali poslovni prihodi za koje nije predviđen poseban račun u okviru računa grupe 65, Društvo je iskazalo prihod od prevoza putnika u iznosu od 290.650 €.

66 - Finansijski prihodi

Obuhvataju se prihodi po osnovu kamata, pozitivnih kursnih razlika i ostalih finansijskih prihoda. Na ovom računu je evidentiran iznos od 15.604,77 €, a struktura je prikazana u tabelarnom pregledu:

KONTO	OPIS	IZNOS	%
6629	Finansijski prihodi od kamata	7,372.92	47.25%
6699	Ostali finansijski prihodi	8,231.85	52.75%
	UKUPNO:	**15,604.77**	**100.00%**

Na kontu 662 – Prihodi od kamata se evidentiraju prihodi od kamata po datim stambenim kreditima, po potraživanjima iz dužničko povjerilačkih odnosa, zateznim i drugim kamatama, i najznačajni prihod je od obveznica i na kvartalnom nivou iznosi po 1.500 €, odnosno ukupno 6.000 € u toku 2022. godine.
Društvo je na računu 6699 – Ostali finansijski prihodi evidentiralo i iznos od 7.142,40 €, po osnovu otkupa tenderske dokumentacije od strane jednog od ponuđaća na javni poziv za zakup prostora.

67 - Ostali prihodi

Društvo je na ovom računu evidentiralo iznos ostalih prihoda od 13.851,43 €, sa sljedećom strukturom:

KONTO	OPIS	IZNOS	%
6779	Drugi nepomenuti prihodi od smanjenja obaveza	750.00	5.41%
6789	Prihodi od neiskorišćenih ostalih dugoročnih obaveza	13,101.43	94.59%
	UKUPNO:	**13,851.43**	**100.00%**

Na računu 6779 – Drugi nepomenuti prihodi od smanjenja obaveze, Društvo je evidentiralo iznos od 750 €, po osnovu Ugovora o djelu[64] za izradu Plana bezbjednosti zaštite luke uz naknadu od 1.500 €, kojim je ugovoren način plaćanja, 50% odmah po zaključenju Ugovora, a 50% nakon dobijanja Izjave o usklađenosti luke sa bezbjedonosnim zahtjevom, rok izvršenja posla bio je šest mjeseci, počev od 25.03.2020. godine. Kako nije u predviđenom roku došlo do ispunjenja ugovornih obaveza iznos od 750 € (dio od 50% koje je trebalo isplatiti nakon dobijanja Izjave) je prihodovan u toku 2022. godine.
Na računu 6789 – Prihodi od neiskorišćenih ostalih dugoročnih obaveza, evidentiran je iznos od 13.101,43 €, a odnosi se na ukidanje rezervisanja u iznosu od 5.937,43 € za rezervisanja za MRS 19 za jubilarne nagrade i prihod od neiskorišćeni ostalih dugoročnih rezervisanja u iznos od 7.164 € za otpremnine.

68 - Prihodi od usklađivanja imovine

Na računu 685 – Prihodi po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, Društvo je u 2022. godini u svojim poslovnim knjigama u okviru ovog računa iskazalo iznos od 28.698,87 €. Iznos se odnosi na uplate po sudskom poravnanju, od čega su najznačajnije uplate „Beauty and the beast“[65] u iznosu od 17.468,16 € i „Oceans 11 & Half“ u iznosu od 8.791,04 €.

[62] Broj: 0306-2436 od 29.11.2021. godine;
[63] Broj: 0202-2777 od 12.09.2022. godine;
[64] Broj: 0306-627 od 25.03.5050. godine sa Č.V.;
[65] UZZ broj: 218/2021;

69 - Dobitak poslovanja koje je obustavljeno, rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos prihoda

Društvo je u svojim poslovnim knjigama na kraju godine iskazalo iznos od 2.852,49 €. Radi se o prihodima iz prethodnih izvještajnih perioda, najznačajniji iznos je 2.819,81 € od „Pluto Services“ LTD, po osnovu veza jahte, a odnosi se na godišnji vez, za 2021. godinu.

***Utvrđene nepravilnosti**: Društvo je nepravilno evidentiralo prihode po projektu DANOVA u iznosu od 73.267,65 €, na računu 641 – Prihodi po osnovu uslovljenih donacija, umjesto na računu 6799 – Ostali nepomenuti prihodi.*
Društvo je nepravilno evidentiralo prihode od prevoza putnika u iznosu od 290.650 €, na računu 6590 – Prihodi od prevoza putnika-Tenderi, ovu vrstu prihoda je trebalo evidentirati na računu 612 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu.
Društvo je nepravilno evidentiralo I prihode od otkupa tenderske dokumentacije u iznosu od 7.142,40 €, na računu 6699 – Ostali finansijski prihodi, ovu vrstu prihoda je trebalo evidentirati na računu 659 – Ostali poslovni prihodi.

Preporuka (P): Društvo treba da evidentira poslovne promjene shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.

2.3.2. Rashodi

Prema podacima iz Iskaza o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) za period 01.01.2022. do 31.12.2022. godine, Društvo je ostvarilo rashode u iznosu od 2.716.263.16 €.
U ukupno ostvarenim rashodima najznačajnije učešće, sa 51,14%, imaju troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, zatim troškovi amortizacije i rezervisanja sa učešćem od 23,82%, potom troškovi proizvodnih usluga sa učešćem od 16,50%, troškovi materijala za izradu 3,39%, nematerijalni troškovi sa učešćem od 3,35%, dok svi ostali troškovi (finansijski rashodi, ostali rashodi, rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine i gubitak poslovanja koje je obustavljeno, rashodi iz prethodnog izvještajnog perioda i prenos rashoda) učestvuju sa 1,80. Struktura realizovanih rashoda data je u tabeli:

KONTO	OPIS	RASHODI	%
50	*Nabavna vrijednost prodate robe*		
51	*Troškovi materijala za izradu*	*92.029,30*	3,39%
52	*Troškovi zarada i naknada zarada i ostali lični rashodi*	*1.389.138,13*	51,14%
53	*Troškovi proizvodnih usluga*	*448.087,28*	16,50%
54	*Troškovi amortizacije i rezervisanja*	*647.121,89*	23,82%
55	*Nematerijalni troškovi*	*90.936,20*	3,35%
56	*Finansijski rashodi*	*15.860,37*	0,58%
57	*Ostali rashodi*	*3.459,00*	0,13%
58	*Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine*	*5.468,01*	0,20%
59	*Gubitak poslovanja koje je obustavljeno, rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos rashoda*	*24.162,98*	0,89%
		2.716.263,16	***100,00%***

51 – Troškovi materijala

Na grupi računa 51 u knjigovodstvu društva su evidentirani troškovi kancelarijskog materijala, troškovi potrošnog materijala, troškovi potrošnje vode, električne energije i goriva, prema sljedećoj strukturi:

Račun	Pod-rn	Vrsta troška	Iznos
510	5102	Troškovi kancelarijskog materijala	4.183,70
510	5104	Troškovi vode	31.396,67
512	5123	Troškovi potrosnog materijala	12.156,35
513	5130	Troškovi utrošene električne energije	27.515,64
513	5133	Troškovi goriva - pilotski čamac	16.776,94
Ukupno			92.029,30

Troškovi za nabavku kancelarijskog materijala su evidentirani na računu 5102 i u 2022. godini iznose 4.183,70 €. U vezi sa nabavkom kancelarijskog materijala Društvo je zaključilo Ugovor o nabavci kancelarijskog materijala sa DOO „Kastex“ Podgorica, broj: 0306-1973 od 05.10.2021, a odnosi se na postupak jednostavne nabavke. Nakon isteka ovog ugovora, Društvo zaključuje Ugovor o nabavci kancelarijskog materijala sa DOO „Stratus“, Podgorica broj: 0306-3495 od 14.11.2022. godine.

Troškovi iskazani na računu 5104, odnose se na ispostavljene račune od strane DOO „Vodovod i kanalizacija“, Kotor, u ukupnom iznosu od 31.396,67 €.
Troškovi potrošnog materijala su iskazani na računu 5123, u ukupnom iznosu od 12.156,35 €. Na ovom računu su knjiženi troškovi koji se odnose na nabavku konopa, djelova lanaca i ostalog srodnog materijala, isporučenih od DOO „Una“ iz Tivta, sa kojim je Društvo potpisalo Ugovore nakon sprovedenog postupka jednostavne nabavke (Ugovor broj: 0306-1673 od 17.08.2021 i Ugovor broj: 0306-3677 od 06.12.2022. godine). Na ovom podračunu su knjiženi troškovi nastali nabavkom materijala i ostalih dobavljača, koji su evidentirani u Izvještaju za jednostavne nabavke Društva za 2022. godinu.
Troškovi utrošene električne energije su evidentirani na računu 5130, u ukupnom iznosu od 27.515,64 €, a nastali su po osnovu računa Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić za utrošenu električnu energiju.
Na računu 5133, u knjigovodsvu Društva su iskazani troškovi goriva–pilotski čamac, za period 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine, u ukupnom iznosu od 16.776,94 €. Iznos je prenesen sa računa 5310, na kojem su ovi troškovi tokom godine nepravilno evidentirani.
Radi se o troškovima po osnovu nabavke goriva za potrebe pilotskih čamaca, koji predstavljaju osnovna sredstava Društva, a koriste se za potrebe pilotiranja brodova. Gorivo se nabavlja od AD „Jugopetrol“ Podgorica, na osnovu Ugovora o javnoj nabavci broj: 0306-516 od 01.03.2022. godine (partija broj: 2). Knjiženje se vrši na osnovu specifikacije zbirnih računa, dostavljenih od AD „Jugopetrol“, Podgorica.
Društvo vodi evidenciju o izvršenoj pilotaži na mjesečnom nivou, popunjavanjem kontrolnih listi za radnike (pilote) službe lučkih usluga i pilotaže, koju ovjerava direktor Sektora lučkih usluga.

52 - Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 1.389.138,13 €. Struktura računa grupe 52 – Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, data je u tabeli:

Grupa računa	Račun	Pozicija	Iznos
52	**Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi**		**1,389,138.13**
	520	Troškovi zarada i naknada zarada	1,040,257.27
	521	Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	61,739.92
	522	Troškovi naknada po ugovoru o djelu	89,677.05
	524	Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	1,359.00
	526	Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora	45,694.08
	529	Ostali lični rashodi	150,410.81

Na računima 520 i 521 evidentirani su ukupni troškovi zarada (neto zarada, porez, doprinosi na teret zaposlenog, doprinosi na teret poslodavca) zaposlenih u Društvu, u iznosu od 1.101.997,19 €.
U postupku revizije utvrđeno je da obračunski radnik nakon dostavljenih podataka od strane rukovodioca organizacionih jedinica unosi u program za obračun zarada podatke o broju ostvarenih sati u toku mjeseca (i druge podatke potrebne za obračun) i vrši obračun zarada. Društvo tokom 2022. godine nije imalo internu proceduru za obračun i isplatu zarada kojom bi detaljnije predvidjelo način obračuna i isplate zarada zaposlenima, kao i odgovornosti i ovlašćenja pojedinih zaposlenih u tom procesu (podjela dužnosti, vršenje kontrole itd.).
Uvidom u obračunske liste utvrđeno je da:

- Obračunska vrijednost koeficijenta u bruto iznosu utvrđena je članom 73 Kolektivnog ugovora i iznosi 90 €, dok je za posebni dio zarade predviđeno da ne može biti niži od 70% obračunske vrijednosti koeficijenta i iznosio je 63 €,
- Koeficijenti u obračunskim listama odgovaraju koeficijentima definisanim ugovorima o radu i aktom o sistematizaciji,
- IOPPD obrasci se podnose blagovremeno i podaci iz istih su usaglašeni sa podacima iz knjigovodstvenih evidencija,
- Zarade zaposlenih su prvih šest mjeseci u 2022. godini umanjivane 40% bruto iznosa, shodno Odluci o privremenom smanjenju zarade zaposlenima[66], a na osnovu člana 74 Kolektivnog ugovora kod Poslodavca. Takođe, tokom ovog perioda, zaposlenima je uz zaradu isplaćivano i

[66] *Broj: 0202-2270 od 15.11.2021. godine;*

74,63 € bruto, na osnovu Odluke o posebnom dijelu zarade broj: 0302-2673 od 27.11.2021. godine,

- Uvećanje zarade vršeno je po osnovu minulog rada, rada noću i rada u dane državnih i vjerskih praznika. Utvrđeno je da se prilikom obračuna uvećanja za rad noću i rada u dane državnih i vjerskih praznika primjenjivao koeficijet složenosti uvećan za minuli rad, što nije u skladu sa članom 98 Zakona o radu kojim je predviđeno da se osnovna zarada uvećava po osnovu rada noću i rada u dane državnih i vjerskih praznika,
- Zarada zaposlenima koji rade u smjenama uvećavana je u skladu sa članom 38 Kolektivnog ugovora, kojim je predviđeno da se za smjenski rad i rad u turnusu zarada zaposlenog uvećava 10% po času rada,
- Uvećanje i umanjenje zarade vršeno je i na osnovu Odluke o stimulaciji zaposlenog, a shodno članom 75 Kolektivnog ugovora, kojim je predviđeno da Poslodavac može zaposlenog ili grupu zaposlenih stimulisati uvećanjem zarade u iznosu od 5% do 30% za dobro i kvalitetno odrađen posao ili destimulisati umanjenjem zarade do 20% za slabo ili nekvalitetno urađen posao,
- Zaposlenima koji obavljaju poslove lučkog pilota (četiri lica) isplaćivan je poseban dodatak u iznosu od 150 € neto po brodu, odnosno jahti kojom je upravljano odnosno pilotirano. Navedeni dodatak na zaradu nije definisan Kolektivnim ugovorom, odnosno opštim aktom poslodavca.
- Ugovorom o dopunskom radu angažovana su dva lica za obavljanje poslova Sekretara Društva i Projekt menadžera-investicioni nadzor[67],
- Aneksom I Ugovora o radu vršioca dužnosti Izvršnog direktora broj: 0306-2214 od 08.11.2021. godine predviđeno je da VD Izvršnog direktora ima pravo na mjesečnu naknadu za putne troškove dolaska i odlaska na posao, preko 5 km u jednom pravcu u visini 70% pretplatne mjesečne karte lokalnog prevoza[68],
- Na računu 5209 evidentiran je i trošak u iznosu od 3.713,65 € koji se odnosi na pomoć u slučaju teže bolesti (900 €) i trošak poklona djeci po njihovom rodjenju (2.813,65 €), koji su isplaćeni na osnovu člana 29 ranije važećeg Opšteg kolektivog ugovora i člana 90 Kolektivnog ugovora kod poslodavca.

Utvrđene nepravilnosti u postupku revizije:

- *Zaposlenima koji obavljaju poslove lučkog pilota isplaćivan je poseban dodatak u iznosu od 150 € neto po brodu, odnosno jahti kojom je upravljano odnosno pilotirano, koji nije definisan Kolektivnim ugovorom, odnosno opštim aktom poslodavca.*
- *Uvećanje zarade po osnovu rada noću i rada u dane državnih i vjerskih praznika vršeno je na koeficijet složenosti uvećan za minuli rad, što nije u skladu sa članom 98 Zakona o radu. Navedena nepravilnost je ispravljena krajem 2022. i u tekućoj godini tako što je izvršeno umanjenje zarada za te iznose.*
- *Zaposlenima je isplaćivan posebni dio zarade u iznosu od 74,63 € bruto od 01.01.2022. do 30.06.2022. godine, na osnovu Odluke o posebnom dijelu zarade broj: 0302-2673 od 27.11.2021. godine.*

Preporuka (P): Društvo treba sve dodatke i uvećanja zarada da obračunava i isplaćuje u skladu sa Zakonom o radu i opštim aktom poslodavca.

- Trošak naknada fizičkim licima po osnovu ugovora o dopunskom radu u iznosu od 10.383,84 € evidentiran je na računu 520 - Troškovi zarada i naknada zarada, umjesto na računu 525 – troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora.

Preporuka (P): Društvo treba da vrši evidenciju poslovnih promjena u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.

[67] *Ugovor o dopunskom radu br: 0201-806 od 29.4.2020. i Ugovor o dopunskom radu kod drugog poslodavca br: 0306-945 od 08.04.2022. g.*
[68] *U IOPPD obrascu isplate pravilno evidentirane pod šifrom 011 - Prevoz u javnom saobraćaju (za dolazak na posao i povratak s posla);*

Na računu 522 – troškovi naknada po ugovoru o djelu iskazani su troškovi naknada po ugovoru o djelu u iznosu od 89.677,05 €, čija struktura je prikazana u narednoj tabeli:

522 - Troškovi naknada po ugovoru o djelu		
5220	Troškovi neto naknada po ugovoru o djelu	32.480,00
5221	Troškovi poreza na naknade po ugovoru o djelu	4.311,69
5222	Troškovi neto naknada po ugovoru o djelu - ronilac	46.695,00
5223	Troškovi poreza po ugovoru o djelu - ronilac	6.190,36
Ukupno:		**89.677,05**

U postupku revizije je utvrđeno je, da su:

- Tokom godine zaključeni ugovori o djelu sa 13 lica od kojih su dva lica angažovana tokom cijele godine (ronilac[69] i higijeničarka) i naknada im je isplaćivana mjesečno, dok je ostalim licima naknada pretežno isplaćivana jednokratno;
- Dva lica angažovana za medijsku promociju i komunikacije, kao i eksternu ekspertizu za projektovanje i organizaciju lokalnih treninga za zaposlena lica “Luka Kotor” AD Kotor, koji rade sa slijepim i slabovidim putnicima, u okviru projekta "Inovativne transportne usluge za slijepe i slabovide putnike u Dunavskoj regiji" (finansirani iz opšteg budžeta EU);
- Četiri lica angažovana za izradu i konsultantske usluge prilikom izrade Plana bezbjednosne zaštite luke Kotor u cilju pribavljanja Izjave o usklađenosti luke sa bezbjedonosnim zahtjevima koju izdaje Ministarsto kapitalnih investicija, a na osnovu Odluke o imenovanju Stručnog tima za izradu Plana bezbjednosne zaštite Luke Kotor[70]. Preostala lica angažovana su za vršenje aktuarskih poslova, pranje stakla upravne zgrade, pripremu i dostava hrane za novogodišnji koktel, animaciju djece za Novu godinu itd;
- U Društvu po osnovu zaključenih ugovora obračunavali i uplaćivali porez i prirez i shodno tome u IOPPD obrascu isplate evidentirali pod šifrom 047 koja se odnosi na naknade po osnovu Ugovora o djelu za lica koja su prijavljena na PIO i zdravstveno osiguranje po drugom osnovu.

Na računu 524 – troškovi naknade po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima iskazani su troškovi naknada revizorskog odbora u iznosu od 1.359 €.

Odlukom[71] Odbora direktora o imenovanju članova Revizorskog odbora predviđena je mjesečna naknada za rad članovima Revizorskog odbora u neto iznosu od 1/5 prosječne zarade na nivou Države, a za rad Predsjednika revizorskog odbora u visini od 2/5 prosječne zarade na nivou države. Odlukom od 15.05.2021. godine ukinuta je isplata naknada za rad članova Revizorskog odbora, dok je naknada za rad Predsjednice odbora određena u visini od 100 € mjesečno.

Na računu 526 – Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora iskazani su u iznosu od 45.694,08 €, čija struktura je prikazana u narednoj tabeli:

526 - Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora		
5260	Troškovi neto naknade članovima upravnog odbora	35,062.50
5261	Troškovi poreza na naknade članovima upravnog odb.	1,294.80
5262	Troškovi doprinosa za PIO na naknade	9,336.78
Ukupno:		**45,694.08**

Odlukom Skupštine akcionara o visini naknade za rad članova Odbora direktora[72] predviđeno je da se naknada za predsjednika Odbora direktora isplaćuje u iznosu od dvije prosječne zarade u Crnoj Gori, a za članove Odbora direktora u iznosu od jedne i po prosječne zarade u Crnoj Gori za prethodnu godinu. Odlukom o visini naknade za rad članova Odbora direktora od 27.06.2022. godine, izmijenjena je visina naknade za članove Odbora direktora i iznosi jednu prosječnu zaradu, dok za članove na profesionalnom radu u Društvu ista iznosi jednu i po prosječnu zaradu u Crnoj Gori za prethodnu godinu.

Društvo je za navedene naknade obračunavalo i uplaćivalo porez i doprinos za PIO i shodno tome u IOPPD obrascu isplate evidentiralo pod šifrom 033 - Naknada za rad u odboru direktora, odnosno u upravnom odboru, za lica koja su prijavljena na zdravstveno osiguranje po drugom osnovu.

Na računu 529 – Ostali lični rashodi i naknade Društvo je evidentiralo ukupan iznos od 150.410,81 €, kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

[69] Roniocu je obračunavana naknada na osnovu mjesečne evidencije angažovanja ronioca koja je potpisana od strane Rukovodioca marinske službe, Direktora lučkog sektora i Izvršnog direktora;

[70] Broj: 0302-704 od 21.03.2022. godine i izmjena odluke broj: 0302-979 od 12.04.2022. godine;

[71] Broj: 0202-151 od 05.02.2019. godine;

[72] Broj: 0101-1480 od 23.07.2021. godine;

529 - Ostali lični rashodi i naknade		
5290	Otpremnina za odlazak u penziju	15,399.60
5291	Jubilarne nagrade	6,000.00
5292	Naknade troškova smještaja i ishrane	1,019.44
5293	Naknade troškova prevoza na službenom putu	2,203.38
52950	Trošak zimnice	80,444.00
52951	Trošak poreza -zimnica	19,484.50
52952	Trošak doprinosa PIO zaposleni-zimnica	17,340.67
52953	Trošak doprinosi nezaposlenost-zimnica	577.98
52954	Trošak doprinosa za PIO poslodavac	6,358.39
52955	Trošak doprinosa fond rada -zimnica	230.99
52957	Troškovi doprinosa nezaposlenost poslodavac	577.98
5297	Naknada troskova na sluzbenom putu-dnevnice	773.88
Ukupno:		**150,410.81**

- Na računu 5290 – Ostali lični rashodi i naknade, Društvo je evidentiralo otpremnine zaposlenima za odlazak u penziju u ukupnom iznosu od 15.399,60 €. Društvo je u toku 2022. godine donijelo dva rješenja o prestanku radnog odnosa po sili zakona[73] za dva lučka pilota. Rješenja su donesena usljed nastupanja zakonskog uslova propisanog članom 164 stav 1 tačka 1 Zakona o radu. Na osnovu člana 86 Kolektivnog ugovora za zaposlene u „Luka Kotor“ AD Kotor, u kome se navodi da zaposlenom prilikom odlaska u penziju pripada naknada u iznosu od šest njegovih neto zarada za posljednji mjesec, zaposlenom B.B. pripao je iznos naknade od 7.121,82 € (neto zarada za mjesec novembar 2022. godine iznosila je 1.186,97 €) i zaposlenom Z.M. pripao je iznos naknade od 8.277,78 € (neto zarada za mjesec novembar 2022. godine iznosila je 1.379,63 €).
- Društvo je na računu 5291 evidentiralo jubilarne nagrade u ukupnom iznosu od 6.000 €. Društvo je u toku 2022. godine donijelo šest odluka[74] za isplatu jubilarne nagrade, pet odluka za isplatu jubilarne nagrade u iznosu od po 500 € za navršenih 10 godina radnog staža u Društvu i jednu Odluku za isplatu jubilarne nagrade u iznosu od 1.000 €, za navršenih 20 godina radnog staža u Društvu. Jubilarne nagrade su zaposlenima dodijeljene shodno odredbi člana 85 stav 1 tačka 1 Kolektivnog ugovora za zaposlene u „Luka Kotor“ AD Kotor.
- Troškovi naknade prevoza, smještaja i ishrane na službenom putu u zemlji i inostranstvu (3.222,82 €) evidentirani su na računu 5292, odnosno 5293.
- Društvo je na računu 5297 evidentiralo naknade troškova za dnevnice u iznosu od 773,88 €. Dnevnice za službeno putovanje u zemlji i inostranstvu i troškovi naknade prevoza (korišćenje sopstvenog automobila u službene svrhe) obračunavani i isplaćivani su u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru. Društvo je tokom 2023. godine donijelo Pravilnik o službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu kojim je uredilo uslove za realizaciju službenih putovanja u zemlji i inostranstvu, prava, obaveze i postupanja zaposlenih u vezi sa realizacijom službenih putovanja.
- Društvo je isplatilo zimnice u iznosu od 125.014,51 €, shodno članu 84 Kolektivnog ugovora. Odlukom VD Izvršnog direktora[75], zaposlenima je odobrena isplata zimnice u visini od jedne prosječne neto zarade ostvarene u mjesecu koji prethodi mjesecu isplati zimnice. Zimnica je isplaćena za 68 zaposlenih, uz oktobarsku zaradu, a porez i doprinosi su pravilno obračunati i evidentirani u IOPPD obrascu pod šifrom 14.

53 – Troškovi proizvodnih usluga

Ukupno iskazani troškovi u toku 2022. godine na ovom računu iznose 448.087,28 €. Struktura navedenih troškova je data u narednoj tabeli:

[73] Broj 0302-3702 od 09.12.2022. godine zaposlenom B.B i Broj: 0302-3750 od 14.12.2022. godine zaposlenom Z.M.;

[74] Broj:0302-2121 od 11.07.2022. godine zaposlenom R.M.; Broj:0302-2122 od 11.07.2022. godine zaposlenom D.B.; Broj:0302-2123 od 11.07.2022. godine zaposlenom O.A.; Broj:0302-2124 od 11.07.2022. godine zaposlenom R.D.; Broj:0302-2125 od 11.07.2022. godine zaposlenom V.L.; Broj:0302-2126 od 11.07.2022. godine zaposlenom J.D.; Broj:0302-2127 od 11.07.2022. godine zaposlenom B.M.; Broj:0302-2128 od 11.07.2022. godine zaposlenom M.A.; Broj:0302-2129 od 11.07.2022. godine zaposlenom O.S.; Broj: 0302-2130 od 11.07.2022. godine zaposlenoj R.S.; Broj:0302-2125 od 11.07.2022. godine zaposlenom M.R.;

[75] Broj: 0302-3023 od 07.10.2022. godine;

RAČUN	OPIS TROŠKA	IZNOS	UČEŠĆE
53101	Troškovi iznajmljivanja prevoza s posado	239,850.00	53.53%
5311	Troškovi transportnih usluga	526.70	0.12%
5314	Troškovi telefona i PTT usluga	4,792.60	1.07%
53140	Troškovi radiofrekvencija	1,410.64	0.31%
5320	Troškovi održavanja	2,258.37	0.50%
5321	Troškovi održavanja osnovnog sredstva	8,657.23	1.93%
5323	Trošak investicionog održavanja po osnov	36,640.00	8.18%
5326	Troškovi dobijanja sertifikata	1,800.00	0.40%
5332	Troškovi korišćenja obale- zakup veza	3,585.14	0.80%
5350	Troškovi reklame i propagande u zemlji	1,117.93	0.25%
5355	Troškovi uniformi	1,488.00	0.33%
5396	Trošak varijabilnih naknada	145,960.67	32.57%

Najznačajniji troškovi u okviru ove grupe su 53101 – Troškovi iznajmljivanja prevoza sa posadom koji su iskazani u iznosu od 239.850 €, odnosno 53,53%, potom 5396 – Trošak varijabilnih naknada koji iznosi 145.960,67 € ili 32,57%, 5323 – Trošak investicionog održavanja u iznosu od 36.640 € ili 8,18%, dok svi drugi troškovi iskazani na ovom računu zbirno iznose 25.636,61 € ili 5,72%.

U evidenciji Glavne knjige, na računu 53101 – Troškovi iznajmljivanja prevoza sa posadom, u 2022. godini su iskazani troškovi u iznosu od 239.850 €. Shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica, na računu 531 – troškovi transportnih usluga, iskazuju se transportne usluge drugih pravnih lica, uključujući i PTT usluge.

Troškovi su nastali po osnovu iznajmljivanja plovila sa posadom od fizičkih lica i privrednih društava u cilju transfera putnika morskim putem sa brodova u statusu međunarodnog pomorskog saobrćaja, koji borave na sidrištu, do glavnog doka u luci Kotor, na kome se nalazi Međunarodni pomorski granični prelaz i nazad u povratku prilikom ukrcaja.

Prema knjigovodstvenoj evidenciji, tokom 2022, za ovu vrstu usluge „Luka Kotor“ AD, ostvarena je saradnja sa 7 dobavljača.

Prema knjigovodstvenoj evidenciji dobavljača, iznosi potraživanja od strane pojedinih dobavljača, dati su u narednom pregledu:

Redni broj	Dobavljač	Iznos
1	Turistički brod „Boki“ -preduzetnik	31.500,00
2	„Ship travel“ DOO	22.950,00
3	Ivica Popović („Ship travel Dado“);	51.750,00
4	„Montenegro Maritime Company“ DOO	38.700,00
5	„Luna perast“ DOO	30.150,00
6	Lakićević Dragan -preduzetnik	20.250,00
7	„Đorđević DDS“ DOO	44.550,00
	Ukupno:	239.850,00

Vrijednost pruženih usluga od strane pojedinačnih dobavljača u 2022. godini se kreće od 20.250 € do 51.750 €, a ukupna vrijednost izvršenih usluga prevoza putnika, na godišnjem nivou iznosi 239.850 €.

Društvo nije sprovelo postupak javne nabavke za usluge transfera putnika morskim putem sa brodova u statusu međunarodnog pomorskog saobrćaja, koji borave na sidrištu, do glavnog doka u luci Kotor, na kome se nalazi Međunarodni pomorski granični prelaz i nazad u povratku prilikom ukrcaja. Planom javnih nabavki za 2019. godinu je predviđena usluga „Iznajmljivanje plovila sa posadom“, procijenjene vrijednosti od 250.250 €, međutim nabavka nije realizovana.

Društvo nije potpisalo ni ugovore o poslovnoj saradnji sa pružaocima usluga za 2022. godinu (fizičkim licima i privrednim društvima).

Društvo treba da obezbijedi transparentnost i ravnopravnost ponuđača u postupku nabavki usluga transfera putnika morskim putem sa brodova u statusu međunarodnog pomorskog saobraćaja.

5314 - Troškovi telefona i PTT usluga, Društvo je u toku 2022. godine na ovom računu iskazalo rashod od 4.792,60 €.

53140 – Troškovi radiofrekvencije, Društvo je iskazalo trošak u iznosu od 1.410,64 €, odnosno 0,31% od ukupnih iskazanih troškova u okviru ove grupe troškova. Usluga je fakturisana od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

5320 – Troškovi održavanja, Društvo je ukupno evidentiralo trošak na ovom računu u iznosu od 2.258,37 €, ili 0,50% od ukupnih troškova iskazanih na računu grupe 53, a odnosi se na redovni pregled čamaca od strane Uprave za pomorsku sigurnost i upravljanje lukama Bar–Odjeljenje tehničkog

inspektorata Tivat; na troškove vezane za usluge “Centralnog klirinškog depozitarnog društva” AD Podgorica; na internet domen; na servis brodskih unutrašnjih motora i zamjenu djelova od dobavljača Navar Incorporated DOO (u poslovnim knjigama Društva je za pojedine račune ovog dobavljača unošen je iznos troška različit u odnosu na iznos u fakturi, što je Društvo ispravilo u toku revizije) i dr.

5321 – Troškovi održavanja osnovnog sredstva, u poslovnim knjigama Društva trošak na ovom računu u toku 2022. godine evidentiran je u ukupnom iznosu od 8.657,23 €, odnosno 1,93% od ukupnih troškova u okviru grupe računa 53. Izvršen je uvid u Ugovor[76] za tekuće održavanje postojeće programske opreme, u kome je ugovoren iznos od 90 € (bez PDV) na mjesečnom nivou, a uvidom u fakture utvrđeno je da je održavanje programa u toku 2022. godine, na mjesečnom nivou iznosilo 200 € (bez PDV), takođe je izvršen uvid i u Ugovor o permanentnom održavanju električnih instalacija jake struje objekata “Luka Kotor” AD Kotor *(br:0306-538 od 03.03.2022.g.)* uz mjesečnu naknadu od 290 €.

5323 – Troškovi investicionog održavanja, u toku 2022. godine na ovom računu je u poslovnim knjigama Društva evidentiran iznos od 36.640 €, ili 8,18% od ukupno evidentiranih troškova u okviru grupe računa 53. Trošak je nastao po osnovu nabavke materijala i postavljanja taktilnih staza za lakše kretanje slijepih i slabovidih osoba, orjentacionih planova i znakova na Brajovom pismu, shodno Ugovoru[77].

5326 – Troškovi dobijanja sertifikata, ovaj trošak je u poslovnim knjigama Društva evidentiran u ukupnom iznosu od 1.800 €, izvršen je uvid u Opšte uslove pružaoca usluga “Bureau Veritas” koja je izvršila resertifikaciju za ISO 9001/14001.

5332 – Troškovi korišćenja obale, zakup veza, Društvo je za 2022. godinu iskazalo ukupne trpškove po ovom osnovu u iznosu od 3.585,14 €. Društvo na ovom računu evidentira troškove nastale po osnovu iznajmljivanja mjesta veza, za vezivanje čamaca–pilotine, ova mjesta se iznajmljuju od Ribarske zadruge “Kiril Cvjetković” Baošići[78], kao i od “Mješovito” AD .

5355 – Troškovi uniformi, ukupno iskazan trošak za nabavku uniformi za potrebe Društva u toku 2022. godine je 1.488 €. Shodno Pravilniku uniformi zaposlenih lica koja vrše poslove zaštite u Službi bezbjednosti i unutrašnjoj službi zaštite “Luka Kotor” AD Kotor propisna su vrsta, izgled, boja i materijal uniforme i zaštitne opreme zaposlenih lica koja vrše poslove zaštite u Službi bezbjednosti i unutrašnjoj službi zaštite.

5396 - Trošak varijabilnih naknada je u toku 2022. godine evidentiran u iznosu od 145.960,67 € ili 32,57% od ukupno iskazanih troškova na računima grupe 53.

Ugovorom o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor, članom 6 Ugovora kojim se definišu koncesione naknade u dijelu 6.1. Visina, rokovi i način plaćanja pod (b) je definisan varijabilni dio koji se obračunava nakon revidovanog bilansa uspjeha bez troškova kamata, poreza i amortizacije u vrijednosti 5% EBITDA. Varijabilna Koncesiona naknada plaća se na osnovu Godišnjeg izvještaja koji Društvo dostavlja Koncedentu, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Društvo je u toku 2022. godine ostvarilo poslovne prihode u iznosu od 4.104.922 €; Poslovne rashode (2.521.352 €) i Amortizaciju 590.207 €, pa je obtačunat EBITDA 2.173.777 €, odnosno varijabilni dio koncesione naknade po ovom Ugovoru 108.688,85 €;

Ugovorom o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu, članom 5 Ugovora definisane su koncesione naknade, u dijelu 5.1 Opšte odredbe, a stavovima osam i devet je određeno da se godišnja varijabilna naknada naplaćuje na osnovu dostavljenog revidovanog izvještaja (bilansa uspjeha) od strane Koncesionara, da se plaća 15 dana po dobijanju rješenja od strane Koncedenta najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu, i to na sljedeći način: Ukoliko je prihod Društva prethodne koncesione godine iznad 300.000 €, pa do 501.000 €, godišnja varijabilna naknada je 6% godišnjeg prihoda Društva ostvarenog od koncesione djelatnosti lučke usluge–lučke pilotaže u luci Kotor i pilotaže u Bokokotorskom zalivu. Ukoliko je prihod Društva prethodne koncesione godine iznad 501.000 € pa do 601.000 €, godišnja varijabilna naknada je 5% godišnjeg prihoda Društva ostvarenog od koncesione djelatnosti lučke usluge – lučka pilotaža u luci Kotor i pilotaža u Bokokotorskom zalivu.

[76] *broj:0306-948 od 06.06.2016. godine;*
[77] *Broj: 0306-1668/1 od 08.06.2022. godine;*
[78] *Ugovor o korišćenju veza, broj: 0306-2096 od 07.07.2022. godine;*

Društvo je po osnovu obavljanja lučke pilotaže u toku 2022. godine prihodovalo ukupan iznos od 745.436,75 € (731.183,25 € po osnovu prihoda od lučke pilotaže brodova i 14.253,50 € po osnovu prihoda od lučke pilotaže jahti).
Odredba iz Ugovora nije dovoljno precizna u pogledu ostvarenog prihoda u iznosu preko 601.000 €, pa se Društvo opredijelilo da godišnja varijabilna naknada bude 5% ostvarenog prihoda, i obračunalo iznos varijabilne naknade od 37.272 €. U toku revizije Društvo nije prezentovalo Koncedentovo rješenje za godišnju varijabilnu naknadu.

54 – Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije iskazani su okviru grupe 54 na računu 540, u ukupnom iznosu od 590.206,72 €.
Način obračuna amortizacije nematerijalnih sredstava, postrojenja i opreme, kao i amortizacione stope, Društvo je predvidjelo u Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama. Amortizacija se obračunava, kao što je prethodno naznačeno, pomoću posebnog softvera za obračun amortizacije i evidentiranje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme.
Prema podacima iz softvera za obračun amortizacije, kao i podacima iz glavne knjige, društvo je prema strukturi prikazalo sljedeće iznose troškova amortizacije:

- Nematerijalna imovina u iznosu od 499.959,82 €;
- Građevinski objekti u iznosu od 44.406,60 €
- Postrojenja i oprema u iznosu od 45.840,30 €

Ukupno: 590.206,72 €

Iznos troška amortizacije od 590.207,72 € je evidentiran u Iskazu o rezultatu za period od 01.01.2022-31.12.2022. godine.
Društvo je na osnovu „Izvještaj o obračunu po Međunarodnom računovodstvenom standardu broj 19 Rezervacije za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade na 31.12.2022. godine“, izvršilo obračun rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade na 31.12.2022. godine. Obračun je izvršen za 67 zaposlenih u Društvu.
Društvo je po osnovu obračuna koji se odnosi na 2022. godinu, na računu 5450 – Rezervisanje po MRS 19 otpremnine i jubilarne nagrade evidentiralo ukupan iznos od 56.915,20 €, i to iznos od 48.340,77 € po osnovu troškova za rezervisanje za otpremnine prilikom odlaska u penziju i iznos od 8.574,43 € po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade.

55 – Nematerijalni troškovi

Društvo je u toku 2022. godine na računima grupe 55 evidentiralo troškova u iznosu od 90.936,20 €. Najznačajniji troškovi u okviru ove grupe su Troškovi poreza na imovinu u iznosu od 22.423,35 €, odnosno 24,66% od ukupno iskazanih troškova u okviru ove grupe, Troškovi usluga održavanja čistoće koji iznose 19.410,22 € ili 21,34%, Troškovi premije osiguranja u iznosu od 14.154,82 € ili 15,57%, zatim Troškovi platnog prometa u iznosu od 9.232,37 € ili 10,15%, Troškovi reprezentacije u iznosu od 8.000,25 € ili 8,80%. Struktura cjelokupnih troškova ove grupe je predstavljena u narednoj tabeli:

KONTO	OPIS TROŠKA	IZNOS	UČEŠĆE
5500	Troškovi zdravstvenih usluga	385.00	0.42%
5501	Troškovi advokatskih usluga	806.61	0.89%
55011	Troškovi notara	762.00	0.84%
5502	Troškovi usluga održavanja čistoće	19,410.22	21.34%
55021	Troškovi odvoza smeća sa jahte ili broda	540.00	0.59%
5504	Troškovi savjetovanja i drugih intelektu	3,230.00	3.55%
5505	Troškovi intelektualnih usluga fizičkih	276.00	0.30%
55081	Troškovi obuke radnika	4,020.00	4.42%
5510	Troškovi reprezentacije	8,000.25	8.80%
5520	Troškovi premije osiguranja	14,154.82	15.57%
5530	Troškovi platnog prometa	9,232.37	10.15%
5532	Troškovi platnog prometa u inostranstvu	136.00	0.15%
5549	Drugi troškovi članarina	120.00	0.13%
55491	Troškovi naknada za trgovanje akcijama n	3,300.00	3.63%
5550	Troškovi poreza na imovinu	22,423.35	24.66%
5560	Troškovi doprinosa privrednim komorama	2,647.55	2.91%
5590	Troškovi taksi (administrativne i sudske	842.79	0.93%
55902	Troškovi literature	649.24	0.71%

Na računu 550 evidentirani su troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 29.429,83 € i isti se odnose na sljedeće troškove:
Zdravstvenih usluga u iznosu od 385 €, evidentiranih na računu 5500, advokatskih i notarskih usluga (1.568,61 €) evidentiranih na računima 5501 i 55011.

Društvo je na računu 5502 – Troškovi usluga održavanja čistoće iskazalo ukupan trošak u toku 2022. godine u iznosu od 19.410,22 €. Društvo je zaključilo Ugovor o pružanju usluga odvoza i deponovanja otpada[79] sa “Komunalno Kotor” d.o.o. Kotor.
Društvo je na računu 5504 – Troškovi savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica iskazalo ukupan iznos od 3.230 €. Društvo je za potrebe izrade projekta sidrenog sistema pontona i plovila u Luci Kotor na ime konsultantskih usluga angažovalo “Marinetek MNE” DOO Herceg Novi i po tom osnovu ostvarilo trošak od 4.990 € (bez PDV). Društvo je u okviru ovog računa evidentiralo i geometrijske usluge izvršene od strane “Geopremjera” na iznos od 2.000 €, kao i račun za ostale preglede Hrvatskog registra brodova na iznos od 1.000 €.
Troškova intelektualnih usluga, evidentiranih na računu 5505 u iznosu od 276 €.
Troškova obuke radnika u iznosu od 4.020 €, evidntiranih na računu 55081.
Na računu 551 evidentirani su troškovi reprezentacije u ukupnom iznosu 8.000,25€. Najvećim dijelom se odnose na nabavku robe široke potrošnje za potrebu čajne kuhinje[80] i kafe za potrebe kuhinje[81], a u ostalom dijelu[82] na ugostiteljske usluge (hrane i pića), troškove datih poklona u svrhu reprezentacije i sl. U postupku revizije je utvrđeno da Društvo tokom 2022. godine nije imalo internu proceduru kojom bi uredilo korišćenje sredstava za reprezentaciju, visine limita i način vršenja kontrole utroška tih sredstava.
Na računu 552 evidentirani su troškovi premija osiguranja u iznosu od 14.154,82 €. Društvo je u 2021. godini sprovelo postupak jednostavne nabavke (4 Partije) i zaključilo ugovore za: osiguranje imovine (2.847,35 €)[83], osiguranje lica od nezgode pri obavljanju redovnog zanimanja (3.941,28 €)[84], osiguranje plovila (832,97 €)[85] i osiguranje profesionalne odgovornosti (6.547,99 €)[86].
Na računima 553 i 554 evidentirani su troškovi platnog prometa u iznosu od 9.368,37 € i troškovi članarina (troškovi naknada za trgovanje akcijama na berzi)[87] u iznosu od 3.420 €.
Troškovi poreza na imovinu su iskazani na računu 5550 u iznosu od 22.423,35 €. Troškovi su evidentirani po osnovu Rješenja Opštine Kotor-Sekretarijata za lokalne prihode i budžet, broj: UP/I 04-411/22-45779 od 24.06.2022. godine, kojim se utvrđuje porez na nepokretnosti za 2022. godinu. Društvo je izvršilo uplatu obaveza po osnovu poreza na nepokretnosti 18.07.2022. godine.
Na računu 556 evidentirani su troškovi doprinosa Privrednoj komori u iznosu od 2.647,55 €.
Na računu 559 evidentirani su ostali nematerijalni troškovi u iznosu od 1.492,03 € i odnose se na administrativne i sudske takse i troškove stručne literature.
***Utvrđena nepravilnost**: Društvo nije donijelo internu proceduru za korišćenje sredstava za reprezentaciju (kojom bi uredili ko ima pravo na korišćenje reprezentacije, visine limita i način vršenja kontrole utroška tih sredstava).*

56 - Finansijski rashodi

Društvo je u toku 2022. godine na ovom računu evidentiralo iznos od 15.860,37 €, a struktura rashoda je data u narednoj tabeli:

KONTO	OPIS	IZNOS	UČEŠĆE
5625	Rashodi kamata po obavezama za poreze	18.48	0.12%
5629	Rashodi drugih kamata	2,208.36	13.92%
5692	Ostali finansijski rashodi	13,633.53	85.96%
		15,860.37	100.00%

Društvo je na računu 5625 – Rashod kamata po obavezama za poreze, doprinose i druge dažbine evidentiralo 18,48 €. Na računu 5629 – Rashodi drugih kamata, Društvo je u toku 2022. godine evidentiralo 2.208,36 €. Društvo je evidentiralo iznos od 2.051,93 € po osnovu kamata za varijabilne naknade (obaveze za varijabilne naknade po Ugovoru o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor) i iznos od 156,43 € po osnovu kamata za varijabilne naknade (obaveze za

[79] Broj:0302-2586/1 od 15.12.2021. godine;
[80] Zaključeni ugovori za 2021. i 2022. g. sa DOO “Stadion” na osnovu sprovedene jednostavne nabavke (3.132,54 € i 3.028,40 €);
[81] Dobavljač “Bel” DOO – evidentiran u Izvještaju o jednostavnim nabavkama do 5.000 € u ukupnom iznosu od 1.373,23 €;
[82] oko 2.000,00 €;
[83] Ugovor broj: 0306-2461 od 01.12.2021. godine zaključen sa “Uniqua neživotno osiguranje” AD;
[84] Ugovor broj: 0306-2553 od 10.12.2021. godine zaključen sa “Lovćen osiguranje” AD;
[85] Ugovor broj: 0306-2554 od 10.12.2021. godine zaključen sa “Lovćen osiguranje” AD;
[86] Ugovor broj: 0306-2555 od 10.12.2021. godine zaključen sa “Lovćen osiguranje” AD;
[87] Ugovor broj: 0306-1775 od 17.07.2018. godine zaključen sa Montenegroberza AD;

varijabilne naknade po Ugovoru o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže na području luke Kotor i pilotaže plovnog objekta u Bokokotorskom zalivu).
Na računu 569 – Ostali finansijski rashodi, Društvo je u svojim poslovnim knjigama na kraju 2022. godine, na ovom računu iskazalo iznos od 13.633,53 €, najznačajniji trošak u iznosu od 7.142,40 € se odnosi na povrat depozita „Allegra – Montenegro“ DOO Bar. Društvo je na ovom računu evidentiralo i iznos od 6.000 € nastao po osnovu odredbi Ugovora o koncesiji za obavljanje lučke usluge–lučke pilotaže, gdje je u članu 5.1 Opšte odredbe Ugovora, precizirano da će Koncesionar plaćati godišnju fiksnu naknadu od 250.000 € i da se ista vezuje za indeks potrošačkih cijena i da se shodno tome usklađuje svake godine. Društvo je za tekuću 2022. godinu obračunalo iznos od 250.000 € na ime godišnje fiksne naknade, a po Rješenju o plaćanju fiksne koncesione naknade za 2022. godinu[88] utvrđen je ukupan iznos godišnje fiksne koncesione naknade u iznosu od 256.000 €, odnosno 6.000 € (iznos usklađivanja za indeks potrošačkih cijena), koje je Društvo evidentiralo na ovom računu.

57 – Ostali rashodi

Društvo je u toku 2022. godine na ovim računima evidentiralo 3.459 €, a struktura rashoda je predstavljena u tabeli:

KONTO	OPIS	IZNOS	UČEŠĆE
5790	Kazne za privredne prestupe i prekršaje	2.249,00	65,02%
57900	Trošak izgubljenog sudskog procesa po p	1.210,00	34,98%
		3.459,00	100,00%

Društvo je na računu 5790 – Kazne za privredne prestupe i prekršaje iskazalo iznos od 2.249 €, a odnosi se na dvije kazne koje su Društvu izrekli Ministarstvo kapitalnih investicija[89]u iznosu od 1.500 € i Uprava za inspekcijske poslove[90]u iznosu od 734 €, kao i taksa za deblokiranje poslovnog računa naplaćena od strane Centralne banke Crne Gore u iznosu od 15 €.
Društvo je na računu 57900 – Trošak izgubljenog sudskog procesa evidentiralo srazmjeran iznos ukupnog troška po ovom osnovu od 1.210 €, a odnosi se na sudske troškove po osnovu sudskog spora.

58 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine

Na grupi računa 58, evidentiran je iznos od 5.468,01 € i odnosi se na sljedeće račune:

- 5830 - Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i HOV raspoloživih za prodaju u iznosu od 4.000 € koji se odnosi na usklađivanje vrijednosti plasmana u kupovinu državnih obveznica. Usklađivanje je izvršeno na osnovu izvještaja Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica o vrijednosti HVO iz decembra 2022. godine. Kako je vrijednost obveznica prethodno iznosila 200.000 €, a na osnovu izvještaja vrijednost HVO iznosi 196.000 €, to je u cilju svođenja knjigovodstvene na fer vrijednost izvršeno obezvrjeđenje plasmana u iznosu od 4.000 €.
- Iznos od 1.468,01 € iskazan na računu 5851, odnosi se na Rashode po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja od domaćih kupaca. Prema Pravilniku o računovodstvenim politikama i Odluci o izmjeni Pravilnika o računovodstvenim politikama, je definisan način direktnog i indirektnog otpisa potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda. Indirektan otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti, vrši se kod potraživanja od kupaca kod kojih je od roka za naplatu prošlo najmanje 360 dana. U slučaju indirektnog otpisa kupac je još uvijek obuhvaćen knjigovodstvenom evidencijom. Društvo je za naznačeni iznos od 1.468,01 € izvršilo indirektan otpis od tri kupca, I to evidentiralo na računu 20280 - „Kupci, potraživanja starija od 360 dana“.

59 – Gubitak poslovanja koje je obustavljeno, rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda i prenos rashoda

Društvo je na računu 5912 – Rashodi iz ranijih godina iskazala iznos od 24.162,98 €, koji se odnose na rashode iz ranijih godina ali i na ispravke grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda.

[88] Broj: 012/22-05/3-1059/2 od 27.10.2022. godine od Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama – Sektor za upravljanje lukama PJ Kotor;
[89] Rješenje broj: 08/03-345/22-462/1-01;
[90] Prekršajni nalog broj: 0022985757;

Najznačajniji iskazani rashod odnosi se na korekciju OA obrasca i to u iznosu od 35.826,53 €, usljed utvrđene greške u istom, a po okončanju poslovne godine, kao i perioda nakon bilansa, pa je Društvo izvršilo ispravku greške iz prethodnog izvještajnog perioda.
Na ovom računu je evidentiran kao rashod iz ranijih godina iznos od 1.900 €, po osnovu Aneksa I Ugovora o reviziji broj: 0306-1533 od 28.07.2021. godine[91], sa „MV Konsalt“ d.o.o. Podgorica, kojim je dodat još jedan član, i utvrđena naknada za izvršenje poslova koji se dodatno izvršavaju i to: 1.500 € (bez PDV) za reviziju „Luka Kotor“ AD Kotor i 400 € (bez PDV) za reviziju „Kotor Mar“ d.o.o. Kotor.

Utvrđene nepravilnosti: *Društvo je poslovne promjene koje se odnose na rashode nastale u tekućem izvještajnom periodu, a na osnovu vjerodostojne računovodstvene isprave iz tog perioda (Aneks I sa „MV Konsalt“ d.o.o. Podgorica zaključen je 17.05.2022. godine, faktura broj: 35/2022 zaprimljena u Društvu 30.05.2022. godine) trebalo da knjiži na konto 550 – Troškovi neproizvodnih usluga.*

Preporuka (P): Društvo treba da evidentira poslovne promjene shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica.

2.4. Iskaz o tokovima gotovine – direktna metoda

Iskaz o promjenama na kapitalu „Luka Kotor“ AD Kotor u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine dat je u narednom prikazu:

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	**3,873,308**	**681,270**
1. Prodaja i primljeni avansi	302	3,749,980	661,646
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		1,433
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	123,328	18,191
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	2,299,209	1,440,575
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	534,056	300,878
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	1,396,077	1,087,699
3. Plaćene kamate	308		
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	369,075	51,998
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	1,574,100	-759,305
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312	**0**	**0**
1. Prodaja akcija i udjela	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	0	0
1. Kupovina akcija i udjela	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320		
3. Ostali finansijski plasmani	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	0	0
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323	**0**	**0**
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti	325		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	0	62,107
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	329		62,107
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	0	-62,107
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	**1,574,100**	**-821,412**
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	549,932	1,371,344
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	**2,124,032**	**549,932**

Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica[92], propisana je sadržina i forma obrazaca finansijskih iskaza i sadržina pojedinih pozicija u obrascima finansijskih iskaza privrednih društava i drugih pravnih lica, pa tako i Iskaza o tokovima gotovine.

[91] *Broj: 0306-1363 od 17.05.2022. godine;*
[92] *“Službeni list Crne Gore”, broj: 11/2020, 139/2021; 13/2022-ispravka i 139/2022;*

Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti
Društvo je izabralo direktnu metodu za sastavljanje Iskaza o tokovima gotovine i popunilo propisani obrazac (Obrazac broj: 3).

Priliv i odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti
Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti je iskazan u iznosu od 3.873.308 €. Najznačajniji priliv je po osnovu prodaje i primljenih avansa, odnosno po osnovu prihoda od kupaca u zemlji koji iznosi 3.624.286,52 €, a potom slijedi uplata pazara za pružene usluge jahtama u iznosu od 89.605,68 €, kao i potraživanja za vansudska poravnanja u iznosu od 27.382,78 €. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja su iskazani u iznosu od 123.328 €, gdje je najznačajniji priliv od dugoročnih kredita i zajmova matičnog pravnog lica u iznosu od 62.107,07 €.
Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti iznosio je 2.299.209 €. Najznačajniji odliv po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u iznosu od 1.396.077 €, potom odliv prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 502.260,13 €.
Razliku između pozicija priliva i odliva gotovine iz poslovnih aktivnosti predstavlja Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti i iskazan je u iznosu od 1.574.100 €.

Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja
Evidentira se podatak o ukupnom prilivu gotovine iz aktivnosti investiranja.
Društvo u toku 2022. godine nije imalo priliv gotovine i odliva gotovine po osnovu aktivnosti investiranja.

Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja
Društvo u toku 2022. godine nije imalo priliva i odliva gotovine po osnovu aktivnosti finansiranja.

Neto tok gotovine
Iskazuje se razlika između neto toka gotovine po osnovu poslovnih aktivnosti, aktivnosti investiranja i finansiranja i iskazana je u iznosu od 1.574.100 €.

Gotovina na početku izvještajnog perioda

Iskazuje se početno stanje gotovine tekuće godine koje je na 01.01.2022. godine iznosilo 549.932 €.
U izvještajnom periodu nisu iskazane pozitivne ili negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine.

Gotovina na kraju izvještajnog perioda
Iskazuje se iznos gotovine na kraju izvještajnog perioda i na 31.12.2022. godine iskazano je 2.124.032€.

2.5. Iskaz o promjenama na kapitalu

Društvo je u Iskazu o promjenama na kapitalu na 31.12.2022. godine iskazalo ukupni Kapital u iznosu od 5.309.940 €.

Pozicija	OPIS	Red. br.	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. br.	Ostali kapital (rn 309)	Red. br.	Neuplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red. br.	Emisiona premija (rn 320)	Red. br.	Rezerve (rn 321, 322)	Red. br.	Revalorizacione rezerve (grupa 33)	Red. br.	Nerasporedena dobit (grupa 34)	Red. br.	Gubitak (grupa 35)	Red. br.	Otkupljene sopstvene akcije i udjeli (rn 237)	Red. br.	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	**Stanje na dan 01.01. ____ godine**	401	3,312,370	410		419		428		437	320,681	446	1,245,651	455	1,705,749	464	3,113,117	473		482	3,471,334
2.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		411		420		429		438		447		456		465		474		483	0
3.	**Korigovano početno stanje na dan 01.01. _____ godine (r.br. 1+2)**	403	3,312,370	412	0	421	0	430	0	439	320,681	448	1,245,651	457	1,705,749	466	3,113,117	475	0	484	3,471,334
4.	Neto promjene u _____ godini	404		413		422		431		440		449	553,664	458		467		476		485	553,664
5.	**Stanje na dan 31.12. _____ godine (r.br. 3+4)**	405	3,312,370	414	0	423	0	432	0	441	320,681	450	1,799,315	459	1,705,749	468	3,113,117	477	0	486	4,024,998
6.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		415		424		433		442		451		460		469		478		487	0
7.	**Korigovano početno stanje na dan _____ godine (r.br. 5+6)**	407	3,312,370	416	0	425	0	434	0	443	320,681	452	1,799,315	461	1,705,749	470	3,113,117	479	0	488	4,024,998
8.	Neto promjene u _____ godini	408		417		426		435		444		453	-18,321	462	1,303,179	471		480		489	1,284,858
9.	**Stanje na dan 31.12. _____ godine (r.br. 7+8)**	409	3,312,370	418	0	427	0	436	0	445	320,681	454	1,780,994	463	3,008,928	472	3,113,117	481	0	490	5,309,856

Shodno navedenom Iskazu, stanje Osnovnog kapitala na početku prethodnog izvještajnog perioda iznosilo je 3.312.370 €, stanje Rezervi 320.681 €, dok je stanje Revalorizacionih rezervi iznosilo 1.245.651 €, Neraspoređene dobiti 1.705.749 €, Gubitak 3.113.117 €, odnosno ukupno stanje Kapitala na 1. januar prethodne godine iznosilo je 3.471.334 €.

Do korekcije početnog stanja je došlo na poziciji Revalorizacionih rezervi u prethodnom izvještajnom periodu i neto promjena je iznosila 553.664 €, tako da je stanje na Revalorizacionim rezervama na kraju 2021. godine iznosilo 1.799.315 €, a ukupno stanje Kapitala na 31. decembar 2021. godine iznosilo je 4.024.997 €.

U tekućem izvještajnom periodu došlo je i do neto promjene, smanjenja na poziciji Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i to usljed obračuna dijela revalorizacione rezerve koji se godišnje prenosi na neraspoređenu dobit u iznosu od od -18.321 €, kao i usljed Neraspoređenog dobitka u tekućem izvještajnom periodu ostvarenom u iznosu od 1.303.179 €. Ukupna neto promjena stanja kapitala u tekućem izvještajnom periodu po svim osnovama, izuzev povećanja po osnovu ispravke materijalno značajnih grešaka i promjene računovodstvenih politika na 31.12.2022. godine iznosila je 1.284.858 €.

2.6. Javne nabavke

Planom javnih nabavki za 2022. godinu, Društvo je planiralo nabavke radova, roba i usluga procijenjene vrijednosti 1.144.613,23 € (bez PDV-a), koje bi se realizovale kroz 18 postupaka.

Odbor direktora je usvojio Plan javnih nabavki za 2022. godinu Odlukom broj: 0202-270 od 28.01.2022. godine. Tokom godine vršene su četiri izmjene plana, na osnovu odluka Odbora direktora, kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Plan javnih nabavki i izmjene	Datum donošenja	Ukupna vrijednost plana	Ukupna vrijednost PDV-a
Plan	31.1.2022.	84,913.23	14,439.66
Izmjena 1	18.3.2022.	816,413.23	168,054.66
Izmjena 2	21.4.2022.	826,413.23	170,154.66
Izmjena 3	17.11.2022.	944,613.23	194,934.66
Izmjena 4	22.11.2022.	**1,144,613.23**	**236,934.66**

Izvor podataka: Plan javnih nabavki i izmjene - ESJN

Planirane nabavke po vrsti postupka i predmeta prikazane su u sljedećoj tabeli:

Plan javnih nabavki za 2022. godinu				
Vrsta postupka	**Vrsta predmeta**	**Broj postupaka**	**Vrijednost nabavke**	**Vrijednost PDV-a**
OTVORENI POSTUPAK	Robe	2	830,661.84	174,438.84
	Usluge	1	30,000.00	6,300.00
	Radovi	2	170,000.00	35,700.00
JEDNOSTAVNA NABAVKA	Robe	9	72,805.79	15,289.21
	Usluge	4	41,146.28	5,206.61
	Radovi	0	0.00	0.00
Ukupno:		**18**	**1,144,613.91**	**236,934.66**

Izvor podataka: Plan javnih nabavki objavljen na ESJN

Iz Izvještaja koji je dostavljen Ministarstvu[93], proizilazi da je Društvo tokom 2022. godine sprovelo šest jednostavnih nabavki ugovorene vrijednosti 43.645,59 € (procijenjena vrijenost nabavki 51.103,31 €), dok je vrijednost jednostavnih nabavki ispod 5.000 € iznosila 68.552,49 € (250 nabavki), kao što je prikazano u narednoj tabeli:

Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke		
Vrsta nabavke	**Broj postupaka**	**Vrijednost (sa PDV-om)**
Jednostavne nabavke preko 5.000,00€	6	43,645.59
Jednostavne nabavke do 5.000,00€	250	68,552.49
Ukupno:	**256**	**112,198.08**

U postupku revizije utvrđeno je:

- Društvo je donijelo Pravilnik za postupanje „Luka Kotor“ AD Kotor prilikom sprovođenja postupka nabavki[94] s ciljem usklađivanja internih procesa nabavke sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki i Poslovnikom IMS;
- U skladu sa članom 47 Zakona imenovan je službenik za javne nabavke Rješenjem broj: 0304-773 od 19.07.2012. godine, koji ima predviđeni stepen školske spreme i položen ispit za rad na poslovima javnih nabavki[95]**;**
- Proces planiranja započinje dostavljanjem obrasca za uvrštavanje postupka nabavke u Plan javnih nabavki do 1. decembra tekuće godine. Nakon usvajanja plana, a najkasnije 10 dana prije planiranog vremena za pokretanje postupka, rukovodioci su dužni da dostave obrazac o tehničkim karakteristikama ili specifikacijama. Ukoliko se radi o predmetu nabavke koja se vrši sukcesivno, izvršni direktor imenuje lice odgovorno za trebovanje. Sastavni dio pravilnika su liste obrazaca vezani za proces planiranja, prijem ponuda i proces sprovođenja nabavke.
- Plan javnih nabavki sačinjen je u skladu sa članom 84 Zakona, u pogledu roka, sadržine i saglasnosti na isti;
- Jednostavne nabavke ispod 5.000 € realizovane su i evidentirane u Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke;
- Jednostavne nabavke iznad 5.000 € realizovane su u skladu sa Pravilnikom o sprovođenju jednostavnih nabavki u pogledu: objavljivanja i sačinjavanja zahtjeva za dostavljanje ponuda (preko elektronskog sistema javnih nabavki), sačinjavanje zapisnika o otvaranju ponuda i zapisnika o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda, obavještenja o ishodu postupka jednostavne nabavke i zaključivanja ugovora o nabavci. Kroz 6 realizovanih postupaka izvršena je jednostavna nabavka: usluga izrade glavnog projekta za marinski dio „Luka Kotor“ AD Kotor i akvatorijuma Park Slobode; nabavka robe široke potrošnje; betonskih sidrenih blokova; konopa, lanaca i ostalog srodnog materijala za potrebe marinskog seketora, nabavka službenog vozila.
- Ispostavljene fakture obračunate su u skladu sa cijenama koje odgovaraju prihvaćenoj ponudi i zaključenom ugovoru;

[93] Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke broj: 0306-3905 od 31.12.2022. godine;
[94] Broj. 0306-935 od 15.05.2021. godine;
[95] Uvjerenje broj: 01-2745 od 05.05.2014.godine;

- Za postupak nabavke kancelarijskog materijala, zahtjevom za dostavljanje ponuda traženo je da Ponuđač ispunjava obavezne uslove predviđene članom 99 Zakona o javnim nabavkama, međutim, nijesu dostavljeni dokazi o ispunjavanju istih, u skladu sa članom 9 Pravilnika o sprovođenju jednostavnih nabavki kojim je predviđeno da ponuđač, čija je ponuda izabrana kao ekonomski najpovoljnija ponuda, treba da dostavi dokaze kojima se dokazuju uslovi za učestvovanje u postupku, a koji su utvrđeni zahtjevom, ako iste nije dostavio u ponudi.

Utvrđene nepravilnosti u postupku revizije:

Realizacija nabavki (112.198,08 €) značajno je niža u odnosu na plan (1.144.613,91 €), što upućuje na slabosti u planiranju javnih nabavki (ispod 10% planiranih nabavki je realizovano).

Društvo nije planiralo postupak javne nabavke za nabavku usluga transfera putnika morskim putem sa brodova u statusu međunarodnog pomorskog saobrćaja.

Preporuka (P): Preporučuje se Društvu da Plan javnih nabavki zasniva na procjeni stvarnih potreba i u skladu sa raspoloživim sredstvima planira postupke javnih nabavki.

- *Društvo je sprovelo otvoreni postupak za nabavku naftnih proizvoda i goriva i zaključilo Ugovor broj: 0306-515 od 01.03.2022. godine (Partija 1–6.050 € sa PDV-om) i Ugovor broj: 0306-516 od 01.03.2022. godine (Partija 1–18.950 € sa PDV-om). Sprovedena javna nabavka i zaključeni ugovori nijesu evidentirani u statističkom izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.*
- *Društvo nije sprovelo postupak za jednostavnu nabavku betonskih sidrenih blokova[96] i usluga revizije[97], u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki.*

Preporuka (P): Društvo treba da sve nabavke realizuju kroz postupke javnih (ili jednostavnih) nabavki, i da sve javne nabavke evidentira u izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, u skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama.

SENATOR DRI
Zoran Jelić

Rukovodilac Kolegijuma

[96] I Izvještaju o jednostavnim nabavkama do 5.000 € evidentiran je iznos od 10.285,00 € za nabavku betonskih sidrenih blokova, dobavljač društvo za građevinske poslove i inžinjering "PMC-invest";

[97] Društvo je sa „MV Konsalt“ DOO Podgorica zaključilo Ugovor o reviziji 28.07.2021. godine u cilju vršenja revizije finansijskih iskaza za 2021. godinu za „Luku Kotor“ AD Kotor, „Kotot Mar“ d.o.o. i konsolidovani „Luka Kotor“ AD Kotor, uz naknadu za izvršenje posla u iznosu od 4.800 € (bez PDV). Društvo je 17.05.2022. godine sa „MV Konsalt DOO Podgorica zaključilo Aneks I Ugovora o reviziji od 28.07.2021. godine kojim je pored naknade definisane Ugovorom, ugovorena i naknada za izvršenje poslova koji se dodatno izvršavaju u ukupnom iznosu od 1.900 € (bez PDV);